

EMERSON DODŽ

DOK HOLIDEJ

CENA 8 DINARA

BROJ 74

DOŠAO JE TIHO
I UŠAO U LEGENDU

DEMONSKI KRUG

EMERSON DODŽ

Demonski krug

Oblak prašine sa zapada bio je, ipak, sve bliži.

Bili su uporni momci iz Vulridža.

Nikako nisu mogli da se pomire sa mišlju da su opelješeni naočigled celog grada. I to od jednog jedinog čoveka!

Njih tri prevejanka, kroz čije su se prste prevrtale hiljade karata, bili su nadigrani kao balavci. Istina, stranac je bio vraški hladno-krvan. Bio je opakog pogleda, kao od leda, imao je dva teška kolta na bedrima, pa ipak...

Kad su se trgli, on je već izmicao.

To je i Dok Holidej slutio. Nije se žurio, ali nije ni pretpostavljao da im je broj udvostručen.

Možda bi sve bilo drugačije da njegov šarac nije počeo da hramlje čim su zašli među tamariske, s kojih je vreli vetar odnosio sa-sušene bodljice.

Pregledao mu je kopito. Do Daltona mu je preostalo svega nekoliko milja, ali to je značilo dugo putovanje. Pogotovu što su mu za petama bili pokeraši iz Vulridža.

Izvadio je belu maramicu iz tamnog sakoa i prevukao preko lica.

Čudno, gonjaci kao da se nisu mnogo žurili. Kao da su bili sigurni da im ne može umaći. Za trenutak se prisetio njihovih pod-muklih lica, i onog paklenog plamička osvete dok je napuštao ze-

lene zidove vulridžskog saluna, sa četiri hiljade dolara u džepu.

Suviše lako su pristali da mu plate četiri asa.

Suviše lako!

Što se nisu usudili da na licu mesta nešto preduzmu, bila je „kri-va” prisutnost jednog malog odeljenja konjice.

Sad ih ništa nije sprečavalo da povrate novac.

Crni „kalifornija” šešir bacao je duboku senku na blede, aristokratsko lice čoveka iz Džordžije.

Sada je krenuo uporedo sa svojim ždrepcem. Nije mu preostalo ništa drugo nego da iščekuje. I da bude spreman na sve.

Ravnica kao da je odjednom ostala bez zvuka. Ni daška vetra, ni lepet prerijskih ptica. Ništa. Činilo se da je sve skamenjeno.

Uskoro je izbio na proplanak odakle je počinjala da iz zemlje izbija gustiš, nadovezujući se na iskrivljena stabla nagorele, preređene šume.

Pogledao je iza sebe; jahači su se primicali, ovog puta u žurbi. S gorčinom je pomislio na svoju zlu, kockarsku kob od koje nije mogao da se odvoji. Ako su mirovali „linkolni”, onda su ga svrbeli prsti nad zelenom čojom. I to je bio demon-ski krug legendarnog lutalice, revolveraša i bivšeg zubara iz Bostona.

Sada su ga sustizali.

Ponovo ista lica, nadmena, samouverena, bahata, a nasuprot njima kao od kamena isklesano lice Doka Holideja.

Hoće li i ovog puta biti sve isto? Trzaj ruku, dim i olovne kugle

koje po vazduhu ispisuju putanje smrći? Ovde, između Daltona i Vulridža, u podne koje tek odvaja senke iz zenita?

Rešio je da ih sačeka.

Izvadio je tabakeru i potražio mirišljivu cigaretu. Možda bi mu viški više prijaao, ali, o sedlu je imao samo čuturicu s vodom.

Onda ga je trgao šum iza leđa...

— Ne dole! — riknuo je neki glas, kao odgovor na njegov pokret prema desnom boku.

Zastao je.

— Tako je bolje — nastavio je glas, brundajući. — I da ti vidim šake, dendi... Prema nebu!

Sigurno nije sam, pomislio je kockar. Iznenada je osetio kretanje nekolicine. Dakle, preduhitrili su ga. Vrlo vešto, ako je to mogao sebi da prizna u tom trenutku.

Ne čekajući da ga opominju, lagano se okrenuo. Video je tri momka s uperenim revolverima. Dvoji-cu je prepoznao, bili su to partneri iz Vulridža. Treći je verovatno bio na čelu onog oblaka prašine koji se pretakao u lelujavu masu jahača, konja i šešira.

— Naša partija se tek sad završava — oglasilo se bradato, uzano lice jednog od trojice u zasedi. Zubi su mu se bljeskali u senci posuvraćenog oboda šešira. — Imaš li nešto protiv?

Holidej je oćutao.

Oni su stajali i iščekivali dolazak ostalih. Sada su brojali grupu od šest; prilično neravnopravan odnos, zasada.

Ispljunuo je tek naćetu cigaretu iz usta kada mu se približio omanji iz usta kada mu se približio omanji,

zdepasti momak bikovskog vrata, s kojim je u Vulridžu vodio žestok duel za kockarskim stolom. Ostali nisu izgledali bolje od njega. Kao da su pokupljeni iz državnog zatvora u Jumi, opaljene kože po licu, zmijskih pogleda, neobrijani i lako povodljivi za svađu i kult.

— Ponešto smo naučili o tebi — raskoračio se zdepasti, iskrenuvši glavu kao da cilja. — Ali, ne uobražavaj da si neko i nešto. U svakom slučaju, prvo ćemo pucati u tvog šarca a onda u tebe. Jasno?

Pošto nije dobio nikakav odgovor, on protrlja prstima nekoliko puta.

— Pare na sunce — dobacio je suvo.

Holidej se pravio gluv.

— Slušaj — razbesne se ovaj — tražimo svojih četiri hiljade dolara koje si nam uzeo na prevaru...

— Nije bila prevara — podseti ga kockar.

— Ja kažem da jeste — isceri se ovaj. — Imam još pet svedoka — pokaza oko sebe — a to je dovoljan razlog da te obesimo ako počneš da se koprcraš. Dakle?

— Pare nisu kod mene — odgovori Holidej.

Zdepasti začkilji očima.

— Nego?

— Uložio sam ih odmah u banku.

— Ma nemoj?

— To je moj običaj. Ne nosim sa sobom više od petsto dolara.

— Da pukneš od smeha — podigao je zdepasti obrve i zaokružio pogledom po svojim pratiocima. — Čuli ste, momci? Četiri hiljade dolara leže u banci. Šta mislite, da mu verujemo?

— Mogli bismo — odazva se jedan kosooki klippan valjajući ogromnu količinu duvana po levoj strani usne duplje — kada bi u Vulridžu postojala banka.

Svi se nasmejaše.

— Ako mrdne, izrešetajte ga — naredio je zdepasti i zaobišao kockaru sa leđa.

Holidej je pomislio da će dobiti udarac. Međutim, lupež je samo izvukao ruke pod kaput. Prvo što je izvukao bio je džepni časovnik.

Njime je zaklatio iznad glave.

— Od zlata, ha? — šmrknuo je. — Koliko вреди?

— Za tebe ništa — dobaci Dok, pomislivši da mu je sat jedina uspomena od roditelja iz Bostona.

— Ipak će ostati kod mene — zarežao je zdepasti i strpao ga u džep. — Zatim tvoji kultovi, konj, šešir... a onda ćemo razmisliti da li uopšte da te pustimo, a?

Izmenada je ustuknuo pred bleiskom u kockarevim zenicama. Kao da su ga polili ledenom vodom.

— Držite ga na nišanu — skoro je dreknuo.

Holidej poteže zdesnog boka.

Bila je to čista ludost; pokušati otpor pred šestoricom izdresiranih momaka, kojima su revolveri podavno služili kao igračka da ispunjavanje prohteva.

Opalio je na najbližeg. Čuo je jauk, a onda mu se na glavu sručio strahovit udarac. Potonuo je u tamu...

Uskoro je čuo psovke i osetio da ne dodiruje tle. Polako je otvorio oči; levi kapak pokrivao je mlaz krvi. Nalazio se na sedlu svog šarca, s omčom oko vrata!

Gotovo je, pomisli.

Kosooki žvakač duvana držao je šarca, spreman da se odmakne kada ga zdepasti bude ošinuo straga po sapima. Biće to đavolski kratak trazaj. Dva zamaha u vazduhu i, smiraj.

Nikada nije slutio da bi tako mogao da završi. Obešen kao konjokradica. Kao lopov. Bandit. Ubica.

Lišen svog oružja i mogućnosti da umre na nogama, s olovom u telu.

Uostalom, ionako nije važno. Jednom je morao doći na kraj puta. Samo... bar da mu se nisu cerili u lice i razmahivali zelenim novčanicama iznad glave.

Njegov opasač ležao je na tlu, zajedno sa šeširom i satom.

Nebo je bilo vraški plavo i nasmevano. Baš tužan dan za umiranje. Grlo mu se sušilo, ali nije imao želje da ga nakvasi pljuvačkom.

Sa strane, momak koga je okrznuo njegov metak, ječao je stiskajući zdravom šakom razderanu mišicu.

— Možda bi se izvadio da nisi pucao — javi se zdepasti iza leđa. — Ovaklo ćemo biti mirniji i mi... i ti, nadam se — kezio se.

— Adio pokeru — pevušio je kosooki — adio dolari...

Skoro skrušeno, jedan momak se prekrsti.

— U pakao! — deknju zdepasti i raspadli po šarcu.

Mig se prope i jurnu.

Holidej oseti da napušta sedlo, istovremeno kad mu se koža na vratu zateže.

U poslednjem tračku svesti čuo je nekakav prasak. I to je bilo sve.

II

Znao je da živi onog trenutka kada je osetio kapi vode po čelu.

Šta se sve desilo u međuvremenu? Setio se da su mu namakli omču i da mu je šdrebac izmakao sa sedlom. A onda onaj prasak.

Uspeo je da otvori oči.

Gore se više nije nalazio nebo već lišće. Neko ga je odvuкао u hladovinu. Ruke su mu bile odvezane, proteglio je prste i kao da mu su krv vratila u vene.

— Dobrodošli iz mrtvih, stranče — čuo je glas sa strane.

Dok Holidej nije bio čovek koji je dugo dolazio sebi. Mahinalno se pipnuo za vrat i pod prstima osetio tek neznatan prsten zaparane kože. Onda se okrenuo i sreo sa modroplavim očima sredovečnog čoveka.

Čučao je s puškom preko lakta, odeven u tanku kožnu jaknu sa zvezdom na levoj strani prsiju. Nosio je čizme dugih sara, širok kožni opasač i zelenkastu maramu pod bradom. Bio je snažan, stasit, izrezbaren sitnim borama oko očiju i usta, s prosedim vencem brkova iznad ustiju.

— Ja sam šerif Elmer Vajteker, iz Daltona — rekao je i pogledom povukao po liniji horizonta. — One hulje su umakle, ali ne verujem da su daleko...

— Nisam ni omirisao pakao — zaključio kockar dižući se.

Vajteker se prostosrdačno osmehnulo.

— Izgleda — reče, pokazujući na konopac presečen hicem po sredini. — Da sam prvi put promašio, bilo bi badava trošiti olovo za drugi.

Još uvek nije ništa zapitkivao, pomisli kockar uzimajući sa zemlje šešir. Lupeži su u žurbi zaboravili na revolvere i sat!

— Nemam ništa bolje nego hvala — reče Holidej. — Nadam se da imate pitanje za mene?

— Možemo uzput razgovarati — odgovori čuvar zakona. — U svakom slučaju, kad šestorica vešaju jednog, nezakonito, ja sam protiv šestorice.

— Bez iluzija, šerife — reče oporim glasom Holidej. — Uzeo sam im četiri hiljade dolara na kocki. Verovali ili ne, ali pošteno. Nisu mogli da podnesu i gonili su me.

Vajteker kao da je nešto razmišljao.

— Neke poznajem — reče najzad. — No, u svakom slučaju vam verujem. Vulridž je pun bitangi najviše zbog toga što je i njihov šerif njima sličan. Plata mu je džeparac, ostalo dobija... onako. Zato izbegavam put za Vulridž kad god mogu. Ne podnosim ih. A vi... u stvari, nije važno kako se zovete.

— U stvari mi je svejedno — odgovori kockar, zakopčavajući opasač sa „linkolnima” — Zovem se Džon Henri Holidej.

Šerifovim licem prelete lak trzaj.

— Dok Holidej?

— Da. Menja li to stvar, šerife.

— Ne. Ja sam čovek zakona, mister Holideje. Ništa više.

— Verujem.

Vajteker okrnzu pogledom drške od slonovače, kaput dugih peševa, kao sneg belu košulju i kravatu boje vina. Bila je to, ipak, ona slika kakvu je nosio u sebi slušajući priče o slavnom kockaru i revolvere-

rašu. Međutim, ovaj nije mogao da odgometne šta zapravo misli o njemu. Šerif iz Daltona je u svakom slučaju bio čovek od karaktera.

— Mislím da se neće vratiti — kazao je Vajteker, pogleda uprtog prema zapadu gde se nalazio Vulridž. Rekao je to kao da misli, a zazvučalo je sasvim sigurno.

— Dugujem vam mnogo, šerife — oglasi se Dok. — Možda će doći dan da to na neki način uzvratim.

— Ništa mi ne dugujete — odmahnuo je Vajteker rukom i dohvatio se sedla. — Zaboravite to.

— Hoćete li imati problema ako se zadržim neki dan u Daltonu?

— Koliko hoćete — osmehnu se ovaj — naravno, bez većih nepri-
lika.

— Ako mislite na poker, uzdržaću se.

— Nisam mislio na poker, samo na neprilike.

— Na žalost, neprilike me obično prate gde god se okrenem.

— Možda, ali vidim da ih ipak nekako izbegnete.

Holidej oseti neku čudnu vrstu neprijatnosti. Nije bio navikao da mu zakon bude prijatan i predusretljiv. Pogotovu ne da mu spašava goli život u retkim trenucima kada se nalazio bespomoćan ili savladan brojem protivnika.

A eto, Elmer Vajteker, šerif iz Daltona, jednostavno ga je hicem iz puške skinuo sa omče, naterao lupeže u beg i velikodušno ga pozvao da bude u Daltonu koliko hoće. Naravno, ako se ne ogreši o zakon. To se podrazumevalo.

Za trenutak se kolebao da samo prođe kroz Dalton i produži dalje.

Ipak, odluku je prepustio vremenu.

Sad su mu bili potrebni brendi, topla voda i soba na čije bi prozore mogao da navuče debele zavese.

Čak je zaboravio i na malopredjašnje napadače. On, koji nije lako odustajao od revanša, čvrsto je rešio da produži put bez četiri hiljade dalara. I dok je šerif uzjahivao svog mrkova, on se morao zadovoljiti hodanjem do prvog kovača.

— Da li ste bili nekada u Daltonu? — upita Vajteker.

— Ne.

— Neće vam se možda svideti.

— Razlog više da ne ostajem dugo.

— Nisam to mislio — stisnutih zuba rekao je šerif. — Hteo sam da kažem... o ljudima. Kao šerif, sve ih dobro poznajem. Suviše su okrenuti sebi i sve ostavljaju zakonu. Kao da sam ja svemoćan — nastavio je Vajteker, činilo se, govoreći sam sa sobom. — Često puta odem nekuda i kad se vraćam, imam vraški osećaj da okrenem konja i nikad ne uđem u Dalton.

— Zašto ne okrenete? — upita Dok.

Vajteker se osmehnu.

— Ja sam pola šerif, pola rančer — odgovorio je. — Ne želim da dočekam penziju sa šerifskom platom. Nitj da umrem u čizmama pre vremena. Živim sa ženom i sinom nedaleko od grada. Malo stoke, malo zemlje, znate, šta mislim? U početku su mi se smejućjili iza leđa, a onda su navikili.

— Imate pomoćnika?

— Pomaže mi Dik, moj sin, ali samo povremeno. Mogu da se no-

sim sa svim neprilikama. Ne plašim se ničega.

To je rekao sasvim jednostavno i sasvim uverljivo, kao da se radi o najobičnijim činjenicama. Verovatno su takve činjenice bile poznate građanima Daltona. Elmer Vajteker je nosio nisko pripasan kolt, držao je pušku s neviđenom lakoćom, a u sedlu je izgledao kao perce, uprkos dobroj gomili funti mesa i kostiju na sebi.

Ipak, imao se utisak da nije toliko bezbrižan koliko pokazuje.

— Nešto me muči — odjednom je kazao, kao da pogađa Holidejeve misli. — Čuo sam da je u okrugu Klint Harkvej. A to je gomila ubica na vratu, ako se upute ovim pravcem.

— Ako mislite...

— Ne — naglo se okrete Vajteker — nisam mislio da vas angažujem za pomoćnika. Jednostavno sam glasno razmišljao, što retko činim. Ljude u Daltonu bi uhvatila panika i odmah bi zahtevali vojsku u gradu. Vama govorim baš zato što sa time nemate nikakve veze. Ako vam smeta, ćutaću.

— Zar Harkveja ne drže u zatvoru?

— Njega ne mogu dugo da drže. A čim utekne, za njim se pruža put posut leševima i zločinima.

— Šta bi Harkvej mogao da traži u Daltonu?

— Možda banku? Ko zna... On i njegov brat Rej su gadan par bitangi kad se sastanu. Obično rade odvojeno, ali...

Vajteker zaustavi mrkova i podiže pušku.

Sledećeg trenutka podnevnu ti-

šinu zapara pucanj i jedan sivi, pustinjski pacov podskoči, prevrnu se u vazduhu a potom složi kao kamen.

— S vremena na vreme proveravam sebe — procedi šerif.

— Io je bio pogodak — priznade kockar, procenjujući udaljenost.

Desetak minuta kasnije izbili su pred prve krovove Daltona.

Vajteker je ponovo zategao uzde.

— Loš znak — rekao je skoro šaljivim tonom i pružio ruku u pravcu jednog čoveka koji se vukao ulicom sa drvenim sandučićem pod miškom. — Kad god naiđem na Rufusa Tika, gradskog pogrebnika, nešto će se zamesiti.

I natuče šešir na čelo, nervoznim pokretom.

Na severu su počeli da se gomilaju oblaci.

— Najbolje da se smestite u „Palasu” — dobacio je šerif preko ramena. — Budite sigurni da se oni iz Vulridža neće usuditi da dođu ovamo.

— Dvaput me ne mogu obesiti — uzvрати kockar.

— Mislim da taj „drugi put” ne biste doživeli?

— Tako nekako.

Vajteker se osmehnu i obode mrkova.

Bio je to jedan od onih retkih čuvara zakona na Zapadu u koga se čovek mogao pouzdati. Jedan od onih čvrstih, nesalomivih i prekaljenih maršala koji su, znani ili neznani, ispisivali najlepše stranice američke istorije. Jedan od onih koji hodaju uspravno u svakom trenutku. Pa i u smrti.

III

Vrata saluna su se širom otvorila i Beni Dads je zastao na njima, podbočen i smrknut.

Žućkasta svetlost užarene svetiljke osvetljavala mu je lice, a njegovu telo uokviravalo je tamno nebo Nebraske u noći iza njega.

Klint Harkvej i Končo Foket podigli su poglede sa karata. Izraz lica Benija Dadsa nagoveštavao je nevolje pa su začas izgubili volju za igrom.

Dads je došao do njih, visok, podrugljivo osmehnut, bezizraznog, kamenog lica sa koga se retko kada moglo odgonetnuti šta oseća.

Ostali posetioци saluna u Meskita Sitiju, osmatrali su pažljivo ovu trojicu, ali ispod oka.

Dads je nehajno podigao palac nekud iza sebe.

— U gradu su — reče kroz zube.

Klint Harkvej se namršti.

— Konjica? — upita.

Dads klimnu glavom.

— I Ralston lično — nastavi tako da ga samo oni čuju. — Upravo sam izlazio iz hotela kad su ulazili u grad. Ima ih devet...

Harkvej se okrenu prema Foketu.

— Zar nisi tvrdio da smo ih se oslobodili? — upita tiho ali preteći.

— To tvrdim i sada.

— Kako? Pa tu su, do vraga... Foket sleže ramenima.

— Najverovatnije su slučajno. Učinio sam sve što je bilo u mojoj moći da nam po onoj kiši ne prate tragove. Uostalom, ja sam se jedini protivio dolasku ovamo. Naoružani gonici su nam za petama

i normalno je da će svratiti u prvi veći grad kao i mi, da bi se sklonili pred olujom...

Bila je to logična misao i za samog Harkveja, no, on to nije želeo da prizna glasno. Bio je vođa i greške nisu bile namenjene njemu, već ostalima. Poteri su izbegli još u planinskim predelima, a ideja da dođu u Meskita Siti je bila njegova. Nije mogao bez viskija i žena. I bez muzike.

A toga je ovde bilo u izobilju. Međutim, lepi snovi potrajaše kratko.

Besno je zgrabio šešir.

— Hajdemo! — graknu i krenu ka vratima.

Napolju je kiša lila kao iz kabla. Duvao je i vetar, noseći kapi kao puščanu tanad, lupajući o prozorska okna i zidove kuća. Naleti vetra pretili su svakog časa da ugase lelujavi plamen petrolejke nad vratima saluna.

Stajali su, ignorišući kišu, zagledani niz glavnu ulicu.

Meskita Siti bio je grad samo po imenu; u stvari, sastojao se od petnaestak kuća, razbacanih duž jedne jedine ulice, izbrazdane blatnjavim tragovima i prugama. Sa mesta na kome su stajali videli su se šerifov ured i dva nazovi hotela.

Ispred same zgrade zatvora stajalo je devet umornih konja, oborenih vratova, mokrih od kiše i od znoja.

— Predlažem da odjašemo, Klinte — javi se Končo Foket.

— I to odmah — pridruži mu se Beni Dads. — Ti psi goniči biće nam brzo na tragu. I šerif nas je

sumnjičavo odmeravao otkako smo došli ovamo. Brzo će ispričati Ralstonu o nama...

Harkvej je ćutke klimnuo glavom.

I on se slagao s tim. Ona devetorica u šerifovoj kancelariji predstavljali su specijalni odred konjice Sjedinjenih Država, specijalno određenih da ulove Klinta Harkveja, bandita i mlađeg brata ozloglašnog Reja Harkveja, čiji je „ugled“ odmetnika i ubice bio znatno veći.

Klint je respektovao Ralstona, bivšeg aktivnog pukovnika, koji mu je nekoliko nedelja stalno za petama, na čelu potere. No, bandit je uvek uspevao da umakne. Planirao je da se za dva dana sastane sa svojim bratom Rejom u Daltonu. Taj sastanak je ionako mesecima već bio odlagan.

Međutim, ponovo je morao da izmiče Ralstonu, prema brdima. Tamo će Končo Foket pokazati svoje umeće u zametanju tragova. Ali, to je značilo da se neće sresti sa Rejom u Daltonu da mu se pridruži u napadu na banku o čemu su se dogovorili preko pisama već duže vremena.

Foket ga munu laktom.

— Odluči se već jednom, Klinte! Oni upravo izlaze iz šerifove jazbine...

Klint se brzo odlučio, čim je opazio visoku Ralstonovu siluetu na tremu.

— Jaši — prigušeno je ciknuo.

Krenuli su pravcem suprotno od zatvora.

Stigavši do kraja ulice, Klint se okrenu u sedlu.

Vojnici su kretali prema njima, u stvari prema salunu iz koga su tek isparili. Očigledno je da je šerif imao šta da im došapne.

Harkvej upravi svog konja prema senci jedne zgrade.

— Jesi li poludeo? — oglasi se Foket.

— Zaista, zar ćemo stajati ovde na nišanu? — promrsio je Dads, neryozno. — Hoćeš da nas pohvataju?

— Idemo do telegrafa — odgovori Klint. — Možda će proći nedelje dok ponovo ne reskiram da ujašem u neki grad. Želim da Rej bude obavešten o svemu...

— Ali... — procedi Dads.

— Zaveži, Beni — odbrusi hladno Harkvej. Poslaćemo Reju telegram i neću da čujem više ni reči! Pazite samo da ne uletite u naručje nekom iz potere.

Iza njegovih leđa Dads i Foket izmenjaše značajne poglede.

Bilo bi besmisleno suprotstavljati se Klintu kad je Rej u pitanju. Iako su braća živela odvojeno i svaki za sebe se bavio pljačkom, iako im je detinjstvo proteklo u međusobnim sukobima i svađama, Klint je osećao neobjašnjivu privrženost prema starijem bratu. Ne prestano je planirao njihovo udruživanje i velike poduhvate koji će potom nastati. I ovaj u Daltonu susret planiran je putem prepiske, vođene mesecima. Klint je dao predlog, a Rej ga je prihvatio.

Dakle, trebalo je da prepad na daltonsku banku izvedu obe bande, a da se kasnije sliju u jednu družinu. Klint će, dakle, poslati taj telegram, a Foket i Dads, kao ada-

ni pratioci, imali su samo da ga slede.

Sa rukama na drškama revolvera jahali su lagano prema poslednjoj zgradi u redu. Osvrtali su se, strepeći da odnekud ne iskrсне ogromna Ralstonova prilika. No, prošli su bez muke i zastali pred telegrafskim odeljkom.

Tu su bešumno sjahali.

U međuvremenu, Ralstonovi ljudi su izašli iz saluna i počeli sistematski da pretresaju kuću po kuću.

Harkvej je morao da požuruje.

Zbunjenom telegrafisti nije mnogo objašnjavao o čemu se radi. Jednostavno ga je prostrelio pogledom i ovaj je zanemio. Dok mu je Harkvej diktirao poruku, nije smeo ni da podigne oči.

Najzad je i poruka poslata, na veliku radost Foketa i Dadsa. Posle toga su uzjahali konje i laganim kasom, kroz pljusak, napustili grad.

IV

Prema Daltonu jahao je drugi Harkvej, Rej.

Zora se upravo rađala, prelivajući se preko nepreglednih pašnjaka Nebraske po kojima su pasla goveda rase „herford“.

Lenjo su dizali glave da odmere jahača koji je proizazio.

Miljama na severu jedan lešinar je kružio plavetnilom u potrazi za plenom.

Rej Harkvej ga je posmatrao s mešavinom podrugljivosti i simpatija. Taj lešinar bio je sličan njemu samom: uvek u potrazi za plenom, uvek spreman da zgrabi...

Stariji Harkvej imao je trideset dve godine. Bio je visok, snažan, ledenog pogleda, lica bez osmeha. Na putu sa druge strane zakona, nekih osam godina, stekao je reputaciju nemilosrdnog i okrutnog desperadosa. Nije se obazirao za sobom. Želeo je da ostvari cilj koji postavi pred sebe i u tome ga ništa nije moglo omesti. Ni žrtve nevinih ljudi, ne zvezda na prsima čuvara zakona. Njegovim kandžama još se nije našao dovoljno čvrst zid.

Jahao je sam.

Ali, u to isto vreme, približno udaljeni od Daltona, jahala su još trojica, svako za sebe, iz tri pravca.

Tri Harkvejeve pomoćne kandže žurile su na sastanak.

Sa istoka je dolazio Vajt Čendler, nizak, neobrijan i natmuren momak, u pohabanoj odeći, zavrnutih rukava košulje, žvaćući duvan na velikom, sivom pastuvu.

Sa severozapada jahao je Sajmon Rivz. To je bio nemiran, raspoložen i vedar Ohajac, plamenoride kose, s lakim osmehom na licu.

Sa juga se približavao Meksikanac Eskobar Amado. Od ove trojice, on je bio najpodmukliji, najarogantniji i najelegantniji. Nosio je na bokovima dva kolta čije su drške ukrašavali biseri.

Četiri jahača, četiri lešinara u ljudskoj koži, jahali su prema Daltonu.

Gradić koji se tek budio nije još bio svestan nevolja koje su mu zapretile sa severa, severozapada i juga. Ljudi su se prihvatili poslova, žagor dece preplavio je ulice, jačao je ili jenjavao topot jahača ili zaprega.

Rej Harkvej je stigao prvi.

Prvo se uputio prema telegrafskom uredu. Sjahao je, navukao šešir na čelo i zastao pred dobro poznatim likom na poternici kraj ragastova. Njegove slike godinama su „naseljavale” zidove gradova i šerifskih kancelarija. Pa ipak, on je bio dovoljno lud i smeo da se usred bela dana pojavi u gradu čiju je banku nameravao da olakša. Smatrao je da niko ne bi pomislio da će se bandit takve reputacije rešiti na takav korak. Bio je to rizik koji se isplaćivao.

Nekoliko trenutaka kasnije izišao je s kovertom u ruci. Adresa je glasila samo: „Za mister Reja”. Telegrafista mu je dao, a da mu nije palo na pamet lik sa poternice i lik čoveka koji se nalazio pred njim.

Harkvej je rascepio omot i raširio papir. Pisalo je:

„Sastanak se odlaže. Srešćemo se na putu. Klint.”

Razbojnik je neko vreme zurio nepomično u hartiju.

Onda ju je stavio u džep i lagano pošao trotoarom, udubljen u misli. Ušao je u salun „Nebraska”, tačno preko puta banke. Seo je i naručio mirno viski. Sto se nalazio na mestu odakle se pružao pogled na ulicu.

Vajt Čendler je stigao desetak minuta kasnije, jednom sporednom ulicom. Prvo se osvrnuo nekoliko puta na sve strane. Konja je ostavio pred trgovinom do same banke, nekoliko časaka se pravio da razgleda izlog sve dok nije uhvatio Harkvejev pogled iz „Nebraske”.

Sledeći je bio Sajmon Rivz. I on je sjahao ispred trgovine, ali pri tom nije gledao u Čendlera niti ovaj

u njega. Okačio je palčeve o široki pojas, ispljunuo dugi mlaz sažvakanaog duvana, a onda krenuo preko ulice. Smeškajući se nekoj svojoj iznenadnoj misli, pronašao je hladovinu jedne verande i naslonjen na stub oponašao čoveka željnog predaha.

Eskobar Amado stigao je poslednji, suprotno ponošanju preostalih Harkvejevih momaka: zveckao je zvončićima koji su ukrašavali njegov „sombbrero”. To je bio njegov stil. Amado je inače bio vrlo privlačan, ali hladnog, odbojnog pogleda, blistavih zuba i skoro nežnih ruku. Nosio je fini, rukom izvezeni prsluk, revolvere sa biserima na drškama i pojas optočen srebrnim zakivcima. Pod njim se nalazio veličanstveni vranac. Pojava jahača i konja izazvala je pažnju prolaznika, a on je na to odgovarao ledenim, arogantnim držanjem.

Lagano je sjahao pred salunom, prebacio uzde preko grede i ušao u „Nebrasku”. Uputio se pravo prema Reju Harkveju, klimnuo mu glavom u znak pozdrava i objašio stolicu, leđima okrenut zidu.

— Pa? — promrsio je. — Gde je mlađi brat?

Harkvej mu ćutke poturi pod nos telegram. Amado podiže obrve.

— Pa? Menja li se naš plan zbog ovoga?

Razbojnik je zurio u telegram, kratko zamišljen.

— Ne — odgovorio je — ne menja se.

Meksikanac se odobrovolji. Kao i Rivz i Čendler, ni on nije bio oduševljen idejom da plen deli između sedmorice umesto četvorice.

Pokazao je na ulicu.

— Rivz i Čendler su na mestima — primeti. — A ti?

— Konja sam ostavio pred telegrafskim uredom.

Amado se ispravi, pokazavši zube. U njegovom pogledu zaiskrio je sjaj požude.

— Onda, izgleda da smo spremni?

— Jesmo — pridžiže se Harkvej, Obrisao je rukavom usta i krenuo napolje. Zveckajući mamuzama i zvončićima na „sombbrero”, za njim se uputio i Meksikanac.

Rej Harkvej osetio je neobičnu napetost. Ruke su mu se znojile, u nogama mu je nenadano zacarila slabost. To nije bio znak straha, ali činjenica da je otpao kombinovani napad na banku sa bratom Klinton učinila ga je svesnim opasnosti koja bi mogla da zapreti.

Dalton je, osim toga, imao izvanrednog šerifa Elmera Vajtekera, s kojim bi se nerado našao oči u oči ukoliko nema dobru zaleđinu.

Predstojalo mu je da igra na iznenađenje.

Ispred šerifove kancelarije primećio je nekoliko ljudi koji su se vraćali od zatvorenih vrata. To je moglo da znači da Vajteker trenutno nije na svom mestu već na nekom drugom zadatku spolja, ili na svom ranču.

Ono što ga je još zabrinjavalo bila je Amadova upadljivost. Svi pogledi skretali su prema njemu, a to je značilo i prema Reju. Meksikanac se, međutim, na to nije obazirao. On nije želeo da, kako je to često podvlačio, „umre u prnjama kakve nose gringos”. Amado je, osim toga, bio njegova desna ruka i

bez njega Harkvejeva grupa ličila bi na tigra kome su povađeni zubi.

Rivz i Čendler, na svojim mestima, osetili su takođe napetost.

Harkvej je krenuo prema svom konju najmirnije što je mogao. Napad na daltonsku banku ulazio je u početnu fazu. Sada ništa nije moglo da zaustavi razbojnika. On je radio po strogo utvrđenom planu. Detaljno je razmotren svaki detalj, svaka mogućnost.

Njegov zadatak, kao vođe, bio je da motri na šerifovu kancelariju i da ga onemogući ako pođe prema banci. U stvari, šerif je predstavljao glavnu opasnost, građani su bili suviše plašljivi da bi nešto pokušali.

Amado se naslonio na stub ispred saluna, preko puta banke. Njegovi biserima ukrašeni revolveri bili su spremni da iskoče iz futrola i zaustave sve što se pokreće.

Rivz i Čendler su bili određeni za samu pljačku. Pošli su lagano prema ulaznim vratima. Čendler je na ulazu zastao i proverio da li je Rej na svom mestu. Potom su i on i Rivz ušli.

— Ruke gore! — dreknuo je Vajt Čendler, vadeći kolt.

— I to brzo! — dodao je Rivz veselim glasom, stavši rame uz rame sa svojim kompanjonom.

Zavladao je tajac.

U banci su se nalazile dve žene i jedan rančer. Iza šaltera su bili blagajnici O'Rajli i Melon i knjigovođa Treskot na drugom kraju.

Vlasnik banke Melvin Bond upravo je izlazio iz svojih odaja kada je jedna od žena prestravljeno vrisnula, ali svi su ostali skamenjeni na

svojim mestima. Delovalo je prilično nestvarno: rano jutro, obično jutro radnog dana, sunce koje se probija kroz zavese, a unutra dva lupeža, nemaskirani ali opasni, s uperenim koltovima koji prete smrću.

— U redu, Sajmone — javi se Čendler — pođi i pokupi...

Međutim, vlasnik banke je konačno skupio hrabrost da odbrani svoj imetak. Trebalo je da pruži samo dva koraka do vrata svoje odaje i zakloni se od koltova.

Napravio je samo jedan korak.

Rivzu nije promakla kretnja nesrećnog Bonda. Odmah je opalio. Vlasnik banke se zateturao, pogođen u potiljak. Bio je mrtav pre nego što se stropošao na pod.

Ovaj šok bio je prekratak za Bondove blagajnike. Verovatno pogođeni ovakvim obrtom, oni su instinktivno posegli za oružjem ispod šaltera.

Rivz je rutinirano dočekao ovaj otpor sa dva nova hica. Prvi se skljkao O'Rajli, a potom mu se pridružio i Melon.

Pucnji, padovi tela, krv... sve je to uticalo da jedna od žena počne panično i dugo da vrišti. No, crvenokosi ubica mirno je prekoračio tela i počeo da trpa u vreću novac.

Čendler je prišao vratima i pogledao na ulicu.

— Do đavola — procedio je — ceo grad se uzbunio!

— Iziđi i pazi da nam neko ne preplaši konje — dobaci mu Rivz ne prekidajući posao.

— Ali...

— Ma, izlazi, proklet bio! Ne želim da jašem na metli kad izađem

odavde. Ovde nemaš posla, niko ne sme ni da se pomeri!

Čendler je istrčao.

Na ulici je zaista postalo prometno. Revolverski pucnji u Daltonu bili su prava retkost otkako je Vajteker zakon u gradu. Ljudi su se osvrtni na sve strane, pokušavajući da ustanove sa koje strane se oglašavaju koltovi. Oni najbliži banci najpre su shvatili. Kada je Čendler izleteo na vrata sa otkočenim koltom, ulica je naglo počela da se prazni! Jedni su bežali glavom bez obzira a drugi, istina u manjem broju, potražili su zaklone.

Za oružje se prvi mašio rančer Denis Kent, koji se nalazio na sedištu svoje zaprege pred gvoždrom. No, njega je oborio metak Eskobara Amada ispred saluna.

Ranjen u prsa, rančer je ostao presamičen preko ivice kola.

Tako su građani Daltona shvatili da je banda veća nego što u prvi mah pomislili. Ledena ruka straha okovala im je srca. I ruke.

Vrata šerifove kancelarije bila su kao za pakost zatvorena. Vajteker nije bio u gradu!

To je građane obeshrabrilo još više.

Ono metaka što je bilo ispaljeno letelo je visoko po vazduhu ili po strani. Nije bilo strelca koji bi mogao opasnije da zapreti pljačkašima.

Crvenokosi Rivz je najzad izišao iz banke sa vrećama preko ramena. Harkvej je napustio svoje mesto kada i Amado. Čendler ih je čekao pored uznemirenih konja.

Banditi su oštro posmatrali ulicu i uglove, spremni da preduhitre

svaki pokret koji bi ih ugrozio. Videlo se da su izvežbani i nemilosrdni.

Rivz je već počeo da se pobedonosno ceri.

Harkvej ga preseče pogledom.

— Na konje — prosikta.

Meksikanac je taman hteo da vratiti kolt za pojasa kada je ugledao jahača. Dolazio je pakleno žurno sa zapadne strane.

Meksikančeve hladne zenice postadoše još ledenije i uže.

Okrenuo se i Harkvej, čija se nogaveć nalazila u uzengijama.

— Šerif? — procedio je Čendler.

— Ja ću ga — predloži sebe Rivz.

— Nije Vajteker, on je stariji — procenio je Harkvej i vinuo se u sedlo. — Obori ga pa da kidamo — dobaci Amadu.

Ovaj klimnu glavom.

Konjanik se približavao sve više. Iz futrole je izvlačio „vinčesterku”. Puška u rukama dobrog strelca mogla je da znači više nego pet koltova zaplašanih daltonskih prolaznika.

Amado podiže ruku, sa životinjskim izrazom u očima.

U tom času, iskosa s leve strane, na hotelskom prozoru „Palasa” otvorilo se jedno krilo. Amado nije mogao da vidi blede, mirno lice jednog stranca u beloj košulji.

Bio je to Dok Holidej.

On nije želeo da se meša u posao zakona, sve dok sa svog mesta nije video kako se pljačkašima niko ne suprotstavlja. Možda se ne bi mešao ni tada da nije ugledao na drugoj strani jahača, sa čijih se prsiju odbijalo sunce od nekog metala.

To mora da je bila zvezda. A kako se nije radilo o Elmeru Vajtekeru, njegov mozak je registrovao odlomak iz razgovora sa daltonskim čuvarem zakona koji je pomenuo da mu u poslu ponekad pomaže sin.

Sa ivice stola dohvatio je jedan od „linkolna” i otkočio.

Kad se Amadov prst već zgrčio na obaraču, čovek iz Džordžije je poslao hitac prema njemu.

Iz Meksikančeve šake revolver je iskočio kao oprugom izbačen.

To je bio jedan od vrlo retkih trenutaka kada se Amadu učinio poput večnosti. Iznenaden, zatečen, nespreman za tako nešto, zaboravio je da sledi svoje kompanjone. Jedini je ostao na zemlji umesto u sedlu i pogledom je potražio strelca.

Slučajno ili ne, tek, registrovao je čoveka na prozoru, pamteći koliko je to bilo sa te udaljenosti moguće oblik njegovog lica, crvenu kravatu ispod kao sneg bele košulje...

Onda se sagao za revolverom.

Holidej opali ponovo i Meksikančevo oružje odlete nekoliko jardi dalje.

— Pakao! — dreknuo je Harkvej, sluteci da će Amadu udariti krv u glavu zbog ovog poraza. — Hoćeš da trunemo u zatvoru, bez prebijenog centa? Jaši!

Amado pogleda prema prozoru, ali Holidejev lik se već lagano gubio u polutami sobe.

Opsovao je.

Onda je grunula puška sa sedla jahača. Zrna su poletela suviše visoko, ispaljena u žurbi.

Kad je Rivz opalio, jahač je već napustio konja i potražio zaklon za jedan stub.

— Idemo! — zaurla Harkvej.

Amado ga nerado poslušao.

Holidejev hitac sa prozora kao da je ulio hrabrost ostalim ljudima. Za pljačkašima koji su uzimali počeli su opasno da dobuju po prašini kursumi.

No, oni su već utekli, brzo i vešto.

Kada su kopita njihovih konja zatutnjala preko mosta milju daleko od grada, Harkvej je mogao da odahne. Pridružio se Rivzovom cerekanju, ali ne iz zadovoljstva što su olakšali banku, već zbog incidenta sa Meksikancem. Oholi Eskobar Amado bio je natušen zbog hica koji mu je izbio revolver iz ruke, a onda ga drugi put „povukao” van domašaja! Čovek koji je pucao imao je đavolski oštro oko i preciznu ruku. Da je hteo, mogao ga je pogoditi. Zašto nije?

Misli mu je prekinuo Sajmon Rivz.

— Kakva gomila kukavica — rekao je kroz smeh — video si kako su se posakrivali? Jedino je Amadu skinut revolver od nekog zalutalog metka...

— Nije bio zalutao — zareža Meksikanac.

— Pa šta? Uspeli smo, to je najvažnije.

— Moglo je i gore da se završi — primeti Čendler — jer je krenulo naopačke čim je vlasnik hteo da utekne... A onda i onaj konjanik — okrenuo se iza sebe da proveri prati li ih ko.

— Neće se usuditi da se skupe u poteru — zaključio Rej Harkvej.

— Važno je da smo svi u komadu — nastavi Rivz veselo — i teži za oko petnaest hiljada zelembača, po mojoj slobodnoj proceni. Zašto kukaš, Vajte? Pogledaj nas, četiri momka sa prokleta mnogo novca. Trebaće nam vremena da sve to potrošimo...

— To ćeš malo sačekati — spomenu mu Čendler.

Nasilje je za Sajmona Rivza predstavljalo lepu vrstu uzbuđenja. Oči bi mu svetlele, dobijao je želju da podvriskuje kao pijani kauboj i smeja se neobuzdano čak i kad su mu zrna fijukala oko glave.

On je uvek uspevao da unese raspoloženje u bandu, nisu mu odolevali ni oprezni Čendler ni zagonetno hladni Amado.

I ovog časa buljili su u Rivzovo nasmejano lice sve dok se osmeh nije zaledio.

Tog časa na njegovom čelu kao da je buknuo svet. Crveni svet!

Bandit se zaklatio, a onda poleteo prema zemlji.

Za sobom je povukao vreću sa novcem. Ona se otvorila i iz nje su se na sve strane rasule novčanice od pedeset dolara!

Svi su stajali ukopani i zabezeknuti.

Tek u tom trenu do njih je dopro zvuk pucnja puške.

Harkvej je sa nevericom otkrio usamljenog jahača koji im je preprečio put.

Iz cevi njegove puške uzdizao se dim.

— U zaklon! — dreknuo je i sleteo sa sedla.

V

Kada je Elmer Vajteker od žene primio spisak stvari i osedlao konja, njihov sin Dik već se nalazio na putu prema gradu. Šerifova kancelarija nije smela biti zatvorena duže od pola časa.

Dik Vajteker je imao dvadeset i tri godine. Po građi, po obličjima tela ličio je na oca, dok je od majke nasledio boju očiju i smirenost duha. Istina, umeo je da plane, ali uglavnom se odlikovao snagom savlađivanja i razboritošću, nasuprot gvozdenoj volji i nepokolebljivoj ruci Elmera Vajtekera.

Tog dana je spavao duže, zbog sinoćne igranke na imanju Pater-sonovih.

Dad je bio suviše lep i vedar da bi se očekivale nevolje, pa je šerifov sin, sa maršalskom zvezdom, krenuo u Dalton da sačeka oca u njegovom uredu.

Bio je to dobar rančer, ali naslućivao se i dobar šerif. Umeo je da jaše, da puca a i da nažulji dlanove. Umeo je da bude zabavan ali i čutljiv, pitom ali i oštar, ako ga izazovu.

Elmer ga je ispratio zadovoljnog pogleda, dok je u majčinim očima iskrio ponos.

— Nemoj da te dugo čeka — opomenula je žena šerifa.

— Neće se usmrdeti u mojoj stolici — odbrusio je ovaj i ubacio „vinčesterku” u futrolu na sedlu. — Zar misliš da mu je još deset godina, Sesili?

— Mislim da ni tebi nije više od petnaest — dočeka ga ona.

Vajteker ponovo pogleda u spisak.

— Ovo ću čekati najmanje do podne — reče.

— Nećeš, ukoliko narediš da požure, umesto da ih zamoliš.

— Zašto uvek žuriš?

— Ti znaš zašto. Ovde uvek ima posla...

— Imaš radnike.

— Znam.

— Znam i ja. Potreban ti je Dik da ga sa prozora posmatraš, a?

Ona mu zapreti prstom i ode u kuću.

Vajteker zavrte glavom i uzjaha. Do Daltona je imao desetak milja, putem koji je vijugao kroz pašnjake i bregove. Bio je to put kojim je imao vremena da razmišlja o sebi, o Sesili i Diku, sve dok ne ujaše u grad i nađe se sa svakodnevnim problemima.

Približavao se brežuljku odakle je mogao da se vidi grad u daljini. Tuda je stalno prolazio, pa je sliku takvog pogleda znao unapred. Sada, međutim, prenuli su ga udaljeni pucnji.

Zategao je uzde.

Šta bi to moglo da bude?

Revolverski pucnji, zatim jedna puška, pa opet...

Nešto ga je lecnulo u grudima setivši se da je u grad nedavno ujahao i Dik. Šta ako je naleteo na neku nevolju, na bandite ili neke pijane, bahate strance?

Žestoko je poterao padinom, prema vrhu.

Ruka mu je pala na kundak puške.

Samo što je izbio na vrh brežuljka, ugledao je ispod jahače. Izbro-

jao je četvoricu, ličili su sa te razdaljine na crne, pokretne tačkice. Upravo su napuštali grad, u priličnoj žurbi.

Vajteker izvuče pušku.

Ponovo je čuo pucnjeve, iz samog grada. Nisu li hici pratili ove jahače?

Ako su bežali, znači da su nešto u gradu zamesili.

Bez razmišljanja je upravio konja dole.

Morao je naći odgovor na samom putu, kojim su jahali begunci.

Oblak prašine rastao je sve više. Približavali su se sve više. Onda su najednom zastali; čuo je razgovor smeh, i počeo je da ih razaznaje. Odmah je uočio platnene vreće o sedlu jednog od njih. Prepoznao ih je, jer u njima se prenosio novac Bondove banke.

Ovako nabijene, sigurno su đavolski vredele. A možda je zbog njih pala i krv? Čija krv? Bond ne bi olako dopustio da ih uzmu... A možda im se i Dik našao na putu?

Šerifovi prsti se zgrčise oko obarača. I ono lice... Da li ga poznaje? Siguran je bio da ga je viđao, ali tog časa nije uspevao da se sredi i da se seti.

Nisu ga primećivali, mada je stajao na putu. Bili su suviše zauzeti razgovorom i brbljanjem. I smejali su se, ušljivci!

On prinese pušku obrazu, mirno nanišani... a zatim oseti trzaj.

Tako je Sajmon Rivz skliznuo sa sedla!

Šerif ubaci novi metak u cev.

Istovremeno, banditi su se povratili od šoka i pohitali da nađu za-

klone. Opalio je nanovo, ali već su mu uzvratili. Mrkov pod njim zadrti i kleče na prednje noge. Vajteker iskoči iz sedla, kako ga teško ranjena životinja ne bi prignječila.

Potom je odskočio do jedne stene, odakle je mogao mirnije da ispali metak u glavu svom konju. Znao je da mu nema spasa i lišio ga je muka.

Bila je takva situacija da nije stigao ni da zažali za vernom životinjom.

Misli su mu odlutale do ranča, do Sesili, a potom do Dika. Da li je naleteo na njih?

Konji razbojnika su za to vreme otperjali putem. Sa svog mesta imao je odličan pregled; nijedan od razbojnika nije mogao da se pokrene a da ne bude neprimećen. Bez konja, bez jednog kompanjona, iznenađeni, sa vrećama iz kojih se rasipao novac, Rej Harkvej, Amado i Čendler su psovali i zavraćili glave u zaklone, grozničavo tražeći iza laz.

Još nisu znali da Vajteker sa svog mesta vidi u daljini novi oblak prašine iz grada!

Ljudi su se ipak udružili i krenuli u poteru.

— Hej ti... idiote! — čuo je prigušen, ljutit glas.

Šerif se smesti udobnije iza stene. Čekao je.

— Znaš li ko sam ja? — pitao je glas.

Vajteker je osmatrao jahače u daljini.

— Ja sam Harkvej... Rej Harkvej, čuješ li? — zagrmio je glas nešto jače.

Šerif se prenu.

To je, dakle. To lice viđao je na poternicama. Glavom i bradom čuvene Rej Harkvej sa svojom bandom, opljačkao je daltonsku banku. I protiv svoje volje obuze ga laka jeza. Harkvej je čovek koji ne preza. A ako je i brat u blizini, loše se piše i njemu i gradu.

Čuješ li me, prašinaru?

— Čujem te, Harkveje, odazvao se Vajteker. — Bacite revolvare i izidite podignutih ruku. Obećavam pošteno suđenje...

— Lud si, šerife — na to će Harkvej. — Skloni se i pusti da prođemo, ili ćemo te ubiti!

— Ja ću te lično ucmekati, prokleti gringo — pridružio mu se glas sa meksičkim akcentom. Vajteker se seti nakindurenog, oholog jahača na vrancu.

Zatim je još neko povikao.

— Reje, vidi... Iza nas!

Šerif se osmehnu. Ljudi iz grada mogli su već da zaključe da su banditi u škripcu. Zato je očekivao da reaguju...

A oni su reagovali brže nego što se nadao.

Prvi je iz zaklona iskočio Harkvej, sa oba revolvera u šakama.

U stopu ga je pratio Meksikanac.

Treći, Vajt Čendler, krupan i pomalo trom, išao je nešto sporije pa se zato našao na šerifovom nišanu. Nije imalo smisla opominjati i pozivati ih da stanu.

Puška se oglasila ponovo i Čendler je jeknuo. Činilo se da dugo, dugo vremena pada u prašinu pod sobom. Još nekoliko hitaca zaparalo je tle iza čizama Reja Harkveja

i Eskobara Amada dok nisu našli novi zaklon.

Zatim je nanovo zavládala tišina.

Dok se prašina slegala, topot konja potere bivao je sve jasniji.

Vajteker je prebrojao sedmoricu. Znao ih je sve, znao je da se u ovom neizvesnom i opasnom trenutku plaše, ali nisu mogli natrag. Nastavili su da jašu, samo opreznije.

— Opkoljen si, Harkveje — povikao je Vajteker dovoljno glasno da ga čuju i banditi i potera, ja ne želim da te ubijem. Ali, to ne važi za ove koji dolaze...

Umesto odgovora zagrmeli su pucnji. Olovo je zaparalo stenu uz samo šerifovo lice, đavolski blizu.

Čuvar zakona u Daltonu se namesti bolje, a-onda povika prema poteri.

— Tik? Hej, Tik!

Nastala je kratka pauza, a onda do šerifa dopre.

— Tu smo, šerife? Je li sve u redu?

— Samo priđite bliže, oni su u klopci... — vikao je Vajteker.

Jahači su ipak neoprezno izbili na malu čistinu iza stena, pa ih je dočekala paklena paljba bandita. Dva konja su pogođena zbacila svoje jahače. Ostali su se sjurili da potraže zaklon.

Harkvej se oglasio ponovo.

— Hej, šerife? Čuješ li me?

— Čujem te, Harkveje...

— Kako stojiš s obećanjima?

— Zavisi.

— Daješ li nam reč da nas ovi neće pobiti odmah?

— Imate je.

Opet je nastupio tajac.

— Odluči brzo, Harkveje — in-

sistirao je Vajteker — neću moći dugo da držim situaciju u rukama.

— Kako mogu znati da ćeš održati reč? — pitao je bandit.

— Nikako... Ali, vidiš li lica ovih ljudi što su dojahali? Šta od njih možeš da očekuješ?

Izgledalo je da se razbojnici došaptavaju.

Najzad su se pojavili. Nevoljno su bacili koltove na zemlju. Lica su im odavala bes i slepu mržnju. Odjednom su bili zasuti mecima i panično se vratili u zaklon.

Šerif se uspravi.

— Ne pucajte — povikao je prema poteri.

Tek tada su se ljudi izmigoljili; izraze nedoumice i straha zamenio je sjaj trijumfa. Ustremili su se prema mestu gde su se nalazili razoružani pljačkaši. Najviše je vitlao revolverom Ken Talbot, trgovac. On je bio i najbučniji.

— Hajde da ove bandite odmah... o prvo drvo... — urlao je.

— Šerife — javi se Harkvej — obećao si...

— Jesam — odgovori ovaj i uperi pušku u zabezeknutog trgovca. — Smiri se, Kene. Oni pripadaju zakonu.

Pored trgovca, tu su bili Rufus Tik, pogrebnik, zatim Viñ Konroj, Džejson Tolver, Sami Polak i Red Regan. Na zemlji se još nalazio Kol Koton, koga je konj zbacio skoro na samu glavu pa je sada ošamućen sedeo i buljio pred sobom.

Vajteker se uspravio još više.

— Izadi, Harkveje. Imaćeš fer postupak, obećavam.

— Baš ti hvala, šerife! — zlovoljno je procedio bandit i napustio

sklonište. I on i Amado više su gledali prema nakostrešenim građanima nego prema zvezdonoscu.

Zajapureni Ken Talbot nije mogao nikako da se pomiri sa činjenicom da ubice ostanu neogrebani pa je ponovo podigao svoj revolver.

Cev šerifove puške skrenu na tu stranu i grmnu.

Metak je skoro očešao trgovčevu čizmu. On je prestravljen odskočio i zablenuo u Vajtekera.

— Rekoh da se smiriš — mirno mu se obrati potom — a to važi za ostale.

— Do đavola — najzad je došao do daha i Tik — pa zar da mu obećavaš fer suđenje, Elmere, a oni su ubili Bonda i njegove blagajnike...

Vajtekerove oči se suziše. Nisu spomenuli Dika, znači da je sa sinom sve u redu i on odahnu. Činilo se da mu tek tada noge zaklecaše.

— I rančera Kenta su teško ranili. Umire — dahtao je Polak, pokazujući prema gradu. — Oni su ubice, šerife!

— Dajte ih nama — graknuo je Regan.

— Neka mi neko jasno i kratko ispriča šta se desilo — prekinuo ih je Vajteker.

Pogrebnik je to učinio u najkraćim crtama. Pomenuo je i Dika, dodajući da je neogreban, ali s iščašenim ramenom zbog vratolomnog pada sa konja. Jedva su ga sprečili da ne pođe s njima već do doktora Kistona.

Zatim je Talbot upao u reč.

— Elmere, ti to ne možeš da shvatiš. Nisi bio tamo, nisi video

onaj pokolj, one ljude s kojima se godinama poznajemo kako leže u lokvama krvi... Zašto daješ reč da će im se suditi, kad ćemo to obaviti ovde? Ne zaslužuju oni put do Daltona, već do najbližeg drveta!

Ostali se zgledaše i klimnuše glavama, mrmljajući.

— Imamo konopce — graknuo je ponovo Regan — pa neka psi posluže lešinarima za ručak! Je li tako, šerife?

— Naravno da nije — mirno će ovaj. — Vodimo ih u grad.

— Oni su ubice... kasapi — rekao je Talbot.

— Trojicu su ubili — ubacio je kovač Tolver. — Pucali bi i na Dika da se nije umešao...

— Ko? — prenu se Vajteker. Tolver sleže ramenima.

— Ne znam — procedi, pogledavši u Amada — ovaj prokleti Meksikanac je nišanio na Dika, video sam, a onda je neko pucao iz hotela čini mi se, i izbio mu revolver iz šakel!

— Je li to tačno? — okrenu se prema Amadu šerif.

Meksikanac se nasmeja zlobno.

— Valjda više verujete svojim ljudima nego meni? — drsko je odgovorio.

— Ja se ne bih mučio da ih vodim u grad — predlagao je trgovac — nego da im presudimo ovde...

— Nema presude bez suđenja — odreza Vajteker. — Idemo!

Talbot nervozno liznu usta.

— Znamo da si dobar šerif, Elmere — kazao je nešto mirnije — i cenimo ovo što si učinio i uradio...

— To što sam ja uradio — prekinu ga Vajteker — nije ni manje ni više od onog što je trebalo vi da uradite u gradu! Stajali ste dobro zaklonjeni i čekali da odnekud dojaše Elmer Vajteker i da vam do-da konopac, ha?

— Mi nismo...

— Znam, niste revolveraš, ali ako već to niste, onda se ne ponašajte kao ubice! Ovim ljudima biće su-đeno i moje je da to obezbedim. Po cenu života!

Sad više nisu imali kud. Napuštala ih je i malopredašnja jarost, čvrstina šerifovih reči bila je do-voľjno ubedljiva i neopoziva.

— Veži ih, Regane — naredi Vajteker.

Malo kasnije, grupa se laganim kasom uputila prema Daltonu.

Eskobara Amada nije napuštala zajedljivost.

— Ispao si junačina, šerife — rekao je tiho — skoro sam pozeleo da zapljeskam!

Vajteker ga pogleda iskosa.

— Možeš odmah — reče.

— Mogu šta?

— Da zapljeskaš... bos, bez ko-nja, do grada. Na uzici.

Amado se namršti i učuta.

Malo kasnije se ponovo cinički nasmešio.

— Ipak, jedno treba da znaš, šerife.

— Da?

— Ne postoji zatvor u Nebraski u kome će se dugo zadržati Rej Harkvej. Zapamti!

Vajteker samo nabra nos.

— A kad se sve ovo završi — pevušio je Meksikanac — onda će Amado poći za tvojim srcem, grin-

go. Dva moja prijatelja pala su od tvoje puške. Umiraćeš stotinu puta za svakog od njih — prosiktao je na kraju, a onda naglo začutao i digao glavu.

— Trebalo je da ih na vreme zaštitish — mirno će Vajteker.

Meksikančeve oči bljesnuše.

— Nikad nije kasno — siktao je.

— Za njih jeste.

— Ja ću biti poslednji koji će se smeјati, gringo...

— Štedi dah, amigo. U gradu ima više ljutih građana nego ovde.

Rej Harkvej po prvi put podiže glavu.

— Što se mučiš, šerife? — dobacio je. — Trebalo je da ove pustiš da nas obese.

— Ne želim da ovi čestiti ljudi postanu što i vi: ubice.

— Lepo govoriš... kao pop — iscери se Amado.

— Trebaće ti pop, Amigo!

— Meni ne treba niko — planu Meksikanac — i nisam za tebe amigo, smrdljivi policajče.

Umesto besa, na Vajtekerovom licu se ukaza podrugljiv osmeh.

— Već te stiže prpa, amigo, a?

Amado zaškripa zubima, ali to je bilo sve što je mogao vezan i razoružan da učini.

Uskoro su izbili pred Dalton. Još izdaleka se videlo da ulicu preplavljuje svet, da se komeša ispred zidova i duž tremova.

Veliki krug ljudi nalazio se oko četiri nepomična tela na glavnoj ulici. To je bio znak da je i rančer Kent izdahnuo. I dok se potera približavala, krug se lagano rastvarao spreman da se oko njih ponovo sklopi, kao usijani prsten gneva.

— Uхватili su ih — zauriao je neko.

— Obesimo ih — krenuo je povik gomilom. Lica ljudi postala su tamna od besa; nedostajao je malo jači plamičak da ih zapali, pa da se bace na vezane ubice i golim rukama ih rastrgnu.

Vajteker ugleda svoga sina sa povezanim ramenom. Stajao je iznad leševa, sa puškom u ruci.

Kada se gomila ustalasala, puška je već bila podignuta uvis. Zatim su planula dva hica.

Otac i sin izmenjaše poglede.

— Dosta je ubijanja za ovaj dan — zagrme Vajteker kad je posle puonja zavladała tišina. — Banditi će ostati u zatvoru, a s njima će biti svako ko pokuša da se obračuna mimo ove zvezde — pokazao je na svoje grudi.

Zatim je sjahao. Istog trenutka pridružio mu se i Dik, osmehnut krajičkom usana. Otac iznenada oseti koliko mu je u tom trenutku potrebno sinovljevo prisustvo. Ipak su to bile dve zvezde na strani zakona. S one strane bili su za trenutak građani Daltona, ali nedovoljno odlučni i nevoljno naviknuti da istrajno mrze. Nije među njima bilo pravog vođe, podstrekača, koji bi masu pretvorio u zakon linča. Bar ne tog časa.

Čekali su, ali se nisu predavali.

— Povedi ih, Dik — dobaci šerif svom sinu.

Krenuli su u pravcu zatvora, ne gledajući u smrknuta lica ljudi sa leve i desne strane.

— Nemamo sudiје — doviknuo je neko odjednom. — Ko će im suditi?

— Ko, zaista?

Vajteker ih je ostavio bez odgovora.

Pred zatvorskom zgradom Harkvej se ponovo osmeli.

— Niko neće visiti, šerife, zapamti to!

— Sve u svoje vreme, Harkveje!

— Da. Sve u svoje vreme... ali, ono suviše brzo teče za tebe, šerife! Zapamti.

VI

Kasno popodne, iako se ljudi nisu smirivali već šaputali po uglovima, u grupicama, čuvar zakona u Daltonu, Elmer Vajteker, obreo se u holu „Palasa“. Pre toga njegov sin Dik odjahao je na ranč sa kupljenim namirnicama i sa vestima za majku da je sve u redu i da ne brine.

Šerif je hodao olabavljene frotrole na opasaču, kao da je svakog časa očekivao odnekud nevolje, pa je morao da bude spreman.

Uostalom, dve opasne ptičice bile su u njegovom zatvoru, a sa druge strane nalazili su se ljudi još uvek željni vešanja.

Trebalo je sačekati i večer; tada se obično svi okupe i, uz čašicu, potpiruju sve ono što im je bilo potiskivano preko dana.

U holu hotela zatekao je Doka Holideja samog za stolom.

Pred njim se nalazila čašica sa brendijem. Ređao je karte i izgledao slep i gluv za sav svet koji prolazi kraj njega.

Vajteker je za trenutak skinuo šešir da skloni oznojene krajeve svoje prosede kose sa čela. Onda je seo.

— Halo, šerife? — pozdravi ga kockar. — Dan je bio vruć, zar ne?

— Đavolski vruć — potvrdi Vajteker, fiksirajući kockarev bezizrazan profil. — Kako ste ga vi podneli?

— Onako. Nisam izlazio mnogo.

— Samo do prozora? — žmirnu šerif.

— Verovatno. Zar je zabranjeno? — podiže Džordžijanac oči.

— Đavola, znate šta mislim — zabruna Vajteker. — Koliko sam mogao da zaključim, spasli ste život mom sinu.

— Ko je to rekao?

— Neki su videli, istina ne tačno, ali...

— Ako nisu videli, ne treba im verovati. Ja sam obećao da se neću mešati, šerife, ali, nisam kriv ako ponešto čujem uzput.

— Niste pucali u Amada?

— Ne poznajem ga. Ko je on? Vajteker protirja bradu.

On je poznao razne vrste ljudi, ali Holidejev soj bio je vraški redak. Taj momak nije voleo da se spominje, ni da se hvali. Jednostavno je u svemu želeo da ostane po strani, osim ako ga ne izazovu.

Šerif je prešao preko ovog dela razgovora. Ipak je bio čvrsto uveren da su se Holidejevi hici isprečili između Dika i Meksikančevih bisernih koltova. Znao je, isto tako, da rečima zahvalnosti neće izmamiti iz kockara ništa više.

— Pokušavam da dobijem vezu sa Palansom — rekao je malo zatim. — Maršal bi mogao da pošalje nekog ili da dođe lično po ove zverčice, pa neka im tamo sude.

— Hoće li ih građani pustiti u Palans? — upita Dok.

— Moraće.

— U tom slučaju se ne odvajajte od zatvora. Naročito ne večeras.

— Znam — opusti ramena Vajteker — zapaljene baklje, žamor, preteća lica, psovke, povici, zadah viskija... Sve sam to jednom davno prošao. Onda sam bio neiskusna, sad znam kako bih se ponašao... Koja vam je karta?

— Žandar — promrmlja kockar.

— Loše ili ne?

— Loše. To je kao kad sretnete Rufusa Tika pred gradom.

Vajteker se prvi put toga dana šire nasmešio, zategnuvši bore na čelu i oko očiju. Kada je jedan od hotelskih konobara krenuo prema stolu, odmahnuo je rukom.

— Videćemo se — rekao je umesto pozdrava i napustio „Palas“.

Kockareva ruka sa kartom ostala je u vazduhu, nepomična.

VII

Veče se lagano pretvaralo u smolu, lepilo se po krovovima, po drveću, trotoaru, prozorima, po ljudima, da bi se kasnije razlivalo u uglove dolaskom svetlosti petrolejki.

Sakun „Nebraska“ nikada, čini se, nije bio puniji nego te večeri.

Nije bilo čoveka koji u šakama nije obrnuo najmanje dva puta čašu. A glavnu reč vodio je zjapureni kauboj kose poput slame, oštrog jezika i žestokih pokreta. Stajao je laktovima oslonjen o bar i kružio pogledom po ljudima, proveravajući kakav utisak ostavljaju njegove reči. Očigledno mu je godilo da bude slušan i da mu odobravaju.

— ... ja nisam osvetoljubiv — govorio je, s' vremena na vreme povisujući ton do vriska — nisam više od bilo koga među vama... ali, kad pomislim da one ubice mogu da se nađu na slobodi...

— Ko kaže da će biti slobodni? — istezao je vrat drugi kauboj. — Ti ne znaš šta govoriš, Ripe Hantere!

— Znam ja vrlo dobro...

— Oni su zatvoreni u solidnoj ćeliji, a drži ih na oku Vajteker lično.

— Ma, ne trabunjaj, Vili! Ko garantuje da će Elmer Vajteker uspeti da ih sačuva? Takve ptičice kao što su Harkvej i Amado ne mogu da zadrže ni sigurnije brave nego što je ova u Daltonu, ja vam kažem!

— Ja verujem Vajtekeru...

— I ja — klimnuo je ironično glavom Hanter — ali, on je sam, a oni samo traže šansu da izmigolje! Zar ste zaboravili šta se priča o Reju Harkveju? Zar niste čitali poternice? Ko garantuje da ovog trenutka ne smišlja plan da se reši šerifa i da nas sve uzme na zub? Mene, tebe, njega... sve! I da li je uopšte ovo cela banda što je

danas bila s njim? Možda polovina? Ili trećina? On je lukav i ne bi uletao u gužvu a da se ne osigura, ja vam kažem!

Ovo je zazvučalo logično i ljudi se zagledaše.

Rip Hanter kao da dobi krila.

— Slušajte — lupio je šakom o bar — da postoji mogućnost za brzo suđenje, bio bih „za“, ja vam kažem! Ali, od toga nema ništa! Čujem da šerif traži pomoć iz Palansa, a tamo se stalno muče s kradljivcima stoke! Ništa nema od toga. Ako mi oklevamo, Harkvej i Meksikanac će skovati plan da pobegnu, a onda zna se ko će da strada. Opet nevin!

Rufus Tik se nakašlja, koliko da dobije reč.

— Ti stalno preskačeš Vajtekera, Hantere, kao da on ne postoji. Ne mogu nam uteći ti banditi, a kad iz Palansa pošalju nekoliko maršala po ove ubice...

— A ako ne pošalju?

Pogrebni se zablenu u kauboja. Na to nije ni smeo ni želeo da pomisli. Zaista, šta onda?

Hanter se podrugljivo naceri.

— To je budalaština — viknuo je. — U Palans na suđenje? Čujete li to? Znam kakav će biti kraj. Te svinje su došle u naš grad, opljačkale našu banku, ubili naše ljude... a sada treba da odšetaju do Palansa! Zar ćemo to da dozvolimo?

— Bez obzira na sve, njima ne gine uže u Palansu — podigao je Rufus Tik ruke.

— Vraga! — zaurao je Hanter, crven u licu. — oni su ubili ljude

u Daltonu i za to treba u Daltonu i da plate!

Tik je na kraju slegao ramenima.

Na licima ljudi ispisivala se mržnja i gnev. Možda je tome doprineo i viski, ali u svakom slučaju Rip Hanter je umeo da pogodi na pravo mesto. On je i dalje govorio, podizao ruku sa stisnutom šakom, a ispred njega su caklile oči, prolazio žamor osvetoljubivosti, rasla mržnja...

Možda bi se Hanterova govoranica odužila da mu nije pomogao slučaj.

Nešto kasnije, u „Nebrasku” je ušao Tim O'Rajli, sedamnaestogodišnjak, mlađi brat Dana O'Rajlija, blagajnika opljačkane banke koji je pao pod Rivzovim kuršumima.

Ušao je bleđ, očiju natečenih od suza. Dočekali su ga davolskim tajcem, dok se kretao prema šanku.

Tu je zastao i sačekao viski.

Onda ga je ispio u jednom dahu. Nekoliko trenutaka je stajao nepomičan, a onda se rukama naslonio na bar i zaridao...

To je bio znak.

Neko je doviknuo „Donesite konopac” a rulja je zaglavila na ulaz. Skinute su dve petrolejke, prasnule nekoliko boca i tamni talas ljudskih telesa u noći počeo je da se valja prema zatvoru.

To je bila oniska građevina, od cigala, i nalazila se nekih pedeset jardi severno od saluna, između trgovine Kena Talbota i daltonskog „Žurnala”. Spređa se nalazila mala kancelarija, a u stražnjem delu bile su smeštene tri ćelije i

mala soba za šerifa. Tu je za nuždu čuvar zakona mogao na uzanom krevetu da provede noć ako je trebalo budnije motriti na zatvorenike, kao što je bio slučaj te noći sa Vajtekerom.

Svetiljke i baklje obasjavale su zid zatvora, po kome su izvijene i lelujave senke ljudi podsećale na indijanske igre smrti oko stuba za mučenje.

Gomila je u tišini zastala.

Zatim je nanovo počeo da je obuzima žamor i graja. Počela su po vazduhu da vitlaju lasa. Hanter je raširio ruke.

— Ljudi, hajde odmah da ih izvučemo, pre nego što se u Palansu nađe neki spretan advokat da ih izvuče sa suđenja žive i zdrave. A posle će nam ponovo doći, da prosu krv...

— Obesimo odmah te proklete ubice — prihvatio je iz gomile glas Hanterov poziv.

— Obesimo ih!

— Idemo...

Kad su prve čizme kročile na verandu ispred zatvora, otvorila su se vrata i u njima se ukazala snažna, uspravna figura Elnera Vajtekera.

Prvi redovi su zastali, a na njih je naišla rulja koja još nije opazila šerifa. Jedva su nekako uspevali da se zgomilaju između stubova, zbunjena šerifovim mirnim ponašanjem i puškom ležerno smeštenom preko levog lakta.

Rip Hanter je imao iza sebe dobru podršku.

— Hoćemo njih, šerife — rekao je isprekidanim glasom. — Ljudi

ovog grada moraju to da obave, za njihovo dobro! I to baš sada!

— Da nije malo rano za večeru?
— upita Vajteker.

— Ve... večeru?

— Pa, zar kojoti nisu nošli po leševe?

Žagor se utiša.

— Šerife, ti samo zažmuri, a ostalo je naše — zareža Hanter. — Jesi li za ovaj grad ili nisi.

— Jesam, kaubojju...

— Pa, što onda ne učiniš nešto za njega?

— I hoću... Ovo!

Istog časa kundak šerifove puške kao da se otkaçi i pogodi Hantera u stomak. On jeknu i povi se, a tada ga drugi udarac dočeka u potiljak.

Stropoštao se kao sveća.

— On je lud — dreknu kauboj u crvenoj košulji i s izvučenim koltom progura se napred. — Prvo ćemo njega...

Vajteker opali.

Kaubojju kolt odskoči poput prostreljenog zeca, a momak se uhvati za ruku i zajauka.

Tog časa nekoliko krišom izvađenih revolvera vrati se u korice. Rip Hanter je i dalje ležao bez svesti, prostrt pred Vajtekerovim nogama kao krpa.

— Smestite ga na konja — naredio je šerif — biće mu bolje ujutru kad se otrezni! A ni vama neće škoditi šetnja do kuće, svima vama ostalima.

Trgovac Talbot koraknu napred.

— To je da čovek pomisli kako braniš ubice, Elmere — kazao je nadmeno. — Tačno je da si ih po-

hvatao, ali nemaš pravo da se odupireš volji građana Daltona!

— A šta hoće poštovani građani Daltona — iskosi se Vajteker. — Još ubijanja? Zar vam nije dosta za danas?

— Kažnjavanje zločinaca nije zločin — isprsi se Talbot.

— Kako bi bilo ujutru o tome da porazgovaramo? — posavetovao ga šerif.

— Hoćemo sada...

Vajteker malo počuta.

— Onda čujte — reče jednostavno. — Nije ni meni do zabave. Danas sam ubio dva čoveka, istina bandita, ali čoveka. To je moj posao, kažete, ali nije prijatno osećanje pucati i prekinuti nekome život. Ipak, ubio sam ih u ime zakona, zakona koji poštujem i u koji verujem. Ali, ne samo ja, nego svi mi zajedno. A ako nameravate da na svoju ruku osudite Harkveja i Amada, dokazaćete da su zakon i pravda samo prazne reči. Ako biste to učinili, ja se ne bih osećao ni malo bolje nego ubica. Zato ću se svim snagama truditi da vam to ne dozvolim.

Talbot je skrenuo pogled u stranu.

Tišina je vladala među ljudima, činilo se da se vraćaju sebi, da ponovo spoznaju Elmera Vajtekera, a preko njega i zakon.

Jedan po jedan ljudi su odlazili. Mnogi su mu pozeleli „laku noć“. Mnogi mu nisu smeli pogledati u oči. A da jesu, ne bi u njima našli ni tračka gneva ili mržnje.

Na ulici je ostao samo Darbi Vejn, daltonska skitnica i pijanac,

s drvenom nogom. Posmatrao je šerifa naslonjenog na ogradi.

— To je bio govor, Elmere — došepao je do njega.

Vajteker sleže ramenima. Vejn nastavi.

— Odavno te nisam čuo da dugo govoriš. Izgleda da stariš, prijatelju, pa češće upotrebljavaš reči nego pesnice, a?

— Možda je tako, Darbi — osmehnu se čuvar zakona. — Međutim, sve su to naši ljudi. I oni mrtvi, i ovi što zbog njih žele obračun. Zar bi pucao u njih?

— Ja ne znam. A ti?

— To se tek sada pitam — promrsi ovaj.

Vrteći glavom, Darbi Vejn se udalji.

Vajteker iza sebe začu tiho smejljenje. Vrata su bila širom otvorena i ovoj malopredašnjoj sceni bili su svedoci i Amado i Rej Harkvej. Sada se Meksikanac smeškao, čvrsto obuhvatajući šipke.

— Nisam verovao, gringo, da ćeš uspeti — dobacio je podrugljivo, ali ne bez olakšanja.

Vajteker zalupi vrata za sobom i stavi pušku kraj stola.

— Da se ne veseliš... amigo?

— Ima boljih načina za umiranje od užeta oko vrata — primetio je veselo Amado.

— Samo sam te od jednog spasio za drugo — zaključio Vajteker.

— Ko zna? Ko zna?

— Priznajem da nisam verovao — oglasi se Rej Harkvej, žmirkajući. — Znam kakva je rulja kad

pobesni. Video sam jednu takvu, možda i goru, dole u Teksasu. — Onda je zastao. — Da li veruješ u ono što si govorio ljudima tamo napolju.

— Da ne verujem, pojeo bih ovu značku.

Harkvej se iskreno iščuđavao.

— Izgleda da na ovom svetu ima još poštenih ljudi, Eskobare?

— I budala — dopuni ga Meksikanac.

Vajteker se približi Amadu.

— Ti zamišljaš da si mnogo pametan, a? — upita.

— Ne zamišljam, ja to znam — cerio se ovaj.

— Pa, ako jesi, amigo... otkud ti sa te, a ja s ove strane?

Amadov osmeh se sledi, oči mu blesnuše.

— Biće i za to vremena, gringo! Za tebe bi bilo najbolje da se sam sahraniš. Nećeš dugo, dajem ti reč.

— Ostale su ti samo reči, amigo. Ništa više — prezrivo će Vajteker.

Amado žestoko protrese rešetke na ćeliji.

— Ti, budalo! Pomoć je već na putu! Klint je već...

Odjednom je začutao i pogledao prema Reju. No, ovaj se nije mnogo uzbuđivao.

— Klint? — prisećao se Vajteker, namerno otežući sa rečima. — Nije li to mlađi brat, Harkveje?

— Nije on — požurio je Meksikanac da se „vadi” zbog svoje brzopletosti, ali Rej odmahnu rukom.

— Nije važno — reče. — Šerif nas je spasio konopca i zaslužuje istinu, Amado.

— Nećeš valjda da mu...

— Zašto ne? — šepurio se Rej. — Mislim da mu to dugujemo.

— Raznežio sam se slušajući — umeša se Vajteker koji je inače već slutio odgovor. — Šta je s tim propalim bratom, Harkveje?

— Ništa naročito — žmirkao je ovaj — osim što je na putu ovamo.

— Ne verujem ti.

— Vidiš da je budala? — podrugljiyo će Meksikanac. — Neka budala i ostane!

U stvari, Vajteker je verovao da Harkvej govori istinu. Inače ne bi bio tako bezbrižan i samouveren. Njegov brat Klint je očito bio u blizini, ali gde i zašto, na to nije mogao dobiti odgovor. Zadovoljio se ćutanjem.

Tada su se spolja začuli koraci.

Šerifova ruka pade na dršku revolvera.

Čulo se kucanje o vrata i nervozan glas.

— Elmere, ja sam... Otvori!

Vajteker je prepoznao glas telegrafiste Kasa Lovelija. Otvorio ih je i propustio zadihanog, suvonjavog, pogrbljenog službenika na telegrafu koji je kažiprstom desne šake stalno podizao cvikere uvis.

Šerif zatvori vrata od ćelija i strpljivo sačeka da se Loveli izduva.

— Ima li novosti, Kase? — najzad ga upita.

Telegrafista klimnu glavom.

— Dobio si vezu?

— Da, konačno sam uspeo, Elmere...

— Pa? Hoćeš da kleštima izvla-

čim reči iz tebe? U čemu je stvar?

Loveli duboko uzdahnu i tada kao da se primiri. Još uvek je izbegavao da se susretne sa Vajtekerovim očima.

— Loše vesti — izbaci.

— Do vraga — ote se čuvaru zakona — kako to?

— Dobio sam vezu sa Palasom — počeo je Loveli skoro da šapuće — i oni su ti čestitali...

— Čestitali?

— Da, na svemu što si učinio, ali... ali kažu da imaju mnogo nevolja sa kradljivcima stoke, tako da ne mogu poslati nijednog čoveka ovamo!

Šerifovo lice kao da potamne. To je bilo previše i za njegove nerve. Odjednom ga obuze bes.

— Ne mogu? — zareža. — Šta, do vrata, očekuju od nas da radimo?

— Rekli su da je najbolje da ih ovde držimo dok ne dođe putujući sudija.

— Putujući...? A kad bi to bilo?

— Za tri nedelje — uvuče Loveli glavu u ramena kao da očekuje šerifov udarac.

— Tri nedelje?!

Telegrafista se sav skupi u stolici.

— Znao sam da ti se vest neće svideti, ali nisam mogao to da ostavim do sutra, ipak...

— U radu je, Kase — povrati se Vajteker — dobro si učinio. Tri nedelje, kažeš? Do vraga... a imaš li još nešto?

Loveli je vrdao pogledom i preznjavao se. Očigledno da se nalazio na mukama.

— Daj, ispljuni to, Kase, ma šta bilo — ohrabri ga Vajteker.

— U stvari... dok sam pokušavao da dobijem vezu sa Palansom — nastavio je da šapuće Loveli — primio sam poruku iz Doba. Još neko je imao nevolje sa Harkvejem. Tamo kod njih...

— U Dobu? Šta se desilo?

— Ukradeno je nekoliko konja.

— Ko je ukrao?

— Harkvej... Klint Harkvej sa svojom bandom!

Vajteker odšeta do prozora.

Dob je bio gradić svega pedeset milja udaljen od Daltona, severoistočno. Znači da Rejova upozorenja nisu bila blefiranja.

— I šta još? — upitao je preko ramena.

— Pa, kažu da su ostavili svoje umorne konje kad su uzeli sveže. Poslednji put su viđeni na putu prema Daltonu...

Kroz zatvorena vrata, iz ćelije zaori se trijumfalan smeh.

Rej Harkvej i Amado su verovatno čuli poslednja Lovelijeve obaveštenja. Mora da su se sada osećali mnogo bolje.

— Šta sada kažeš, gringo? — cerio se Meksikanac.

Vajteker se naže prema Loveliju.

— Slušaj, Kase — tiho mu reče — učinićeš mi uslugu ako sve ovo zadržiš neko vreme za sebe, jer... — Zastao je videći da se telegrafista opet vrpolji. — Čekaj, nisi valjda...?

— Nisam, nikome ne bih, Elmere — ustuknuo je Loveli — ali Evers je bio sa mnom kada je stigla poruka, pravio mi je društvo i...

— Evers? — razočarano će Vajteker. — Najduži jezik u gradu!

— Žao mi je, ja...

— Nemoj da se sekiraš, Kase!

— Misliš da Klint dolazi ovamo da oslobodi brata?

— Najverovatnije, ali, ko zna? Kako je mogao da sazna da mu je brat u daltonskom zatvoru, nije mi jasno! Idi i odmori se, Kase, imao si naporan dan...

Loveli klimnu glavom i još pogurenije napusti kancelariju.

Šerifov pogled osta prikovan na vratima koja su ga delila od ćelija.

Sa one strane je odzvanjao Meksikančev ciničan glas.

— Šta ćeš sada, gringo? Zar ne misliš da je najbolje da nas sada pustiš i tako spaseš kožu?

Vajteker nije obraćao pažnju na to.

Proverio je oružje, a onda izišao na verandu, ne bi li negde otkrio Darbija Vejna. Gradska skitnica će za dolar rado otići do ranča i obavestiti Dika da se do jutra ne pojavljuje u gradu...

Biće ovo noć bez sna.

VIII

Poruka koju je Loveli primio iz Palansa prostrujala je gradom kao orkan.

I strah je zavladao Daltonom.

Strah, gost koji nikad nije dobrodošao, u tim satima bio je toliko prisutan da se mogao omirisati!

Šerif Elmer Vajteker sa setom je uočio da strah zahvata i one gra-

đane za koje nikada nije mogao da pretpostavi da su u stanju da se uplaše.

Svi su već znali da iz Palansa neće stići pomoć.

Nema sudije, nema maršala, a okoreli bandit Klint Harkvej nalazio se na domaku Daltona.

Te iste noći okupio se Komitet uglednih građana da odluči šta dalje valja raditi u interesu grada i građana. Svi su se nalazili u velikom Talbotovom magacinu, puni briga i strepnji.

Ken Talbot je u kratkim crtama izneo situaciju u kojoj su se našli, da bi potom dao reč majoru Konroju. Erl Konroj, najkrupniji čovek u gradu, visok sedam stopa i težak tri stotine funti, a neverovatno strašljiv, počeo je važnim glasom.

— Ne postoje dva načina da se reši ovaj problem. Vlasti u Palansu su ravnodušne na činjenicu da je u našim rukama jedan takav bandit kao što je Rej Harkvej. A mi smo, dragi moji, u istom položaju kao dete koje je prvi put pošlo na pećanje a upecalo ajkulu! Uхватili smo te zlikovce a ne znamo šta ćemo s njima.

— Treba ih obesiti, ništa drugo — rekao je Talbot pogledavši iskosu prema vratima na kojima se iznenada ukazala prilika Dika Vajtekera, šerifovog sina. Levo rame bilo mu je čvrsto stegnuto zavojima, a desna ruka se lako kretala pored drške revolvera.

Za trenutak svi su ga dočekali ćutanjem i lakim negodovanjem. Kao da im je smetalo prisustvo zakona, mada Dik nije bio što i Elmer, ali je nosio zvezdu i važio je

za odvažnog i bez dlake na jeziku.

Uprkos obaveštenju Darbija Vejna da je u gradu sve u redu i da se ne pojavljuje do jutra, Dik Vajteker je osetio u vazduhu napetost. Nije izdržao, iskrao se sa ranča i pohitao u grad, ne javljajući se ocu.

Čuo je za sastanak u trgovini Kena Talbota i, znajući da otac nema nameru da se odvajja od zatvorenika, pohitao da prisustvuje govoranicijama daltonskih uglednika.

— Obesiti? — zgrnuo se na Talbotove reči prečasni Fil Endrjus, sveštenik. — Ne, zaboga!

— Ne?

Prečasni Endrjus bio je u suštini dobar, naivan čovek ali njegovi maniri i načela više su odgovarali urbanim sredinama Nove Engleske nego divljini u Nebraski.

— Ako već nešto moramo da činimo — nastavio je prečasni Endrjus — onda, uzevši u obzir sve okolnosti, trebalo bi da ih pustimo!

Neverica pa i podsmeħ dočekaše ovaj predlog.

— Svašta — prezrivo će trgovac Talbot, mada i on nije bio daleko od te pomisli — zar pošto smo skleptali najgore desperadose u pet država, nemamo pametnijeg posla nego da ih pustimo?

— Da, to bi bilo zaista najgore rešenje — prihvati major Konroj ozbiljnim, svečarskim glasom. — To bi bila strašna, strašna stvar, ali... Ali, kakav je zaista naš izbor? Ne zaboravimo samo još jednu, još strašniju stvar: Klint Harkvej dolazi ovamo! U Dalton!

— Možda baš neće ovamo — bojažljivo se javi Loveli.

Konroj ga odmeri prezrivo.

— Možda, možda — digao je glavu nabusito — misliš da je to slučajnost što se, dvadeset četiri časa posle pljačke banke od strane njegovog brata, Klint Harkvej pojavljuje u ovom kraju? To ne može da bude slučajno, nikako!

Ponovo su ljudi začutili. Izgledalo je da u svima tinja jedna ista misao, ali niko nema hrabrosti da je jasno iznese.

Najzad je Rufus Tik pročistio grlo i sačekao da se svi pogledi zaustave na njemu.

— Ja imam predlog — rekao je nesigurnim glasom.

— Da čujemo, Rufe?

— Ja... ja mislim da je najbolje da ih pustimo!

Ponovo zgleđanje, ali ovog puta bez prezira i iščuđavanja. Mesni pogrebnik glasno je rekao ono što im je ležalo na srcu.

Verovatno su svi sada lakše disali.

Svi, ili skoro svi?

Nesvesno su pogledali prema mladom Diku Vajtekeru.

Šerifov sin, pomoćnik čuvara zakona ovog grada, svakako da se nije slagao sa jednom ovakvom odlukom. No, on je umeo da sačeka ostala mišljenja pa da uobliči svoje.

Pošto se nije javio, ljudi su krenuli da iznose svoje razloge. Svako se prvo zalagao za zakon, za mir i red, za suđenje i kaznu ubicima, ali su onda izneli interese grada u slučaju odmazde Klinta Harkveja, živote žena i dece... da bi se na kraju svelo na Tikov predlog: pustiti razbojнике da odu!

Diskusiju je okončao pastor Fil Endrjus pozivima na milosrđe prema bližnjemu, što je dotuklo mladog Vajtekera.

— Džentlmeni — prekinuo je Endrjusovu govoranciju — zar nema drugih predloga osim ovih pobožnih?

— Kao što vidiš, nema — reče Konroj. — Svi se slažu da ih treba pustiti. To, koliko cenim, ne...

Dik se okrenu prema telegrafisti Loveliju.

— Čika Kase, kad ste dolazili na ranč, ja sam vas nešto zamolio, sećate se?

— Da — žmirnuo se ovaj, nabirajući čelo. — Sećam se, o onoj patroli...?

— Tačno. Raspitivali ste se?

— Da, da... Mali odred konjice je na tragu Klintu Harkveju, zvao sam Dob, ali nisu tamo...

— Sigurni ste?

— Naravno. Tamo kruže pretpostavke da je Harkvej sa svojim ljudima odvuкао konjicu severno od Doba, a onda zavarao trag i krenuo suprotno...

Konroj ih nestrpljivo prekide.

— Kakve to ima veze sa našim razgovorom, mladi čoveče?

— Čitali ste u novinama o poteri koja nedeljama proganja bandu Klinta Harkveja? Bilo bi dobro da s njima stupimo u kontakt?

— Ideja kao ideja nije loša — polako je izgovorio Talbot — ali...

— Da ih pozovemo da sačekaju Harkveja? — naže se napred major. — Drugim rečima, mladi čoveče, ti takođe misliš da bi Klint Harkvej

mogao da dođe ovamo kako bi iz-
vukao brata iz zatvora?

— Bio bih budala da s tim ne računam.

Konroj razvuče usta u podrugljiv osmeh. Odgovor je bio iskren, ali mu je išao ipak u prilog.

— Može li se toj patroli doturiti nekako vest? — pitao je Polak.

Dik sleže ramenima.

— Ne verujem — pogledao je u telegrafistu.

Konroj je ponovo zauzeo svoju pozu.

— Dakle, ne treba se zavaravati da banditi neće doći u Dalton — počeo je, kružeći pogledom po prostoriji, sa nekoliko dubokih uzdaha koji označavaju da mu je teško da donese odluku. — Klint Harkvej će dovesti svoje ljude ovamo da oslobodi brata. Dakle, možete zamisliti kako će se Raj Harkvej osvetiti zbog svega što ga je zadesilo u Daltonu...?

— Šta će Rej da uradi? — prasnu sada Dik. — Zašto neko ne kaže nešto o tome šta će Dalton da uradi? Ili šta bi trebalo da uradi? Jedino znate da pustite bandite, da sačuvate svoju kožu... A da li ćete je i pored toga sačuvati? Večeras je preko četrdeset naoružanih građana napalo zatvor i zahtevalo da presude banditima, među njima je bilo dosta i vas, odavde... Zar se ne može naći četrdeset naoružanih koji će braniti grad od šake razbojnika?

Ljudi su ćutali.

Diku je bilo jasno da su ogluveli za njegove reči.

Nije imao ni vremena ni volje da

ih prezire i da im prebacuje. Bio je sam protiv njih.

— Imam predlog — rekao je čudesno mirnim glasom i to je ponovo pokrenulo glave, dotle spuštene na prsa.

— Reci onda — podstaće ga Rufus Tik.

— O tome nisam razgovarao s ocem — nastavio je — kao što ni vi niste, niti verujem da bi mu se dopao vaš predlog. Ipak, postoji rešenje...

— Koje?

— Ako je nemoguće zadržati Harkveja i Amada u zatvoru, ovde, jer su duge tri nedelje dok naiđe sudija, a Klint je blizu... ako mislite da ove ubice zaslužuju kaznu, onda postoji samo jedan način da to dobiju.

— Koji, reci već jednom — zagrajaše ljudi.

— Moramo ih sprovesti u Palans! Konroj se skoro zagrcnu.

Ovome se zaista niko nije nadao. Predlog je pao među prisutne kao bomba!

Trebalo je nekoliko dugih trenuta da se povrate od iznenađenja.

Svi su počeli da galame uglas, da se pitaju, predlažu, bune, negoduju... Konroj je jedva uspeo da ih nekako smiri.

— Ovo je samo predlog — dreknuo je, crven u licu. — Moram sa svoje strane da dodam da je lukast, ali je predlog. Šta vi kažete na to?

— To je ludost — javi se trgovac Talbot. — Palans je od Daltona udaljen stotinak milja, teren je divlji i težak za jahanje... A ko da vodi Harkveja? Od građana se

niko ne usuđuje, a dva Vajtekera je malo! Šta ako se na putu susretnu sa Klintonom? I ako ne, on će poći Rejovim tragom...

— Da, da — klimao je glavom Konroj — takva jedna stvar nema mnogo izgleda na uspeh. U stvari, to potkrepljuje onu jedinu mogućnost: pustiti bandite da odu! Eto to!

Dik oseti da gubi svoje preostale zalihe strpljenja.

— Slušajte — povikao je i podigao ruku uvis — razbojnici će izići pred sud! Ne priznajem vaše razloge da moraju da žive, da odu... Govorim vam ono što bi vam rekao i šerif, da je tu. Pričali ste o ženama i deci ovog grada. A ja vam kažem da ženama i deci cele ove zemlje dugujete to da banditi budu izvedeni pred sud! Zakon mesecima, godinama traga za ovim huljama. Sad su uhvaćeni. Slušajte... Harkvej je pljačkao i ubijao, žario i palio svuda redom, nikoga ne štedeći... Računao sam broj njegovih zvaničnih žrtava, prema izveštajima, i ispalo je da ih imao preko trideset! Trideset, shvatate li? Toliko je udovica i siročadi ostalo za njim. Ovde u Daltonu ostalo je četiri... A vi želite da ga pustite na slobodu! Zar se možete posle toga pogledati u lice, a da ne pljunete?

Ljudi su slušali, prikovani za svoje stolice.

Toliko žestine, i toliko istine, odavno im nije sasuto među oči.

Jedan golobradi momak morao je da bude njihova savest.

Major Konroj se nakašljao posle nekoliko minuta, ali je i njemu nedostajalo daha.

— Do đavola — procedio je, smrknut — moram priznati da je naš predlog bio nerazuman. Zaista nerazuman!

Svi su ćutali.

Kovač Džejson Tolver, inače sve vreme prilično rezervisan, ustao je iz svog ugla. Bio je to krupan, mišićav čovek, obrijane glave ali dobroćudnog izraza.

— Ljudi, momak je u pravu!

Trgovac Talbot podskoči.

— Da, u pravu je, ali šta dalje?

— Treba da se javite kao dobrovoljci za pratnju do Palansa, eto šta — prekide ga major Konroj. — Ko se javlja?

— Mi? — zgražao se Talbot. — Ja... ja stvarno ne mogu, očekujem brata koga nisam video dvadeset godina... iz Vulridža.

— Tolver?

— Ja hoću, ako vam nekoliko nedelja nije potreban kovač?

— Ti ipak otpadaš. Tik?

— Nisam baš pri nekom zdravlju za tako što, evo, stalno kašljem...

Nizali su se razlozi za odustajanje, izmamljujući na Dikovom licu sve jači podsmeh.

Najzad mu je prekipelo.

— Prestanite! — viknuo je. — Vidim da ste stvarno mnogo zauzeti — krenuo je prema vratima — ali, to nije važno. Ubice će otići u Palans makar ih četvoronoške odveli, gospodo! Prijatni snovi!

IX

Elmer Vajteker je odmerio sina strogim pogledom, uprkos unutrašnjem osećanju ponosa. Dik je ispri-

čao sve o sastanku Komiteta u Talbotovom magacinu.

— Poručio sam ti da ostaneš uz majku — rekao je otac.

— Ali, ti ne možeš na sva mesta?

— Moje je mesto ovde.

— I moje...

Šerif se podboči.

— Nešto ću ti reći — mirno mu se obratio — sve što si rekao, onima tamo, je sjajno. Ni ja bolje ne bih umeo. Dobar je i predlog o Palansu, mada sam i ja to imao na umu. Samo jednu stvar utuvi: ja jašem za Palans, ne ti.

— Ako dozvoliš da se ne složim...

— Ne dozvoljavam! Jer nisam ni završio... Klint Harkvej će doći ovamo, je li tako?

— Jeste, ali...

— Saznaće šta je sa njegovim bratom. Šta će da uradi?

— Poći će za nama...

— Nama?

— Pa, pretpostavljam da ti neće biti lako samom sa dva prevejana razbojnika i Klintom na vratu.

— Neće, znam, ali... Znaš šta će Klint da uradi pre nego što krene za nama?

— Ne mogu da se setim.

— Ja ću ti reći, sinko... Povešće tvoju majku!

Dik se namršti; nešto ledeno prođe mu kroz kičmu.

— Ne shvatam...

— Shvatićeš. Hulja poput Harkveja osiguraće život i slobodu svog brata preko majke i žene čuvara zakona. Zar to nije dobra ideja, Dik? A ako ti ne budeš tamo, oni

će je zaista povesti... da ne govorim dalje!

— Do đavola — ote se mladiću, — Onda je najbolje da ovde ostanu i da se branimo.

— Time navlačimo njihov gnev na nedužne ljude. Ako razmisliš, videćeš da sam u pravu. Ne kažem da sam uvek, ali ovog puta jesam. Neko vreme su obojica ćutali.

Onda se Dik podigao.

— Idem — rekao je i malo premetio futrolu na bok.

— Majka ne mora sve da zna, zar ne?

— Ne mora... — odgovorio je natmureno sin. — Ali, ti se pazil

— Za mene ne brini.

X

Gradska skitnica, Darbi Vejn, iskrsao je iz polumračne ulice pred Vajtekera, vukući svoju drvenu nogu kao teret koji bi mogao da mu svakog časa eksplodira pred nosom.

Šerif je odmah znao da mu nosi loše vesti.

— Nema dobrovoljaca, Darbi? — dočeka ga pitanjem.

— Ne — uzdahnu ovaj i skljoka se na stolicu na verandi. — Obišao sam salune, hotele, kuće... Niko ne želi za Palans, šerife! Kao da su odjednom ogluveli!

— Pretpostavlja sam — dodade šerif.

— Badava si me slao svojim prijateljima — dahtao je Vejn. — Sejvidž, Strong, Varlok... svi imaju hiljade razloga da odustanu. Svima je naravno žao...

— Mora da si ožedneo dok si ih obilazio? — upita Vajteker.

Vejn ispruži ruke.

— Vidi kako drhte? — reče. — Ali, neću da pijem... Bar ne još. Šta ti nameravaš?

— Da krenem. Ostaćeš ovde neko vreme dok se ja pripremim. Kod Talbota imam kredit i tu ću se snabdeti hranom i municijom, nadam se da nije zaspao.

Vejn dohvati pušku i namesti se pred vratima, očigledno spreman da opali na svaki šušanj ispred sebe.

Uskoro je Vajteker priveo pripreme kraju. Ken Talbot mu je bez reči dao sve što je tražio. Niti ga je Vajteker nešto pitao, niti je on imao snage da mu bilo šta spomigne. Otrpeo je šerifov prećutan prezir, ali bar se oslobodio obaveze da mu pomaže.

Vajteker je osledao tri konja, spakovao ćebad, hranu, čuturice sa vodom... a onda se vratio pred zatvor. Darbi se nalazio na mestu na kome ga je ostavio, u istom položaju, s tom razlikom što je spavao!

Na bat šerifovih čizama trgao se kao oparen i malo je falilo da opali iz puške u Vajtekera.

— Polako, Darbi — opomenu ga šerif — ja nisam krčmar koji ti više ne daje viski na veresiju!

— Samo sam malo sklopio oči — jadikovao je iskreno pijanac, jedino živo biće koje je ostalo uz Vajtekera te noći.

Amado i Rej Harkvej nisu spavali u svojoj ćeliji. Kada je čuvar zakona ušao, sreo je Meksikančev podrugljiv smešak i zmijski Hark-

vejev pogled. Banditi su očigledno imali nameru da budni sačekaju čas oslobođenja, verujući da nije daleko. A šerifovu nesanicu protumačili su na svoj način.

— Šta sam ti rekao — gurnuo je Amado laktom svog vođu — naš gringo ne sme da trepne više! Zaspaoće mirno tek u večnim lovištima!

— Još nije kasno — podigao se sa ležaja Harkvej. — Šerife, imaćemo za tebe lepu reč ako nas sada pustiš i daš nam naše oružje i konje...

— Konje ćete dobiti — odgovori šerif.

— Zaista — podskoči Amado. — A revolvere?

— Oni će vam biti upereni u leđa.

Meksikanac se natušti, otkrivajući u glasu daltonskog šerifa zamku.

— Kako to misliš, gringo?

— Putovaćemo, amigo.

— Kuda?

— Na vešala...

Obojica se zagledaše.

Vajteker levom rukom izvuče kolt i zape oroz.

— Okrenite se zidu — naredi.

Kad je Harkvej shvatio šta se dešava, čelične lisice su mu već bile namaknute na zglobove. Ružno je opsovao.

Meksikanac je pokušao da šerifov ulazak iskoristi za sebe i jurnuo je na njega. No, čovek vičan revolverima i podmuklim udarcima, licem u lice, bio je preslab za čvrstu šaku Elmera Vajtekera.

Iznenada je dobio udarac u preponu i bolno jeknuo. Onda ga je okrzнула cev po glavi i zateturao se. Kad mu se magla razila sa očiju, lisice su već bile zaključane oko ruku.

— Ovo je posebna narukvica, momci — obavesti ih Vajteker. — Svaki put kad pokušate da ih se oslobodite, alke se stežu sve više. Toliko da znate!

— Ubiću te — siktao je bespomoćni Amado.

— Kuda nameravaš s nama, šerife? — upita sumnjičavo Rej.

— U Palans.

— U Pa... Šalite se? Pa, nećete stići živi ni do pola puta.

— Možda, ali ni ti nećeš, Harkveja. Budi siguran u to!

Razbojnik sleže ramenima.

Malo kasnije našli su se u sedlima.

Darbi Vejn je držao šerifovog konja; nešto mu je bilo na vrhu jezika i Vajteker je to znao.

— Šta je, Darbi? — upita.

— Imam jednu molbu, šerife.

— Reci.

— Idem i ja sa vama.

— Ti?

— Znam — brzo ga prekide ovaj — ja sam gradska pijanica, bez igde ikoga i ičega. Sve što imam je čaša viskija i sitniš kao milosrđe. Čujte, godinama sam u Daltonu, znam ljude, svi me znaju kao pijanicu i ne kriju razgovore i misli preda mnom... Dobro znam šta je Dalton i kakvi su ljudi u njemu, nemojte misliti da sam lud i malouman. Znam isto tako da ste usamljeni i da sam vam ja potreban,

šerife — podigao je ruku da preduhitri šerifovo protivljenje — ne mislim da ću biti dobar strelac, ali mogu vam pomoći oko konja, oko vatre, oko stražarčenja... Ne možete sve sami!

Vajteker je razmišljao. Penuda nija bila sjajna, ali bolju nije imao.

— Opasno je — rekao je kratko.

— Utoliko ću biti korisniji — obeća Vejn. — I neću okusiti ni kapi...

Amado se zacereka sa svog sedla.

— Stvarno, još jedna dadilja nam neće biti naodmet — dobacio je — bar će rasterati tvorove i pacove uzput! To je pravi čovek za tebe, gringo! Poglavica Jedna noga! Ili još bolje: viski-koji-ne-vetri! Ha-ha-ha-ha!

Vejn obori glavu, rastužen i razočaran.

— U redu, Darbi — iznenadi ga šerifov spokojan glas — ideš sa mnom. Dobićeš pušku, a konja dovedi iz dvorišta. Onog belca!

Vejnove ruke se od radosti podiгоše prema nebu, ali se uzdržao povika.

Sav je blistao kada se popeo u sedlo. Izgledao je kao pravi čovek na pravom mestu, s puškom koju nije želeo da stavi u futrolu.

— Još samo da se zakune i prikači zvezdu — podsmešljivo će Harkveja.

— Hej, pijanduro — pozva ga Amado — dobićeš sto dolara ako tu pušku okreneš u šerifa i oslobodiš nas, a? Sto dolara je piće za ceo mesec da se ne trezniš. Šta veliš?

Vejn podiže pušku i uperi u Meksikanca.

— Još jednu reč, pacove — proćedio je — pa ću reći da mi je ruka drhtala od pića i da je puška sama opalila u tebe...

Amado zaveza.

— Idemo, Darbi!

Nisu odlazili neprimećeni.

Dalton ionako nije imao sna posle vesti da mu se približava banda Klinta Harkveja. Uglove i zidove ispunile su senke ćutljivih ljudi. Poneki šapat, ispružena ruka, nemi pogledi... to je bilo sve što je za sobom ostavio daltonski šerif na svom opasnom putu za Palans u ime zakona i pravde.

XI

Kroz grmljem obrasli kraj Gram-piana, prema Daltonu, jahali su u osvit zore Klint Harkvej i njegovi partneri.

Napred je išao Končo Foket, krčeći put. Njegova majka je inače bila Indijanka iz plemena Komanča, pa je Foket bio prirodno obdaren smislom za praćenje i zametanje tragova i svirepošću, tako potrebnom u poslu kojim se bavio.

Beni Dads je jahao poslednji, bez-izrazno, kao uostalom i ostala dvojica.

Put je bio prilično jednoličan, a cilj itekako poznat. Trebalo je samo preći razdaljinu.

Pošto su zavarali Ralstonov odred konjice, banditi su se uputili prema Daltonu, gde je Klint trebalo da se sastane sa Rejom. Od

toga ga je delilo svega nekoliko milja.

Klint nije sumnjao da je njegov stariji brat obavio planirani posao u Daltonu na najbolji mogući način. Što se njega ticalo, imao je na kratko da svrati u grad, a posle da krene prema jugu.

Posle tolikih godina, bio je radoznao da vidi svog brata, sluteći da će susret biti prijatniji i prijateljskiji nego ikada ranije.

I njegovi kompanjoni su delili Klintovo nestrpljenje. Grupa je već godinu dana odlično radila, otkako je Klint izišao iz zatvora. Ni Foket ni Dads nisu želeli da se udružuju sa nekom drugom grupom, ali s obzirom da sa Klantom jašu dugo rame uz rame, slagali su se sa njegovim odlukama.

Uostalom, Končo Foket je u poverenju rekao Beniju Dadsu da će savez braće Harkvej potrajati taman dotle dok ne izbiје prva svađa između njih.

Kad su iz grmlja izbili u preriju, ravnu kao dlan, pred njima se u daljini ukazao Dalton. Na suncu se presijavao zvonik crkve.

Sada je Klint krenuo napred.

Prilično dugo su jahali opustelim pašnjacima, a onda su naleteli na malu, trapersku kolibu.

Klint zaustavi konja.

— Šta je sad...? — upita Dads.

— Radoznao sam, a u kolibi ima nekoga — odgovorio je Harkvej mlađi i skrenuo udesno.

Tog trenutka iz kolibe iziđe čovek.

— Opreznost je majka sigurnosti — komentarisao je Klint svoj potez.

— Onaj momak tamo reći će nam šta ima novo u Daltonu. .. za svaki slučaj.

Uvek oprezni Dads klimnuo je glavom u znak odobravanja. Foket je slegnuo ramenima s izrazom dosade na licu.

Čovek ispred kolibe očigledno nije bio naviknut na posete jer je iznenađen zastao da sačeka neznance. Verovatno je po njihovim licima zaključio da nisu zalutali stočari, pa se ukočio od nenadanog straha.

Klint dojahla do njega i naže se u sedlu.

— Kako si prijatelju? — upitao ga je, cereći se. — Ja sam Klint Harkvej.

To je bila stara „igra“ ovejanog lupeža i u njoj je osobito uživao.

Zvuk njegovog imena obično je delovao kao udar groma, pa ni ovog puta nije izostao izraz straha i panike na traperovom licu.

Bila je to reakcija koja nije razočarala Harkveja.

Čovek je otvarao usta, ali bez glasa. Onda je stupio korak natrag, bacivši pogled na vrata svoje kolibe. No, to je bio instinktivni pokret; znao je dobro da mu ne bi ništa pomoglo pred ovom neobrijanom, natmurenom, prašnjavom trojkom.

Klint se nasmejao cinički.

— Momci, ovaj prijaško izgleda zbunjen, a ja sam mu se tako lepo predstavio, zar ne? Nije mi ni rekao svoje ime? Zaista, kako se zoveš?

— Ja... ja... ja, Storm, mister

Harkveje. Storm... — zaklatao je zubima nesrećnik.

— Jesi li skoro bio u gradu, Storme?

— J... jesam, mister Har... Harkveje. Juče...

— Baš lepo. Pa?

Čovek je s nerazumevanjem bujlio u bandita, gutajući usput „knedle“.

— Pa? — nakostreši se Klint.

— Vi... vi mislite na banku... na banku?

— Da, prijaško, na banku — cerio se razbojnik.

Storm ustuknu, kao da očekuje udarac.

— Ja... ja nikada nisam imao ništa protiv vas, zaista, mister Harkveje... Otišao sam po brašno i so, ali nikada nisam imao nameru da upotrebim oružje... I ne nosim ga u grad...

— Kakvo oružje? — prenu se Klint.

— Pa, na vašeg brata, mislim...

— Bilo je pucnjave? — izdigoše se razbojnikova ramena kao orlovska krila pred prestravljenim kunicom.

Storm je gledao čas u jednog čas u drugog.

— Vi... vi ne znate?

— Ne znamo — grmnu Dads — ali ćemo saznati. Ispljuni sve što znaš, traperu!

Malo oslobođen prvobitnog straha, Storm je prosuo bujicu reči dok je opisivao zbivanja u Daltonu. Dok je pričom preplavljivao i prisutne i samog sebe, Klintovo lice postajalo sve mračnije i okrutnije.

Nije sačekao da traper oduži sa pričom.

— Da li je Rej ranjen? — upita muklo.

— Ne, gospodine — požurio je ovaj s odgovorom, kao da će ga on spasti besa ovih iznenadnih nasilnika i ubica — bio sam na glavnoj ulici kada ih je šerif doveo. Bio je bez ogrebotine, kunem se!

— Samo on i Amado?

— Da, ser...

Klint ga dogradi za okovratnik.

— Kladim se da si se smejao kad su ga doveli, a? — dreknu.

— Ne, kunem se da nisam — kolutao je očima Storm — samo sam gledao.

— On je bezopasan, Klinte... — počeo je Dads da stišava Harkvejev gnev.

— Zaveži, Beni — preseče ga ovaj i izvadi kolt. — Kažeš da su ubijena dvojica, Rivz i Čendler, a?

— Jeste, mister Harkveje... i bankar, i dva blagajnika i rančer...

— Za njih te nisam pitao — Klintov glas je nagoveštavao smrt. — Gde je sada Rej?

— Mislim da je u zatvoru...

— Ti misliš? Do vraga, nije mi nimalo stalo do toga šta ti misliš, pseto! A reći ću ti šta ja mislim... Mislim da bi neko morao zauvek da ti zatvori ta brbljiva usta, eto šta mislim!

Sada ga je obuzimao divlji bes.

Na nekome je morao da ga iskali, a Storm je bio najbliži i najpogodniji. Poznavajući ga dobro, Končo Foket je iznenada stao između njega i Storma.

— Bolje da požurimo u grad i pobrinemo se za Reja, Klinte!

To je iskoristio Dads i viknuo na preplašenog traperu:

— Beži, budalo dok još možeš da bežiš!

Storm je podskočio takvom brzinom kakvu samo strah može da podari.

U dva skoka se našao na vratima svoje kolibe i zalupio ih za sobom. Klint je odgurnuo Foketa i ispalio svih šest metaka iz kolta. Ali, tada su bezopasno zadobovala po drvetu.

— Prokleti bili — psovao je bandit.

Zatim je mamuznuo konja i požurio.

Beni Dads je bacio pogled prema kolibi i ugledao blede traperovo lice na mutnom prozorskom staklu. Uzdahnuo je sa olakšanjem. Nije voleo bezrazložna ubijanja, osim u samoodbrani. To je i njegovim pajašima bilo poznato.

Priterao je konja bliže Klintu.

— Kakav je sada plan? — upita.

— Videćemo kad stignemo tamo — odgovorio je već smiren mlađi Harkvej. Bacio je pogled prema kolibi koja je sada izgledala sićušna kao zрно graška. Iskezio se. — Do vraga, čini mi se da je onaj jadnik ostao na smrt preplašen, a? Videste li kako je odleteo prema vratima?

— Eh, jedva sam se uzdržao da ne puknem od smeha — odgovorio je oprezno Dads. — Nego, što se tiče Reja...

Klint je već bio prijateljski raspoložen.

— Polako, Beni. Imam utisak da

DOK HOLIDEJ

★
NAJBOLJA
SERIJA
VESTERNA

★
IZLAZI
SVAKOG 7. U
MESECU

kod vašeg
prodavca
novina

DOK HOLIDEJ

je Vajteker šerif koji zna svoj posao. Dvojicu likvidirati i dvojicu zarobiti, to je ravno pričama o Vajatu Erpu, s one strane. Imaš li ti neku ideju?

— Sve što znam to je da požurimo u grad.

— U pravu si. Taj šerif ima nerve, ali ne preostaje mu mnogo života, kunem se. Nafilovaćemo ga olovom što pre...

Odjednom se zamislio.

Sve je izgledalo lako izvodljivo da prosto nije moglo da bude istina!

Posle toliko godina pružila mu se prilika da oslobodi Reja iz ruku zakona. Do kraja života, verovao je, među njima više neće doći do sukoba.

— Da li ima pomoćnike? — pitao se Klint.

— Onaj Storm nije pominjao — odgovorio je Dads.

— Možda je zaboravio? U svakom slučaju?, idemo... Tamo će već naći odgovore!

Oprezno su ujahali u glavnu ulicu.

Mali oblačići prašine dizali su se pod kopitama njihovih oznojenih konja.

Jahali su ćutke.

Prolaznici su iznenada zastajali na svojim mestima. Klint je bio svestan da će ga prepoznati, sada ili malo kasnije, jer su njegove poternice kružile gradovima Nebraske poput osa.

Lice mu je dobilo tvrd izraz. Glavu je držao pravo, mada je iz senke oboda šešira dobro video obe strane ulice.

Telegrafista Loveli je stajao na verandi, pored Rufusa Tika, zanet u razgovor. Loveli još nije mogao sebi da oprostiti što onog dana nije prepoznao Reja Harkveja koji je od njega slao poruku.

Sada se nesvesno zagledao u jahače i nije se mnogo dvoumio.

Prepoznao je mlađeg Harkveja.

Zatreptao je očima, s nevericom. Zatim je zgrabio pogrebnika za lakat.

— Šta ti je, do vraga, Kase...? — obrecnu se Tik.

— On... To je on... — mucao je Loveli.

— Ali ko? — okretao se sada i Tik prema jahačima.

Tada je shvatio Lovelijeve strah u očima.

— Da li si siguran da je... da je to...?

— To je Klint Harkvej!

Loveliju se činilo da govori normalnim glasom, ali banditovo ime je zakreštalo iz njegovog grla i odjeknulo po celoj strani ulice.

Jasno su ga čuli oni najbliži.

Ime je počelo da se prenosi poput vihora, od usta do usta.

Preticalo je jahače i ponovo se vraćalo.

Klint je čuo taj šapat, nazirao je u njemu istinski strah. Smeškao se od zadovoljstva, ali je ipak dlan držao blizu revolvera, za slučaj da neko skupi hrabrosti i da mu prepreči put.

Međutim, Dalton nije imao takvu hrabrost.

Nesmetano su jahali.

Bilo je to razočarenje za razbojnika, ali grad koji ne pruža otpor,

već se sklanja u senku i savija glavu.

— Kakvo je ovo kukavičko gnezdo? — obratio se Dadsu, dovoljno glasno da ga čuju prolaznici pribijeni uz zidove.

Dads je slegao ramenima.

— Baš lepo — zaključio je Klint i uputio konja prema zatvoru. Odmah je, međutim, primetio da su vrata zamandaljena, a preko prozora navučeni zastori od dasaka.

Smrknuo se. Nejasna strepnja uvukla mu se u grudi.

— Ovo mestašce izgleda ne bruji od života — primetio je.

Nekoliko trenutaka su stajali u tišini.

Oko njih je vladao muk. Končo Foket je gurnuo Dadsa laktom.

— Nešto ovde nije u redu, Beni — rekao je.

— I meni se čini — promeškoltio se ovaj. Za časak je pomislio da ih, možda, odnekud ne drže na nišanu i vrebaju.

Međutim, nije otkrio nikakav sumnjiv pokret ni na zemlji ni na krovovima.

Klint nije više oklevao.

Naglo je okrenuo konja i sjurio prema maloj gomili građana ispred dućana Kena Talbota. Ljudi nisu imali vremena da se razidu. Skamenili su se odjednom.

— Dođi ti ovamo — pozvao je baš trgovca.

Talbotu se odsekoše noge. Nije mogao da ih pokrene.

A baš je časak pre toga govorio onima oko sebe kako nešto „treba učiniti da se ta banda što pre protera iz grada“. Iznenada je poverovao da ga je Klint čuo!

— Je l' ja...? — zamucio je trgovac, izgubivši na licu i poslednju kap krvi.

— Ti — isceri se Harkvej.

Poslednji put kada se Talbot ovako osećao, bilo je davno, kada ga je kao dečaka otac uhvatio u krađi voća. I sada je reagovao na sličan način: počeo je da beži!

Klintov revolver je blesnuo na suncu.

Činilo se da nasumce povlači, da ne gleda u cilj. Pa ipak, čuo se trgovčev vrisak. Pao je u prašinu s olovom u nozi.

Kad je zvuk zamro, ponovo se čuo Klintov glas.

— Rekoh da dođeš ovamo, prijaškol!

Iako mu se u glavi vrtelo od bolova, Talbot je stisnuo zube i privukao ranjenu nogu. Nije mogao da se osloni o nju. Potražio je pogledom svoje sugrađane, ali niko nije pohitao da mu pomogne.

Možda mu je tada bilo jasno kako se osećao šerif kada je tražio pomoć za put prema Palansu. Možda je bilo pametnije da je krenuo s njim, ne bi ga sve ovo snašlo sada...

Novi hitac zari se uz samu drugu nogu ošamućenog trgovca.

— Sledeći put nećeš čuti pucanj — zarežao je Klint — jer obično ga ne čuju oni koji umiru.

Trgovac se nekako iskrenu na stranu. Počeo je da puzi.

Noga ga je pakleno bolela ali je stegao zube, jer samrtni strah nadvladao je sve ostalo.

Nekoliko puta je zastajao da dođe do daha, a potom nastavljao dalje.

Iza njega, u prašini, ostajao je krvav trag.

Činilo se da jedino Harkvej uživa u ovom prizoru. Foket i Dads su s nekom vrstom gađenja pratili mukotrpan put Kena Talbota prema razbojniku.

Iznenada je na ulicu istupio pastor Endrjus. Podigao je ruke i uzviknuo:

— Za ime boga, prestanite s ovim mučenjem! Šta hoćete od njega? Pitajte mene šta vas interesuje!

— Zaveži, pope — zabavljao se Klint — hoću da mi baš on odgovori...

— Ali, ranjen je i nije mu do... Kolt je zlokobno sevnuo.

— Ne izazivaj sreću, čitaču biblije. Možeš da odeš pred lice gospodnje pre očenaša...

Neko zgrabi sveštenika za ruke i povuče na trem.

Ponovo su sve oči bile uprte u trgovca.

Talbot je najzad uspeo da se dovuče da razbojnikovog konja. Kad se konačno Harkvejeva senka nadnela nad njim, jedva se održavao pri svesti.

Klint se naže iz sedla, ne vraćajući revolver za pojas.

— Dakle, je li moj brat ovde, prijaško?

Talbot je, stenjući, odmahivao glavom.

— Nije?

— Nije... otišao je... — cedio je reči.

— Kuda, momče?

— U Palans...

Klint obrnu kolt oko prsta i prezirivo odmeri trgovca. Izgledao je opet raspoložen da puca.

— Šališ se sa mnom, prijaško? Zašto bi otišao u Palans, a?

Talbot je podigao glavu.

— Ne šalim se, Harkveje... Odveo ga je Vajteker... I Amada...

— Jeste, odveo ih je u Palans! — dobaci neko sa strane.

Klint samo okrznu pogledom okupljene ljude i ponovo se vrati Talbotu.

— Kada su otišli? — upita.

— Sinoć — odvali trgovac a zatim se onesvesti. Nije ni jeknuo, ni uzdahnio. Jednostavno je klonuo u prašinu.

Klint se obrati građanima.

— Zašto stojite tu kao pokisle kokoši? Kakvi ste to ljudi? Zar ne vidite da mu je potreban lekar?

A onda, verovatno umoran od svoje igre, pogleda prema zatvoru.

— Ti, Končo, priđi sa zadnje strane. Beni, kad on zauzme mesto, uđi na prednja vrata. Ja ću te pokrivati.

Brzo su izvršili naređenja.

Za manje od minuta bili su na svojim mestima. A isto tako brzo Klint je obavešten da tamo nema nikoga.

— Ni traga od njih — reče Dads.

— Prokletstvo, na to nisam računao — bio je iznenađen Klint. — Ko bi rekao da će jedan šerif uzeti na svoja pleća takav teret, ha?

Zaplašeni ljudi su rado odgovorili na njegova kratka pitanja. Saznao je da se šerif uputio u Palans samo u pratnji Darbija Vejna, gradske ispičature.

Razbojnik se grohotom nasmejavao na to.

— Izgleda da će sve biti prokletu lako, momci — rekao je i pokazao prema salunu — Možemo sebi da dozvolimo po jedno piće pre nego što krenemo za njima. Neću biti iznenađen ako ih stignemo pre večeri...

Ušao je u „Nebrasku” praćen bujlučkom radoznalaca samo do ulaza.

Barmen iza šanka je prebledeo i zadrhtao.

Klint je nastavio da se zabavlja; vlasniku je naredio da mu donese najhladnije pivo, ili će ga ubiti ako nema. Kad mu je i to dosadilo, okrenuo se oko sebe da potraži novu žrtvu.

Ugledao je momka u crnom odelu, sasvim u uglu, kako ređa karte. Bio je sam za stolom, kicoški odeven, s čašom ispred sebe.

Harkvej se uputi tamo, dok su Foket i Dads ostali pored šanka.

Bez ikakvog uvoda seo je preko puta i laktovima pokrio naslon stolice. Međutim, stranac ga nije pogledao. Bilo je to sasvim neočekivano za razbojnika, naviknutog da pred njim ustuknu ili beže.

— Šta si sebi uvraćao, kicošu? Modricu ili...

Nije dobio odgovor. Šta više, nije ga udostojio ni pogleda.

Klintova šaka poklopi poređane karte, a onda ih pogužva u jednom potezu. Tada se susrete sa kao led hladnim, plavim očima iz kojih nije zračio ni strah ni uzbuđenje. Razbojnikova šaka se opusti i pocepane karte padoše na sto.

— Ja sam Klint Harkvej — iscerio se na njega. — A ti?

— Ja sam Abraham Linkoln — odgovorio je sasvim ozbiljnim glasom.

Harkvej nije znao da li da se smeje ili da ga udari.

Izabrao je ovo prvo.

— Ti si jedino veselo lice u ovom smrdljivom gradu — rekao je, zagledajući mu kaput. — Imaš lepo odelo, čistu košulju, mirišeš na sapun. Kako bi bilo da pomeriš stražnjicu da te celog vidim?

— Idemo, Klinte — pozvao je Dads svog vođu, ne želeći da se upetljavaju u nove Harkvejevske „igre”, dok je šerif odmicao sa zarobljenicima. — Moramo da požurimo...

— Ima vremena — odmahnuo je ovaj rukom. — Šta si rekao, kicošu? Nisam te dobro čuo?

— Onda operi uši.

Razbojnikove obrve se sastaviše.

Odgurnuo je stolicu i uspravio se.

— To će ti biti poslednje reči u životu, uštvo namirisana! Žalim što ćeš uprljati lepo odelo, ali bar će barmen imati dobru krpu za brisanje po...

Zastao je u rečenici.

I stranac je ustao. Nasuprot njemu nije stajao zaplašeni trgovac, ili bilo ko iz Daltona. S druge strane stola kao od kamena isklesan čekao je na njega revolveraš. Onaj rasni, pravi!

Jer, imao je vraški dobar opasač, sa dva retka, teška kolta tipa „linkoln”, s drškama od slonovače!

Prvi put poslednjih godinu dana Klint Harkvej se u sebi zapitao neće li učiniti ludost ako potegne?

Istina, iza njega su se nalazili Dads i Foket, ali šta ako metak prvo zakači njega? Ako ne bude dovoljno brz? Time je i bratu potpisao smrtnu presudu.

Procenjivao je sve okolnosti i dolazio do zaključka da će se povući. Pod bilo kakvim izgovorom.

Strančeve šake ležerno su se nadnosile nad koltove. Da, sve je „mirisalo” na rasnog strelca. Taj nije pripadao Daltonu.

Ali, ni njima.

Klint se izveštačeno nasmija.

— Nećeš zameriti što žurim — rekao je. — Vратиću se... Dotle možeš popiti na moj račun.

— Duguješ mi dva dolara — opomenu ga ovaj.

— Za piće, a?

— Ne. Za novi špil.

Klintove oči sevrnuše. Osvrnuo se. Srećom, Foket i Dads su već bili na vratima, nisu ništa čuli. Izvukao je iz džepa metalni novac i spustio na sto.

— Iako nisam nameravao da se vratim, učiniću to, prijashko. Ne znam da li je za tebe bolje da odeš ili da me sačekaš. Ne valja u svakom slučaju.

— Biću ovde — mirno ga obavesti.

— Budi sa popom.

Zatim je izašao, kipteći od besa. Nije shvatio kakva ga je to sila zadržala da ne puca!

Uostalom, o tome će kasnije. Sve u svoje vreme.

Odjahali su.

Grad kome je bilo dosta dva Harkveja za dva dana, posmatrao ih je s olakšanjem kako odlaze.

Čudo se ipak dogodilo.

Neko nije savio kičmu pred Harkvejem. Čak se usudio da mu se suprotstavi. I gle čuda — Harkvej je otišao ne dotakavši revolver.

Kao omađijan!

Sa ulice su u „Nebrasku” tiho ušli građani, skoro na prstima. Trebalo je izbliza videti čoveka pred kojim je čutke uzmakla zverka poput Harkveja.

Dok su ranjenog trgovca odnosili prema kući doktora Kistona, ostatak radoznalog, ošamućenog, zastrašenog i zbunjenog sveta ispunio je salun.

Začas je tu postalo zagušljivo i đavolski tiho.

Kao na pogrebu!

Ko je bio taj stranac? Odakle je došao? Zašto? Poznaju li se međusobno Harkvejevi i on? Nije li to neki od legendarnih maršala ili detektiva, poslatih po specijalnom zadatku baš u Dalton?

Mogu li sada lakše da dišu ako je on tu?

No, njihova radoznalost ostala je neudovoljena.

Stranac je mirno ispio svoj brendi i ustao. Nije mario za desetine pari očiju koje su mu se smeškale, klanjale, zapitkivale.

Otišao je na ulicu ispraćen mukom.

Gledali su za njim sve dok nije zamakao za ulaz „Palasa”.

Tek tada su se građani povratili.

Rufus Tik je kucnuo prstom Lovelija.

— Slušaj, Kase, tebi je svuda omogućeno da zavučeš nos — rekao

mu je — Trkni do hotela i pronjuškaj kako se zove ovaj čovek...

— Misliš da ću saznati?

— Zašto ne bi? Upisan je u knjigu.

— Da, ali ko zna pod kojim imenom.

— Ipak trkni.

Telegrafista je odskakutao ulicom.

— Videste li? — upitao je Tik, zadenuvši palce u prsluk. — Čovek je ustao i nije trepnuo na Harkveja. Kažem vam, bandit nije imao tri čiste da povuče. Jedino s leđa!

— Pazi šta govoriš — opomenu ga Polak. — Da ne prođeš kao Talbot...

— Pa, otišli su, zar ne?

— Jesu, ali ako se vrate, naći će se neka budala da im se ulaguje i otkucava.

Pogrebnik pogleda po prisutnima.

— Ne znam ko bi mogao da bude takav kojot — reče. — Harkvejevi ne prave razliku, kad je u pitanju bes. Iskaljuju ga na sve bez razlike. Molimo se bogu da im Vajteker doskoči!

— Sam neće moći.

Red Regan, konjušar, još je zurio na ulicu. Zatim se i on oglasi.

— Meni se čini da bismo svi bili mirniji kad bi...

— Kad bi?

— Kađ bi onaj stranac hteo...

Tik se zablenu u Regana. I njemu se motala slična misao.

— Da, kad bi hteo — promrmlja.

— Ali, za koliko?

— Vredi pitati ga.

— Skupićemo pristojnu sumu da ostane ovde tri dana. Toliko je dovoljno da se sve ovo svrši sa Harkvejem. Stranac im je dorastao, mogu da se kladim!

— Pa, takvim huljama nisu dosada dorasli ni zakon ni konjica, ne verujem da će jedan kockar — umeša se Kol Koton.

— Nikad se ne zna — obrecnu se Tik. — Uostalom, zašto misliš da je kockar?

— Pa, ređao je karte — podiže Koton obrve. — A videli ste mu ruke?

— I jesmo i nismo...

— Ja jesam. Poznajem takve duge, fine prste. Imaju ih samo kockari i profesionalni revolveraši.

Ponovo su začutali.

— To bi moglo da znači da navlaićemo novu nevolju na leđa. — zamišljeno će kovač Tolver. — Revolveraši nikad nisu bili dobro za jedan grad. Čak i da sredi Harkvejeve, pašće mu na pamet da on zavlada Daltonom. I šta smo učinili?

— Moramo rizikovati — branio je Tik svoj predlog. — Siguran sam da on nije bedna kukavica koja preti ili ubija bez razloga.

— Neka vas ne vara spoljašnost.

— Dobro, Tolvere, kad si tako pametan, reci šta da činimo?

— Ništa — odgovorio je kovač.

— Ništa? Kako to ništa?

— Moramo da čekamo — nastavio je ovaj ozbiljno. — Možda Harkvejevi neće doći...

— A ako dođu?

— Onda ćemo poturiti zadnjice na ulicu i sami se braniti!

— Bravo! — ironično zapljeska Regan. — Samo, da nisi malo zakasnio, Džejsone? Imao si priliku da se pokažeš kada je šerif okupljao dobrovoljce.

— Imali ste i vi.

— Dosta, nećemo se prepirati — prekide ih Tik. — Opasnost preti podjednako svima. Klint Harkvej će sigurno da se vrati — nastavio je. — On neće ostaviti tek tako tu stvar s ovim strancem. Ponizio ga je i pred njegovim ljudima i pred nama. Možemo se moliti bogu da se među sobom pokolju. To bi bilo najpravednije rešenje!

— Amin! — zadržava Tolver.

Istog trenutka u salun je uleteo Loveli. Sada su se svi okrenuli prema njemu. Ne čekajući pitanja, telegrafista je svečano najavio.

— Zove se Džon Smit!

— Džon Smit? — otpuhnu prezirivo Regan. — Tako može da se zove bilo ko na bilo kom mestu...

— Ima još nešto — pravio se važan Loveli. — Saznao sam nešto vrlo važno.

— Šta to?

— On i Vajteker se poznaju — isprsi se telegrafista. — Momak sa recepcije je lično video kad su razgovarali, onako prijateljski.

— Gle? — ote se pogrebniku. — Šta to može da znači?

— Ako se poznaju — umeša se Koton — zašto nisu zajedno odjahali?

— Možda ga je Vajteker ostavio

da pazi na grad? — doseti se Regan.

— Pa, možda... Ali, ne liči na anđela čuvara — mrmljao je Tolver. — Obično je zavučen u svoj sobi i...

— Sobi? — pljesnu šakama Tik, sav ozaren. — Sad mi je nešto palo na pamet!

Svi su začutili i osluškivali.

— Sećate li se napada na banku? — nastavi brzo. — Sećate li se kada je mladi Vajteker jurio na konju? Sećate se?

— Ne gnjavi — smrknu se Tolver — znaš vrlo dobro da se sećamo!

— E, mora da ste videli da je onaj Meksikanac uperio na Dika revolver. Sećate se? E, tada sam video, a verovatno još neko od vas, da mu je izleteo iz šake!

— Pa? Dik je pucao...

— Vraga! Dik nije ni omirisao barut... Metak je došao sa druge strane. Dva metka! Drugi je oterao Amadov kolt još dalje, kada je ovaj hteo da ga pridigne!

— Pa, s koje strane, ne razumem...

— S one — pokazao Tik na „Palas“. — To je bio on, mogu da se kladim!

— Moguće — složio se kovač — Ako je tako, onda šerif može da mu bude zahvalan samo. No, to ne znači ni da su prijatelji ni da ga je imenovao za čuvara naših stražnjica...

— Opet ti o tome — naroguši se Tik. — Šta u stvari hoćeš, Tolvere?

— Hoću da ne kukumavčimo i čekamo pomoć sa neba, eto to hoću.

— Nego?

— Nego da se razidemo sa ulice i ostanemo u kućama.

— Sa ženama, ha?

— Ne, nego sa puškama. I da čekamo.

— Šta da čekamo, dođavola?

— Harkvejeve. I kad naiđu, da ih zajedno počistimo sa naše ulice. Eto to!

— On je lud! — kazao je Regan.

— Odjednom je dobio napad hrabrosti, i to čim je Klint napustio Dalton. Gde si bio da mu to kažeš u oči?

— Sad smo svi junaci — dodao je prezrivo Tik.

Kovač sleže ramenima i polako napusti salun.

Iza njega ostade tajac.

Sve u svemu, nisu se mnogo pomakli s mesta. Tamo su gde su i bili: pod senkom Harkvejevih kandži, uplašeni i bespomoćni...

XII

Samo pola časa kasnije, Dok Holidej je uzjahao svog šarca i uputio se prema zapadnom delu grada. Skoro da je neprimećen napustio Dalton.

Kas Loveli je odmah utrčao u hotel da se raspita o tome, da li je dobio odgovor da Džon Smit nije platio sobu i da će se vratiti.

Ni sam nije znao zašto ga je ta vest obradovala.

Za to vreme, čovek iz Džordžije se bezizraznog lica uputio putem kojim je došao u Dalton.

Prema Vulridžu!

Brandi u sobi nije mogao da zбриše ona iscerena lica kartaroša koji su mu namakli omču na vrat i uzeli četiri hiljade dolara.

Dva časa jahanja ukupno, šarac pod njim neće ni osetiti.

Bila je to odluka samo njemu svojstvena.

Igra koja postaje neočekivana za one koji je previde. I ne vode.

Krčma „Koral“, u Vulridžu, bila je sastajalište svakojakih tipova. Bio je siguran da su u njoj onaj zdepasti bradonja, koga su oslovljavali sa „Mek“, onaj kosooki žvačak duvana, zvani Klerens... Takvi nisu izbijali iz saluna. Čekali su strance da ih zajedničkim snagama opelješe. Poraze nisu podnosili.

Sunce je vraški peklo; takva žega nanosila je kasnije oblake i pljusak.

Vulridž je bila selendra u odnosu na Dalton.

Dašcare, sumnjive jazbine nazivane zvučnim imenima „salun“, „kantina“, „hotel“... mogle su da namame samo probisvete i bitange.

Holidej nije bio probirljiv; on se nije libio da sedne u čumez ako mu je to odgovaralo. Ako je konju bio potreban odmor, ili brandi za sopstvenu dušu.

Sada nije imao nameru da se mnogo zadržava.

Malo ko da je primetio njegov dolazak u glavnu, suvim blatom izlo-

kanu ulicu. Senke polutrulih tremova nadnosile su se nad pospane, dremaljive ili pijane besposličare i pse litalice.

„Koral” se izdvajao visokim krovom i ogromnim natpisom iznad prozora. Neko je velikom četkom jarkocrvenom bojom razvukao natpis preko celog zida pa je izdaleka ličio na tek prosutu krv u obliku slova.

Prečka, ispred krčme bila je prazna.

Džordžijanac sjaha i samo prebaci uzde preko nje.

Neupućeni bi mogli da pomisle da je slep; da samo gleda pred sebe. Ali, kockar je u prolazu već ocenio situaciju. Ulica je bila đavolski ispunjena dosadom i žegom.

Malo zatim, njegov „kalifornija” šesir nadvisio je škripava, dvokrila vratanca na ulazu.

Samo trenutak je tu ostao.

Bilo je dovoljno da obuhvati stolove, od kojih su samo dva bila zauzeta. Za jednim su sedeli neki kauboji, zamazani prašinom i znojem, cedeći pivo, a za drugim njegov stari poznanici. Izgledali su dobro raspoloženi. Tu su bili i zdepasti bradonja i njegov kosooki partner. Nedostajao je treći, ali druga dva u četvorci, smrknutih lica, činilo se da uspešno pune džepove izvežbanim kompanjonima.

Holidej uđe unutra.

Opazili su ga odmah.

Karte su zastale u vazduhu, usta ostala otvorena u zaprepašćenju, malopredašnje izraze zadovoljstva zamenili su glupi.

Bio je to šok za pokeraše. Sve su mogli da očekuju osim povratak svoje žrtve.

Zdepasti, zvani Mek, osvrnuo se okolo. Međutim, osim partnera do sebe, nije mogao da potraži pomoć ni od koga. Njegov lakat napipa slabinu kosookog prijatelja. Nešto mu je došapnuo.

I dok se kockar naslanjao na šank, lupež se spremao da iščili napolje. Verovatno po pomoć.

Bio je to kosooki žvakač duvana, Klerens, kome nije polazilo za rukom da izgleda istinski spreman da ode poslom na ulicu.

Holidejeva šaka se spusti niz opasač i momak stade kao ukopan.

— Halo, Mek — rekao je kockar naizgled ravnodušno, ali njegov glas bio je tako metalan i hladan da je mogao kosu da izdigne pod šeširom.

Zdepasti je žmirnuo.

— Jesi li naćeo moj dobitak? — upita Dok.

— Ne razumem — odgovorio je ovaj. Klerens je i dalje stajao na svom mestu, između stola i ulaznih vrata.

Barmen je hteo da se pokrene.

— Tvoje je da mi natočiš brendi — upozori ga nehajno čovek iz Džordžije — i da mi kažeš gde je šerif ovog lopovskog gnezda?

— Šerif? — ponovio je barmen.

— On... obično peca.

— Peca?

— Da, voli pecanje...

— Verujem. On peca ribe, a Mek i kompanija peca žrtve.

— Ja se u to ne mešam...

— Ne verujem. Šta je sa brendijem?

Kosooki Klerens je pogledavao prema Meku i, činilo se, daje mu znakove.

Sa ulice nije niko nailazio.

Ništa nije moglo da odvuče u stranu ovaj par ledenih očiju i da im pruži šansu da učine nešto više.

Holidej omirisa pruženo piće i vrati.

— Nešto bolje, burazeru — predloži.

— To je najbolje što imam — iskašlja se ovaj.

— Onda zatvori salun.

— Kako?

— Rekao sam da zatvoriš salun — iskrenu glavu kockar. — I da staneš na vrata, za svaki slučaj.

— Šta... šta nameravate?

— Da ga zapalim.

Barmen je s nevericom buljio u neznanca. Ali, nije izgledao da se šali. Zato mu se nije išlo da ga poslušaju.

— Mister — trljao je ruke — zaista ne razumem. Došli ste ovamo, pretite, odbijate piće, vi...

Odjednom je izbečio oči.

Kao čarolijom izvedeno, teški kolt sa niklovanom cevi našao mu se pod nosom. Zatreptao je, naglo obliven hladnim graškama znoja.

Zatim je trčkarajući odleteo do vrata i navukao drvene šalone.

Prostorija utoņu u polusenke.

— Mojih četiri hiljade dolara, Mek — dobacio je kockar napregnutom bradonji za stolom. — Onaj konopac ću da zaboravim. Nisam zloпамtilo.

— Nemam četiri hiljade — procedio je ovaj.

— Odlično — podrugnu se Holidej. — Onda ćeš dodati još hiljadu. To je svega pet.

— Vi ste poludeli!...

— Još nisam. Ali hoću, posle deset sekundi.

I prekrsti ruke.

U krčmi je vladao tajac.

Dva Mekova partnera skoro četvoronoške uzmaće ispod stola. Zdepasti ostade sam.

Pogledao je u Klerensa.

Mekova usta se iskriviše u nešto što je trebalo da bude osmeh. Odugovlačio je obračun, ma koliko znao da je neizbežan. Trebalo je samo dobiti u vremenu.

— Čujte, ono sa konopcem — kazio se izveštačeno bradonja — bila je samo šala... Neslana šala, priznajemo, ali... Četiri hiljade dolara je velika suma. Bogatstvo. A mi nismo profesionalni kockari.

— Nego ubice?

— Taman posla? Na šta vam mi ličimo, gospodine? U Vulridžu je dosadno, pa nam morate oprostiti ako ponekad podivljamo.

— Opraštam vam — složi se kockar — ali ne i četiri hiljade dolara...

— Možemo da se nagodimo...

— Moje strpljenje je isteklo. Dakle?

— Ako dozvolite, moj prijatelj Klerens će otići da donese ostalo... Ovde imam jedva dve stotine...

— A Klerens će doneti ostatak hulja? I konopac?

— Nemojte to uzeti k srcu...

— Onda smo kvit, džentlmeni! — zaključio Holidej i istrže oba kolta poput munje.

Zabezeknuti lupeži razrogačiše oči: prvo, zbog brzine kojom su izvučeni, a potom zbog bliske činjenice da ih može ustreliti kao muve!

No, Holidej obrte „linkolne” oko kažiprsta u nekoliko kolutova, a potom sjuri natrag, za pojas.

I ponovo prekrsti ruke.

— Čekam — rekao je samo.

Mek i Klerens nanovo izmjenjaše poglede.

Barmen je kao hipnotisan, raširenih ruku, držao ulazna vrata. Oči je poodavno stiskao svom snagom očekujući kanonadu pucnjeva i lomljavu nameštaja.

A otvorio ih je baš u času kada su i Mek i Klerens povukli revolvere kao na komandu. Verovatno su se uzdali u položaj koji su zauzimali. Bez obzira kakav vrsan strelac bio stranac, u isti mah neće biti sposoban da puca na dve različite strane.

Izgledalo je da kockar ne vidi te ubistvene pokrete.

Izgledalo je da zuri nekuda u daljinu.

Vulridž će o tome kasnije pričati, imaće o čemu barmen da otvara usta i sticajem okolnosti zatečeni kauboји za drugim stolom.

Klerens i Mek, lokalne siledžije, varalice i desperadosi, imali su koltove u šakama. Na licima im je bleskao izraz trijumfa. U očima želja da smrve i unište.

Onda su se peševi dugog, crnog kaputa samo malo zalepršali. Neobjašnjivo za sve, osim za Džordžijanca, s bokova su se odazvali klobuci barutnog dima i pucnji pro-

tresli uzavrelu, trošnu tavanicu krčme.

Avaj!

Kosooki Klerens je od udarca metka odleteo na suprotni zid, izgubivši tle pod nogama.

Kao gromom pogođen strmoglavio se sa stolice zdepasti Mek.

I nastala je tišina.

Zabezeknuti barmen nije verovao očima: revolveri iz kojih su suknuli ovi đavolski hici, odjednom su bili u futrolama!

Mirni i nedokučivi, kao i njihov vlasnik.

Bili su to sekundi skamenjenosti.

I što je najčudnije, precizni hici nisu usmrtili nijednog od njih. Stenjali su, svako na svojim mestima, pogođeni u rame ili nadlakticu.

— Dakle? — odjeknuo je Holidek kao da podiže sa poda Meka. jev metalni glas i njegov pogled

Više u njemu nije bilo ničega osim želje da preživi.

Bednik je zdravom rukom preturao po džepovima dok nije izvukao gomilu novčanica i nekako spustio na sto iznad sebe.

— Evo... — promrmljao je, kri-veći usta — ima tu preko pet hiljada dolara... Uzmite sve...

— Uzimam samo svoje — odvratio je čovek iz Džordžije.

Ostatak je ostao kraj prosutog viskija.

Holidej je zastao na izlaznim vratima i okrenuo se.

— Ako pomislite na još jedno vešanje — dobacio je — pomislite da to ne možete učiniti šest stopa pod zemljom.

I otišao je.

**VAJAT ERP
SVAKOG 3.
U MESECU**

Ranjenim lupežima nije uspjelo ni psovke da istisnu. Vraški su poverovali u ono što im je rečeno. Pogotovu posle obračuna u kome su bili nedorasli i skoro pred vratima pakla. Spasla ih je čudovišna strančeva naklonost ka praštanju.

Najzad se barmen usudio da izviri preko vratanaca na ulicu.

Tamo nikog nije bilo.

— Pakao — otro je dlanom čelo — je li ovo bio čovek ili duh...?

XIII

Put od Daltona do Palansa je dug i njime se slabo putovalo. U stvari, pre je to bila staza za konje nego drum. Prosecala se kroz divlji predeo i još nijedna kočija tuda se nije usudila da krene. Drugi, širi put koji je povezivao ova dva grada bio je, na žalost, duži za čitavih šezdeset milja.

Šerif Vajteker je prolazio češće ovuda ranije, pre nego što je okatio značku na prsa.

Znao je da putovanje sa dva prevejana razbojnika neće biti lako, ni brzo. Oni će na svaki način pokušavati da odugovlače i da mu zagorčavaju život.

Rej Harkvej je, takođe, znao ovaj put i procenjivao vreme kada će ujahati u Palans. Sa svakom predenom miljom priznavao je da situacija postaje sve teža. Što je najgore, Vajtekeru nikako da se dogodi neka „greška” koju bi Amado i on mogli da iskoriste.

Osim toga, tu je bio i hromi Darbi Vejn, s puškom, pakleno odan šerifu. Ta inače notorna pijanica nije još okusila ni kapi vode, a kamoli viskija. Istina, s vremena na vreme je drhtao i dolazio do očajanja, ali je trpeo.

Harkveja je sve jače savladavala mržnja pomešana sa strepnjom.

Njegovo je bilo da pokuša, siguran da ga Vajteker neće likvidirati pre Palansa. Jednom je inscenirao pad sa konja, ali prilično traljavo. S lisicama na rukama doveo je sebe u bedan položaj.

Drugi put je ramenom, na ivici jedne litice, odgurnuo Darbija Vejna.

Malo je falilo da ovaj sleti sa sedla. Kad se to nije desilo, matori je uperio u njega pušku i možda bi mu smrskao glavu da se nije umešao šerif. No, nije prošao tek tako: od Vajtekera je dobio šakom po zubima da je obnevideo.

Posle toga se malo primirio.

Posle dvadesetak milja iza njih, dok su se odmarali, Rej Harkvej je zarežao na Meksikanca.

— Vreme je da i tebi nešto padne na pamet... Ili možda voliš da visiš u Palansu?

Izraz na Amadovom licu je bio nepromenljiv.

— Jednom mora pogrešiti — rekao je.

— A ako ne pogreši?

— Pre ili kasnije, mora da sklopi oči.

— A matori? Ako samo maknem, izbušić me kao sito, kakav je ble sav!

Meksikančev pogled je počivao

na Vejnu. Uglovi usta su mu se lagano krivili.

— U posljednje vreme mi nešto ide naopako — besno je udario petom čizme o busen Harkvej. — Toliko sam čuvara zakona proturio kroz šake, a sada da naletim na ovog prokletog Daltonca. Baš je uporan da me obesi...

Amado kao da ga nije slušao.

— Hej, matori — iznenada je pozvao Vejna — zašto se sve vreme oblizuješ? Da li bi ti prijala čaša hladnog piva ili viski?

Vejn ga pogleda natmureno.

Na drugoj strani, kraj konja, Elmer Vajteker je mirno žvakao kraj jedne travčice.

— Nije žedan — tiho se cerio Amado. — A lepo sam mu predložio... Niti bi drhtao, niti bi mu se priviđao salun... Samo nekoliko gutljaja, matori, a?

Vejn je ćutao; videlo se po njemu da teško podnosi žegu bez pića, ali natrag se nije moglo.

Meksikanac se okrenu prema Reju.

— A tvoj brat, amigo? Šta je s njim? — upita.

— Ne znam — namršti se ovaj. — Prokleta mlada budala, uvek je bio lakomislen. Video si? Rekao je da će doći za onaj posao, i nije...

— Pa, da je došao, ne bismo bili ovde, to je sigurno.

— Polako, Eskobare — opomenu ga Rej — nije Klint kriv što smo mi zaglavili ovde! Dosada nam nije bila potrebna dadilja, a sad bi voleo, ha?

Amado učuta, ali ne skide sa lica prezriv osmejak.

Rej je planirao da se udruži sa bratom, ali po onome što je znao o njima, kada se Rej pijan poravao, ispadalo je da on i Klint nisu ništa drugo radili nego se svađali u mladosti.

Kao stariji, Rej je želeo da komanduje, a Klint je mrzeo da prima naređenja. Kako je onda mogao da se među njima osnuje savez?

— Možda će ipak doći — nastavio je Rej, više da ubedi sebe nego Meksikanca. — Ako stigne u Dalton i sazna šta se dogodilo, neće me ostaviti na cedilu.

— I ja mislim — složi se Amado, ali neuverljivo.

Vajteker je kroz poluspuštene trepavice posmatrao šaputanje svojih zarobljenika. Otprilike je pogađao temu njihovog razgovora. Sudeći po izrazima lica, nisu bili optimisti.

Kraj kojim su prolazili bio je i dalje divalj. Morao je da ostane oprezan i budan, koliko god je u stanju. Prisustvo Darbija Vejna ipak mu je bilo od koristi. Nesrećnik je još proživljavao krize bez pića, ali je nekako izdržavao. Dolaskom sutona verovatno će mu biti bolje.

I sam šerif je pomišljao na Rejovog brata da će poći njegovim tragom. Međutim, malo je u to verovao. Prednost je bila prilična.

— Krećemo! — rekao je odsečno. Opet su bili u sedlima.

Vajteker je išao napred, Vejn na začelju. Pušku nije skidao sa ruku. Skrenuli su prema jugu.

Dan je bio poput usijanog želje-

za: stezao je za grlo, za očne kapke, ključao u temenu.

U brdima Nebraske oduvek je bilo vrelije nego u ravnici.

Po konjima je padala pena od znoja, ali ni jahači nisu izgledali mnogo bolje. Stotine, hiljade sićušnih insekata rojilo se oko njih.

Glave su s vremena na vreme padale na prsa.

Harkveju je padala na um misao da jednostavno klone i odbije dalje jahanje. No, u tom slučaju Vajteker bi ga verovatno presamitio i vezao oko konjskog trbuha.

Vejn je izgledao u sedlu kao prazna vreća, nenaviknut na duga jahanja i napore pod suncem u divljini. Snaga ga je izdavala.

Harkvejeve usne su počele da pucaju od žege. Nije mu uspevala ni reč da prođe. Međutim, Meksikanac je čudesno podnosio sve ovo: jahao je uspravan, ne dajući da se primeti koliko gori.

Ni Vajtekeru nije bilo lako.

No, on je bio najsvežiji među njima i prosto ih „vukao” prema predvečerju koje je dolazilo sa zapada prema njima.

Jedva su dočekali trenutak da sjašu.

Darbi Vejn je uspeo sav utrnuo da napusti sedlo, a to su s mukom učinili Harkvej i Amado.

Vajteker je poslednji sjahao. Podelio je po nekoliko gutljaja vode i komad biskvita. Harkvej je zatražio kafu, ali je šerif odbio s motivacijom da vatrom ne želi da privuče bilo koga.

Sunce je zalazilo i kao da se tog časa otkinuo prohladan povetarac

i razlio se po čelima umornih jahača.

I ljudi i konji živnuše.

Vajteker je seo na uzvišicu iznad zarobljenika i zapalio cigaretu. Računao je da su od Daltona daleko najmanje trideset milja, ako ne i više. Onda je u mislima „iscrtao” put koji tek treba da pređu. Sada je nailazio lakši predeo.

Odjednom se trgao.

Pod grlom oseti lako stezanje. Ugledao je jahača!

A onda još jednog!

Možda bi ostali neotkriveni da poslednji zraci sunca nisu na zalasku jasno ocrtali njihove siluete na zatamnjenoj pozadini neba.

Osim toga, jedan od njih imao je na sebi neki srebrnast ukras, jer se od njega odbijao blesak sunca.

Vajteker se izdiže.

Sad je već bio načisto da nisu dvojica; priključio im se još jedan jahač.

Izgleda da je Rej bio u pravu. Njegov brat Klint je dolazio po njega.

Harkvej je okrznuo pogledom šerifa i primetio zategnut izraz na njegovom licu. Pošao je za njegovim pogledom pa je podskočio sav oza-ren.

Pre nego što je Vajteker mogao da ga spreči, on je zaurao iz sve snage.

— Klinteeee! Ovamo!

Istog časa šerif ga tresnu koltom po glavi.

Rej se složi na zemlju.

Međutim, njegov poziv dopro je do jahača. Oni su u daljini zaustavili konje i Vajteker je mogao da

nasluti kako im se glave okreću na ovu stranu.

Rej se brzo osvestio, otresajući glavom. No, nije izgledao besan. Pre bi se moglo reći da mu udarac nije nimalo razvejavao dobro raspoloženje.

— Ovim si me samo još više zadužio, šerife — dobacio je kezeći se.

— Budi srećan da nisam pucao.

— Srećan? Naravno da sam srećan — smejavao se stariji Harkvej. — Moj brat dolazi po mene, zar nije sreća imati takvog brata, ha?

Jahači su na uzvišici stajali neko vreme, a zatim pokrenuli.

— Sreća je varljiva stvar, Harkveje — dobaci Vajteker.

— Možeš još neko vreme da zavaravaš sebe, prijatelju — cinički je procenio bandit. — Pitanje je najviše šata kada ću skinuti ove lisice i onda preuzeti brigu o tebi, prokleta policijsko pseto!

Ali, umesto žurbe i nedoumice, šerif iz Daltona se prihvati duvana i počeo mirno da zavija cigaretu.

— Blefira, Amado? — okrenuo se Rej prema Meksikancu. — Ovo su mu oni odbrojani minuti, ha?

— Zna on to dobro — složi se ovaj, stisnutih usta.

Vajteker povuče dim i izbacila uvis kolut. Zatim je podrugljivo odmerio Harkveja.

— Ne bih se na tvom mestu mnogo radovao — reče.

— Ti više nemaš nikakve šanse, njuškalo — podiže Rej glavu. — Klint i njegova dva momka srediće

te pre nego što se okreneš! Završio si svoje, kunem se!

— Ja ne bih rekao...

— Da se ne uzdaš u ovog izlapelog pijanca? — pokazao je Amado na Darbija Vejna koji je ćutke stajao pored konja, ali nimalo ratoboran. — Taj će napuniti gaće čim pukne prvi revolver!

— Darbi je moja desna ruka — reče Vajteker glasno da bi ga i skitnica čuo.

— Jedna tvoja ruka — podsmehnu se Rej.

— Međutim — nastavi mirno šerif — imam ja nešto što Klint nema.

— Šta to?

— Tebe — pogleda ga ravno u oči šerif.

Harkveja nešto lecnu.

— Ne možeš na to da igraš — splasnu odjednom njegovo oduševljenje.

— Zašto ne?

— Ti si zakon. Ti se time nećeš poslužiti...

— Zasmeyavaš me, Harkveje — ozbiljno će šerif. — U pitanju je moja koža, a ona vredi više od tvoje. Nemam nameru da se nadmećem s tvojim bratom, Harkveje. Nije ravnopravan odnos snaga, ako me shvataš?

— Dobro da si to shvatio jednom.

— Naravno. Zato ću cev svog kolta umesto u njih da uperim u tvoju glavu.

Harkvejeve oči se skupiše.

— Ti to nećeš učiniti — reče.

— Uveriću te da hoću.

— Ne, nećeš — zarežao je raz-

bojnik — suviše si pravedan policajac da bi ubio nenaoružanog i vezanog čoveka!

— Nisam govorio o čoveku — sleže rameneima Vajteker — nego o psu. Dakle, ubiću te kao psa.

Harkvej obližnu usne. Čvrstina šerifovih reči bila je kao od čelika.

— Ako to učiniš — rekao je malo potom — Klint će te iseći na komade.

— Zaista? Misliš da bi bilo bolje da se predam?

— Sad već bolje misliš. Dajem ti reč da ti se neću osvetiti, evo!

— To govoriš sada. Posle bi mi se smejao...

Amado se umeša u razgovor.

— A mene, gringo? — upita. — Da li ćeš i mene ubiti?

— Tu se ne bih mnogo dvoumio.

Meksikančeve oči zacakliše od besa i mržnje.

— Elmere — oglasi se Darbi Vejn sa strane. — Oni dolaze!...

— Žure li?

— Ne.

— Znao sam... Onda da krenemo.

— Kako ne žure? — zadrhta Rejov glas. — Prokleta mlada budala, šta on misli? I kuda sada, šerife? Ne vredi ti da bežiš, ne vredi.

— Ja sam pošao u Palans — mirno će Vajteker — i nikakvi razbojnički štakori me neće skrenuti s puta. Mrdni!

Ponovo je bio na čelu.

Jahao je pognut, poput Indijanca, s rukom na dršci kolta.

Bio je siguran da Harkvej i Amado neće pokušavati ništa bar zaseda. Ozbiljno su shvatili njegovu

pretnju da će ih likvidirati ako njemu zapreti opasnost.

Prešli su čitavih šest milja pre nego što je put počinjao da biva strm, a noć oko njih đavolski tamna.

Odabrao je mesto stotinak jardi od glavne staze, zaklonjeno sa svih strana.

U najvećoj tišini su sklonili konje, zatim pojeli po komad suvog mesa i to zalili vodom. Darbi se ponovo okuražio, kriza ga je prošla pa je otvorenije pretio puškom prema banditima.

Malo kasnije, oslobođeni bojazni da ih Klint Harkvej može sustići ili pronaći, Vajteker se zapleo u razgovor sa Darbijem.

Daltonska skitnica pričao je šerifu o svojim ratnim sećanjima i iskustvima. Pominjao je poznata mesta kao što su Bul Ran, Pikets Čardž i slična. Vajteker je slušao strpljivo, jer je Darbi bio jedini koji mu je u gradu ponudio pomoć, a on je to umeo da ceni.

Darbi je bio spreman da stražari cele noći, ali Vajteker se nije složio s tim.

Bila je to vraški duga noć.

Prvih sati nije smeo da zapali ni cigaretu. Vreme je proveo u razmišljanju o ranču, Sesili, o Diku, srećan što se bar o njima ne mora starati ovde.

Pred ponoć je osetio da mu kapci postaju teški kao olovo.

Morao je da protresa glavom i da šakama trlja slepoočnice. Okolo je mrak postao neproziran. Ustao je i prošetao u krug nekoliko koračaji.

Što je bilo još gore, i zarobljenici i Vejn su blaženo hrkali.

Činilo mu se da je i tišina prestala da bude tišina. Kao da su počeli da se javljaju neodređeni šumovi. Zatim je zaključio da se to bude noćni insekti i životinje.

U praskozorje mu se učini da negde čuje topot konja.

Ali, verovatno su to bila priviđenja u nesanici. Ko bi u to doba mogao da jaše? Oslušnuo je, ali zvuk se više nije čuo.

Protrljao je dlanom čelo i s nestrpljenjem očekivao da se na istoku počne beleti nebo.

Kako je zora počela da osvaja, tako su Vejn i banditi počeli da se bude. Meksikanac je zlobno pogledao u šerifa, ali nije uspeo da pročita umor u njegovim očima.

Rej Harkvej je natmureno zurio oko sebe.

— Izgleda da se tvoj mali brat uplašio mraka, Harkveje? — dobacio mu je šerif.

Ovaj progundā nešto nerazumljivo. Očigledno je bio razočaran činjenicom da Klint nije iskoristio noć za prepad.

Darbi je pripremao konje.

Vajteker je bio svestan da će posledice noćnog bdenja osetiti kasnije. Naročito kad nastane prepodnevna žega. Zbog toga je požurivao, kako bi po hladovini prešli što veći komad puta.

Milje su ponovo ostajale za njima, a od progonitelja ni traga.

Da bi se uverio u to, Vajteker se s vremena na vreme peo na uzvišenja pa i na drveće, ali Klinta Harkveja kao da je progutala zemlja.

Ispred je nastupao prostran, brdovit predeo, bez pokreta.

Taj mir iza njega počinjao je da ga brine.

Terao je konja dalje, ali ovog puta je iz futrole izvukao pušku i stavio preko jabuke sedla.

Rej Harkvej je osetio šerifovu zabrinutost i podmuklo se cerio.

— Ipak moj brat nije budala — nasmejao se. — Lukav je, zar ne, policajče?

— Pa — oteže Vajteker — nije Klint budala, već kukavica?

— Kukavica? — planu Rej.

— Naravno. Uplašio se i pobegao, šta bi drugo?

— Ti si lud, prokleta njuškalo? — zapenuša Rej i od same pomisli da bi tako nešto moglo da bude istina. — Ne dajem ni pare za tvoju kožu kad te Klint bude šćepao!

Ali, šerif ga nije slušao.

Naišli su na prvi potok. Tekao je nešto niže puta.

Vajteker skide čuturice sa sedla a Darbi ostade da pripazi na razbojнике.

Voda je bila bistra i hladna; pedeset stopa duž obe obale, potok je oivičavao grmlje. Pre nego što je napunio čuture, Vajteker skide šešir, nakvasi lice i kosu i oseti da mu je mnogo lakše.

Zatim je zaronio glavu, povukao nekoliko dobrih gutljaja i zadovoljno uzdahnio.

U tom iznad sebe začu veseo smeh.

Za trenutak se sledio!

Nije verovao svojim ušima. Neko-liko časaka je klečao nepokretan,

zureći u vodu na čijoj se površini ukazao odraz nečijeg lika.

Lagano je podigao glavu i okrenuo se.

Prepoznao je Klinta Harkveja!

Smejao se veselo, s otkočenim revolverom u ruci.

— Halo, Vajtekere — rekao je. — Iznenaden si?

XIV

Izgledalo je kao da je sve zamrlo, da je vreme stalo.

Harkvej se neprestano cerio.

— Misliš da ležiš ceo dan tu, šerife? — podrugnuo se.

— Ne — odgovorio je ovaj.

Njegove ruke zahvatiše pregršt vode i naglo podigoše uvis.

Bandit nije stigao da reaguje. Poliven, zateturio se unatrag.

Vajteker podskoči.

Harkvej počeo da puca, ali šerif se već strmoglavio u žbunje, vadeći kolt.

Bandit zagazi u vodu, besomučno šaljući olovo u grmlje gde je nestao čuvar zakona. Međutim, bilo je kasno.

Šerif ispali nasumce jedan hitac, a onda potrča prema mestu gde je ostavio Darbija sa zarobljenicima.

— Uхватите га! — urlao je Klint, do pojasa u ledenoj vodi. Divlje je pucao oko sebe.

Za to vreme, Vajteker se uspuzao do samog puta i okrenuo se prema razjarenom Harkveju. Imao ga je na nišanu i nije oklevao da puca.

Međutim, nije uspeo u tome.

Kraj njega se iznenada stvorio

Beni Dads i šcepao svojim snažnim rukama.

Šerifovo oružje ispade iz ruke.

Tek tada je Vajteker opazio Darbija, na zemlji, nepokretnog. Pomislio je da su ga ubili, ali mu bi lakše videvši da diše.

Malo dalje, Rej Harkvej i Meksičanac su stajali još uvek spetljani lisicama.

Kraj njih se nalazio Končo Foket.

Vajteker pokuša da se oslobodi neugodnog zagrljaja udarcem lakta u Dadsov stomak.

Ali, kao da je udario o stenu.

Onda se stisak pojača i počeo da mu se muti u glavi. Uspeo je da se malo izviije i poslednjom snagom uputi kolenom udarac u prepone.

Dads jeknu i povi se.

Vajteker se oslobodi njegovih šaka, sa druge strane na njega se već ustremio Foket.

Brzinom mačke, daltonski šerif se dočeka na leđa i ispruži noge. Čizmama je dohvatio Foketa i prebacio preko sebe, čak do Reja Harkveja.

Vezani bandit se sagnuo da podigne Foketov kolt, a ovaj ponovo jurnu na Vajtekera. Šerif izbeže njegov udarac i posla mu pesnicu ravno u zube.

Ošamućen, Foket ponovo pade na Reja, koji ispusti revolver.

Sada se sva trojica baciše na oružje, žestoko se udarajući.

Iznad njih, Amado je stajao i vrebao svoj trenutak.

Vajteker je bio najspretniji; uspeo je da dohvati kolt i drškom

onesposobi Foketa. Razbojnik je jeknuo od bola, ali se nije predavao.

U tom času šerif primeti Dadsa kako podiže kolt na njega.

Oba revolvera zapraštaše istovremeno.

Dadsov metak odlete visoko u vazduh.

Ali, zato je Vajtekerov hitac bio smrtonosan. Pogođen u čelo, krupni razbojnik se stropoštao bez glasa.

Šerif se hitro okrenu prema ostalima.

Amado je već imao revolver. Zastrašen iznenadnom smrću Benija Dadsa, zapucao je na Vajtekera više da zaštiti sebe nego da ga pogodi.

U tom trenutku i Klint Harkvej je dospeo na mesto sukoba, zadihao i moka od prelaska preko potoka.

Vajteker je naslutio novu opasnost i potegao revolver na tu stranu.

Harkvej s divljim sjajem u očima povuče obarač.

Šerif oseti bol u mišici. Ruka malaksa, prsti oko drške ga izdađoše.

Pao je zatim, okrznut novim hicem po čelu.

Nije dugo ležao, možda nepun minut. Pogledao je oko sebe: Darbi Vejn je još uvek ležao na istom mestu, malo dalje Beni Dads licem zarivenim u zemlju.

Rej Harkvej je sedeo, zadihao, obaran dva puta i pakleno nažuljan čeličnim lisicama.

Amado je stajao i nišanio u Vajtekerovu glavu. U očima mu se ispisivala smrt, ništa drugo.

— Ne — povikao je Klint.

Amado ga iskosa pogleda, ne menjajući pravac cevi. Nije odustajao.

Klint uperi revolver u njega.

— Ako ubiješ, ubiću onda tebe — dobaci mu.

— Zašto? — s mukom se uspravljao Rej. — Toliko nam je muka zadao, ubio nam najbolje ljude, a ti...

— Baš zato — prekide ga Klint, zagledan u mrtvog Dadsa. — Metak bi mu doneo laku smrt.

Amado se okrutno nasmeja i, klimnuvši glavom, vrati revolver za pojas.

— Tvoj brat je u pravu — obratio se Reju. — Čovek kao što je Vajteker treba da oseti samrtni strah pre nego što odapne.

— Da, tako je najbolje — složi se ovaj.

Za to vreme, Klint je natmureno stajao nad nepomičnim Benijem Dadsom. Iako bandit, on je na neki način tugovao za kompanjonom s kojim je godinama delio dobro i zlo.

— Ne primaj to suviše srcu — priđe mu brat — svi ćemo kad tad doći na red.

— Znam — odgovorio je Klint — ali Dads je bio dobar drugar. Gde da nađem takvu zamenu?

Malo kasnije, Klint je iz šerifovih džepova izvukao ključeve i skinuo lisice sa ruku svoga brata i njegovog meksikanskog prijatelja.

— Do đavola, Klinte — pitao se Rej — kako si to izveo? Prokleti policajac je dobro pazio, a i mi. Ništa, ništa primetili sve dok Vajte-

ker nije sišao do potoka, a Dads izronio iz žbunja i klepio ovu matoru pijanduru po glavurdi... Kako ste uspjeli da stignete ispred nas?

— To zahvali Konču — odgovorio je Klint. — On je najbolji tragač za koga znam. Može da prođe bilo kojim putem. Ovaj kraj odlično poznaje.

— Tome se nisam nadao, priznajem...

— Prošle noći kada ste zastali da konačite, poveo nas je napred. Obišli smo vas i prešli nekih pet milja po najgoroj stazi koja se može zamisliti. Bio je i mrak, ali Končo je put znao napamet. Čak ni konji nisu napravili pogrešan korak.

— To se zove zaseda — oduševljeno će stariji Harkvej. — Sad mi je jasno zašto vas nismo viđali. Toliko smo bili zauzeti gledanjem unatrag da nikome nije palo napamet da ste već odavno ispred nas.

— Pa, nešto sam naučio od tebe — polaska mu Klint.

Rejove oči zacakliše.

— Šta sad misliš o mom bratu, prokleta njuškalo? — oborio se na ranjenog Vajtekera, koji je stisnutih zuba podnosio bol. — Zašto sad ne kažeš o njemu ono što si nama pljuvao celim putem? Šta si ono rekao, uplašio se, ha?

Amado je i protiv svoje volje morao da prizna da Klint zna svoj posao.

— Ja sam računao na brojnost — rekao je. — No, momak kao što je Vajteker, lakše bi vas skinuo tako.

Zatim priđe šerifu.

Na Vajtekerovom čelu ukazao se veliki, crveni ožiljak. No, on je i to

izvanredno podneo. Kada je Meksikanac zamahnuo nogom da ga udari, reagovao je iznenađujuće brzo.

Zgrabio je Amada za članak na nozi i žestoko zavrnuo.

Meksikanac zaurla od bola i pade.

Vajteker htede da skoči na njega, ali ga zaustavi Rejov preteći glas.

— Polako, šerife!

I Vajteker zastade.

Amado je hteo da ustane, ali ga je bol u nozi vratio na zemlju.

— Možda je trebalo pustiti šerifa da ga dokusuri? — oglasi se Klint. Njemu se Meksikanac nije dopao. Mrzeo je njegovu aroganciju, nadmenost, uobraženost. Sada je s uživanjem slušao njegovo priгуšeno ječanje.

— Da ga pustim? — zagleda se Rej u brata. — Pa, Amado je bio na leđima...

Klint se samo kratko nasmeja.

Uskoro su na sve to zaboravili. Malo kasnije, braća su sela da skroje plan o daljim poduhvatima. No, tada je izbilo ono o čemu se zuckalo među njihovim prisnijim poznanicima.

Doduše, oni su govorili sa žarom ljudi koji se nisu odavno videli pa im je susret tim draži, ali iza osmeha jasno je izbijalo pravo raspoloženje.

Za to vreme, šerifa su naterali da škopa raku za Benija Dadsa. Pomagao mu je i ošamućeni Darbi Vejn, s mukom dovlačeći kamenje kojim su prekrivali grob.

Amado je s koltom u ruci nadgledao posao i delio udarce nogama čim bi se ispravili da predahnu.

Vajteker je ćutke podnosio Meksikančevu izživljavanje, jer je morao da štedi snagu.

Nad grobom Benija Dadsa nije bilo nikoga da izgovori koju reč. Jedino je Klint skinuo šešir i brzo ga stavio natrag.

Kada je i to bilo gotovo, Vajteker je znao da mu ne preostaje mnogo od života. Nije imao šanse da se spase, a mrzeli su ga podjednako oba Harkveja, ne računajući Amada.

Rej se iscerio na njega.

— Sećaš se šta sam ti rekao u Daltonu, njuškalo? Rekao sam ti da nijedan Harkvej neće visiti.

— To se samo odlaže — muklo mu uzvratí šerif.

— Prilično je tvrdoglav — dobaci Klint. — A takve ne treba dugo peći na suncu. Već o drvo, u hlad.

I obojica se nasmejaše.

Rej je zadovoljno posmatrao okolno drveće.

— Kad već govorimo o vešanju...

— Mene samo pustite — umeša se Amado. — Upotrebiću nož... Obećavam da će taj gringo moliti da bude obešen kad bude osetio svoju oštricu.

— Ne dolazi u obzir — odseče Klint. On nije imao ništa protiv vešanja, ali nije simpatisao Meksikanca.

— Ipak ću ga ja lično obesiti — zaključio je Rej, zamišljeno; setio se u trenu svega što se desilo u proteklim časovima. — Zaslužio je malu šetnju u visine.

I pođe prema sedlu, gde se nalazilo laso.

— Čekaj! — zaustavi ga brat i pucnu prstima. — Setio sam se! Imam bolju ideju.

— Koji? — mrzovoljno upita Rej.

— Predlažem da ga vratimo u Dalton i tamo obesimo po propisima! Pred licem celog grada! Neka se i oni zabavljaju... A posle toga, nema države koja neće saznati za to što smo učinili!

Lice mu je bilo ozareno. Oduševljeno je pljesnuo brata po ramenu.

— Bićemo čuveni, Reje! To je ideja luđa nego pljačka banke, šta kažeš? Kad se to pročuje, više nam niko neće stati na put!

Rej nije imao ništa protiv.

Zamisao je zaista bila vraški dopadljiva. Šteta što se on toga nije dosetio!

XV

Daltonu je bilo suđeno da još izvesno vreme provede u senci braće Harkvej.

Njihov dolazak sa ranjenim i svezanim šerifom delovao je kao ledena ruka čiji prsti stežu grlo i zaustavljaju dah.

Elmer Vajteker je bio zaključan u sopstvenom zatvoru.

Amado se dobrovoljno javio da pripazi na njega. Braća Harkvej su brzo pronela vest da će građani imati priliku da sutra prisustvuju vešanju čuvara zakona u Daltonu!

Klint je stolaru Tačeru naredio da do jutra napravi vešala nasred glavne ulice.

Niko se nije usudio da protestuje.

Strah je ovoga puta bio udvostručen: umesto jednog, dva Harkveja su zavladała Daltonom, spremna da potegnu pucaljke na svaki mgodan pogled ili neodmerenu reč.

Kas Loveli, telegrafista, smesta je bio uklonjen sa svoga mesta, a telegraf onesposobljen.

Zatim su nasumce pucali prema prozorima, izazivajući iznutra vrisak žena i dece.

Posle toga su se obreli u „Nebraska” salunu.

Barmen se malo povratio u život tek kad su braća sela za sto. Izgledalo je da nemaju nameru da demoliraju prostoriju.

Iskapili su nekoliko čaša, za početak. Zatim je Rej započeo razgovor.

— Klinte, momče, reci, kako je uopšte došlo do toga da toliko dugo ne budemo zajedno?

— Pa, ja mislim da je u pitanju prokleti ponos, Reje!

— Da, da... ali ponos ne bi trebalo da se ispreči između dva brata, znaš li to?

— Mislim da odsada neće — podigao je ruku Klint. — Ovo neka bude za nas pravi početak, bez sukoba i svađa! Pronaći ćemo još nekoliko dobrih momaka i obrnućemo ovu zemlju naopako!

— Bravo! — zapljeskao je Rej. — Tako volim da čujem! I daj jednom da se rukujemo i da potvrdimo to: nema svađe, važi?

— Važi!

— Dakle, nema više svađe?

— Nema!

— Još po jednu, brate, ha?

— Može, nemoj da pitaš...

Raspoloženje je bivalo sve bučnije.

Za to vreme, u zatvoru, raspoloženje je bilo sasvim drugačije. Bar što se Vajtekera ticalo.

Sedeo je na drvenom ležaju, bez nade u spas. Tešila ga je misao da će se sutra sve završiti i da se neće naći budala koja bi o svemu ovom javila Sesili i Diku. Poznavajući svoga sina, taj bi odmah uzeo pušku, zajašio kobilu i krenuo da oslobađa oca i grad od okorelih razbojnika.

Šta bi moglo da se desi i da izbegne vešala?

Ništa!

Grad mu ne može pomoći. Ljudi su suviše usplahireni i zabrinuti za svoju kožu.

Darbija Vejna su banditi propisno nakljukali rakijom i pustili ga. Nije im ni smetao ni zavređivao pažnje. Sada verovatno daltonska skitnica spava u nekom budžaku i probudiće se možda tek kad on bude visio.

Osećao se napušten i usamljen.

Ipak, iako je Dalton delovao pušto i zagrobno, u kovačnici Džejsona Tolvera okupila se nekolicina. Govorilo se oprezno, tiho ali i prilično hrabro za trenutak u kome su se nalazili.

Kovač je stiskao svoje ogromne pesnice i zagledao se u lica oko sebe.

— Sve je krenulo naopačke — govorio je. — Sve smo svalili na šerifova pleća... i evo! Šta sada? Da smo bili složni, banditi ne bi

čitate

Ljubavne vikend romane

Ljubavni vikend romani
do puto nedeljno

uspeli da uhvate Elmera i da se vrate ovamo! Zna li šta to znači obesiti čuvara zakona pred našim očima? Imam osećaj da će i meni namaći omču...

— Šta da radimo? — upitao se neko i tada zavlada tajac.

— Do vraga — opsovao je major Konroj — posle svega ovoga, nijedan predstavnik zakona neće hteti ovamo da dođe. Bićemo prokuženi! Kad sva ova gužva prođe, kako da nađemo šerifa i pomoćnika? Možda i dva?

— Sve je to lepo, majore — prekide ga kovač — ali, to sada malo ne pomaže Vajtekeru.

Ponovo je nastalo ćutanje.

Rufus Tik je malo razgrnuo debelu zavesu na prozoru i osmotrio ulicu.

— Uskoro će veče — bezvezno je kazao.

Video je kako Darbi Vejn pijanim koracima „nišani” salun „Nebraska” i prihvata se drvenog stuba da ne bi pao. Malo kasnije je upao i nekako se okačio o šank. Nije bio svestan ni braće Harkvej; pilo mu se, jer je tako zaboravljao mnogo štošta.

Na njega više niko nije obraćao pažnju. Jedino mu je Amado obećao da će mu povaditi zube koltom iz glave, ali je uvideo da tako nešto ne pripada renomeu i nivou kojim se ponosio.

Barmen se malo nećkao da usluži Vejna pićem, ali je na kraju popustio.

Darbi je nešto mrmljao sebi u bradu, jedva držeći otvorene oči.

Bio je ogorčen i razočaran. Prvi put u životu pokušao je da bude čovek, a eto, taj pokušaj mu je propao.

Vreme je prolazilo.

Na ulicu su se, sve jasnije ocrtavala vešala namenjena Elmeru Vajtekeru.

XVI

— Ko bi to mogao biti? — stavila je Sesili Vajteker dlan na čelo, pokušavajući da raspozna jahača koji je jurio prema ranču.

Njen sin, Dik, nag do pojasa, vilama je zabacivao polutrulo seno ispred štale. I on je zastao i napregao pogled.

— Elmer sigurno nije — rekla je žena i uzdahnula.

— Nije — potvrdio je i Dik.

Od trenutka kada je šerif krenuo sa zarobljenicima na put, Sesili je zaklela sina da ne odlazi u grad sve dok ne dobiju vesti od oca.

Ona je, prvo, želela da sin bude uz nju što duže, a zatim, nešto joj je govorilo da se uzalud opire strepnjama. Pa, ako nešto nepredviđeno i iskrсне, neka sin bude uz nju, a ne uz daltonske kukavice.

Što se Dika tiče, on je sa svoje strane bio besan na građane što nisu želeli da pomognu njegovom ocu, pa je sebe uveravao da ga se ne tiče ako Dalton ode u pakao!

Žestoko je radio oko farme, kao da je znojem i pucanjem mišica pokušavao da što manje misli na oca i opasan poduhvat.

Koliko je puta, noću, zaticao sebe u odluci da se iskrađe sa ranča i krene za ocem.

Ali, znao je dve stvari: preplašio bi majku i zatekao razljućenog šerifa.

Zato je ostajao.

Za svaki slučaj, jedan od radnika uvek je stražario na vrhu ambara sa puškom u ruci i javljao im ako se ukažu jahači. Istina, nije očekivao Klinta Harkveja lično, kako ga je otac zastrašivao, ali opreznost nije bila na odmet.

Bilo je kasno popodne i izdužene senke pretile su da se sastanu sa horizontom.

Dik Vajteker je odložio vile i stavio opasač preko sebe. Od revolvra se nije odvajao nigde. Ni za trenutak.

Kada je navukao košulju i na brzinu oprao ruke i lice pod pumpom, jahač se vidljivije ispisivao prema nebu. Majka se povukla u kuću, razočarana što je to bio neko drugi a ne Elmer. Ipak, kao dobra domaćica, bila je spremna da sačeka svakog poznatog ili nepoznatog putnika; uspela je da sredi natečene kapke i da se začeslja.

Kauboj Lem Kintok, koji se tog dana nalazio na ambaru, upozorio je Dika da iza jahača nema drugog oblaka prašine.

Čovek je dolazio sam.

— Da nije ocu... ipak nije odolela Sesili, ali je sin mrgodno odmeri.

— Kako bi bilo da uđeš u kuću i skuvaš kafu? — predloži on.

Žena prvo htede energično da odbije, ali samo uzdahnu i uđe.

Dik krenu napred.

Čudan osmejak zaleprša mu na usnama.

Svakome se mogao nadati, ali Kasu Loveliju, telegrafisti, zaista ne.

Šta je njega nagnalo da dojaše čak ovamo?

Neka vest od oca?

Ali, šerif još nije mogao da stigne u Palans, nije mogao leteti! Zašto je Loveli žurio i rizikovao da padne sa sedla kao džak?

Dik pogleda preko ramena. Majke nije bilo na tremu, no, to nije značilo da ih ne posmatra sa prozora, kraj zavesa.

Najzad je njegova ruka uspela da obuzda oznojanog vranca i Loveli mu zamalo ne uleti u naručje. Bio je bled, sasušanih nepaca, zaplašen i bez glasa.

Ipak se nešto desilo.

— Polako, čika Kase — što mirnijim glasom mu se obrati mladi Vajteker — majka već kuva kafu, imamo i dobrog piva... Samo se umirite.

Loveli rukama i mimikom odbi Dikov poziv da uđu u kuću. Tražio je samo vazduha, ništa više!

— Dik... tamo su, svi... — pokazao je prema gradu iza sebe.

— Svi?

Loveli klimnu glavom, kao da je to bilo jasno svakom živom što je rekao. Međutim, Dik je bio samo strpljiv, ali nije razumeo.

Telegrafista ugleda veliki panj kod drvljanika i prosto se sruči na njega. Tek tada mu bi malo bolje.

— Mene su odmah oterali — dah-
tao je — pokvarili aparat... Ne
znam kako mi je palo na pamet...
da dođem ovamo... morao sam...

Dik se naže napred.

— Čika Kase — rekao je čvrstim
glasom — budite dobri pa učutite
neki minut... A onda mi sve lepo
recite, kratko i jasno. Važi li?

— Da... — promrmlja ovaj i ne-
koliko puta duboko uzdahnu.

Dik se ponovo okrenu prema ku-
ći. Majka nije izlazila. To je zna-
čilo da nema snage, nešto je predo-
sećala, nešto opasno po njen mir.

Da li je bilo tako?

— Ko je došao? — najzad se
oglasi Dik. Loveli je već normal-
nije disao.

— Oni... Braća Harkvej — re-
kao je brzo, plašljivo. — Elmer nije
uspeo! Dik, njega su uhvatili i do-
veli u grad...

Vilice mladog Vajtekera kao da
se skameniše.

Polako je seo kraj telegrafiste.

— Nastavite, čika Kase — rekao
je tiho mladić.

Loveli opet uzdahnu.

— Kazao sam ti... Došli su obo-
jica, sa još dvojicom lupeža... El-
mera su stavili odmah u zatvor, a
onda neko vreme nas maltretirali,
pucali po kućama, a Tačeru su na-
redili da... da podigne vešala...

— Vešala? — namršti se Dik. —
Za koga?

Loveli bojažljivo skrenu pogled.

— Znaš, ti ludaci... oni su raz-
glasili da će sutra da obese... za-
misli, šerifa da obese! Dik, oni su
poludeli!

— Oca? — zgranu se u prvi mah
Dik i podskoči. — Da li sam to do-
bro čuo?

— Tako su rekli... Tačer je već
skoro dovršio vešala nasred glavne
ulice.

Dikove šake se stegoše u pesnice.

— A ljudi, gledaće sve to? — pi-
tao je više sebe nego Lovelija. —
Gledaće mirno kako im vešaju za-
kon? E, ako oni to mogu da gledaju,
ja neću...

— Sačekaj malo — zaustavi ga
Loveli. — Šta si naumio? Ti ništa
ne možeš sam da učiniš... Tamo su
okorele ubice!

— Ali, i moj otac!

— A majka? — skoro šapatom
izgovori Loveli. — Zar da joj slo-
miješ srce? Ne pre nagljuj... Uosta-
lom, čuo sam da je u Tolverovoj
kovačnici neki sastanak... Možda
se sprema otpor, ko zna...

— Ja ipak idem. Majka neće
znati...

— Neće? — odmahnu Loveli gla-
vom. — Majke sve znaju. Ili ose-
ćaju. Njih ne možeš da obmaneš.

— Onda ću joj reći. Povešću i
svoje momke...

— Neće oni hteti, oni nisu revol-
veraši. To je samoubistvo, treba sa-
čekati ljude da se dogovore šta da
učine, u pitanju je ceo grad, ne
samo šerif...

— Video sam ja te dogovore kađ
je trebalo ubice sprovesti za Pa-
lans.

— Sad je možda drukčije...

— Nije drukčije. Sad je još gore,
šerif ne može da se brani. Uosta-
lom, hvala vam, čika Kase. Vratit ću

se i ne pominjite nikome da ste bili ovde.

— Naravno, ali...

Dik se već udaljavao.

Zatekao je majku u stolici za lju-ljanje. Izgledala je neobično mirna, zagledana u neku tačku ispred sebe,

— Odlaziš? — rekla je samo.

— Moram — odgovorio je Dik.

Desile su se stvari u koje moram da se umešam.

— Po svaku cenu?

— Da, majko.

— Elmer?

— Da...

Ona pognu glavu. Dik oseti neodoljivu želju da poljubi prosedi razdeljak i da je žestoko zagrlji, kao da se oprašta pred odlazak u nepovrat. Međutim, ona mu je preduhitрила misli i ustala.

— Neću da pitam šta je — kazala je i okrenula mu leđa. — Idi! Ako se ne vratiš do večeri, znaću da ste izgubljeni obojica. Onda je i sa mnom svršeno.

Stajao je nekoliko trenutaka nepomičan. Zatim je skinuo sa klinova dvocevku, stavio u džep kutiju sa patronama i izišao.

Nije mogao da vidi majčin izraz, ni kako se zanjihala, a potom bez svesti sručila na pod.

Osedlao je konja a Lemu Kintoku na ambaru naredio da nikoga ne pušta na ranč, već da vraća puškom. Ostalim radnicima je predložen kratak odmor, s tim da budu do večeri svi na okupu i blizu oružja. Toliko su mogli da učine za njega, mada nisu pitali u čemu je stvar. Porodica Vajteker bila je popularna u dolini, a šerif sa tim ime-

nom pretio je da preraste u pravu legendu.

Dik je galopom krenuo put grada.

Nije imao pojma šta da preduzme i kako da započne. Bilo mu je najvažnije da stigne, a dotle će mu najverovatnije nešto pasti napamet.

U takvom grozničavom razmišljanju, milja dalje, zatekao ga je pucanj.

Šešir mu je sleteo sa glave a konj, preplašen, zbacio sa sedla.

Ošamućen, zbunjen, mladić je uspeo da se domogne svog kolta, ali kada ga je izvukao, novi hitac mu ga je izbio iz šake!

Ostao je razoružan, bespomoćan, gorko prebacujući sebi za neopreznost. Što je najgore, strelac se nije pojavljivao iz šipražja retke šume, niti je imao pojma sa koje strane treba da iskrсне.

Sledeći metak mogao mu je srmskati lobanju.

No, taj još nije dolazio.

Pogledao je prema svom konju: nalazio se nedaleko, uznemiren ali ne i neuhvatljiv. Kolt je mirovao nekoliko jardi dalje, a dvocevka o sedlu.

Zatim je zašuštalo granje i jedan jahač se ukazao na veličanstvenom šarcu.

Nosio je tamno odelo i belu košulju, na glavi takođe crni, „kalifornija” šešir, preko bedara širok opasač sa dva teška kolta.

Lice mu je bilo bledo, mirno, bezizrazno ali nimalo razbojničko.

Dik Vajteker je uzalud pretresao svoje pamćenje. Ne, ovog čoveka nije sretao u gradu. Ili jeste? Uosta-

lom, zašto bi se time mučio, — odgovor se nalazio preko puta njega.

Očigledno da je stranac pucao, ali bez namere da ga ustreli.

— Ko ste vi? — izlete mladiću.

Stranac dojah a sasvim blizu.

— Ti si šereifov sin? — upita hladnim glasom.

— Jesam. A vi? Da niste Harkvejev sluga?

— To je pitanje na mestu — odgovorio je stranac i iz džepa izvukao zlatnu tabakeru. Mirno je pripalio mirišljavu cigaretu i sa zadovoljstvom povukao prvi dim. — Pretpostavi da jesam. Naređeno mi je da sačekam šerifovog sina i da ga ubijem. Čekam ovde u zasedi, on dolazi. Lak posao. Jedan pucanj i sve je gotovo.

— Ne verujem da niste promašili namerno?

— Svakako. Ali, da sam sluga, bio bi mrtav i Harkvej bi odneo ocu još jednu gadnu vest. A možda bi otišao na ranč da ranjava majku...

— Ko ste vi? — podiže glas Dik. — Šta hoćete od mene? Kakve veze imate sa Harkvejevima?

— Nikakve.

— Niste s njima?

— Zar jesam? Evo me ovde samog, sa revolverom koji promašuje. A ti, sinko, jesi li sa ocem?

— Kako...

— Misliš li mu dobro?

— Naravno. Kakvo je to pitanje?

— Onda je u redu. Ako misliš tako, vrati se natrag!

— Vi ste poludeli! — povika Dik

— Moj otac je u rukama onih

bandita, zatvoren, ranjen, a vi mi predlažete da se vratim...?

— Naravno. Ne možeš mu pomoći.

— Ko to kaže?

— Ja. Mogu da se kladim.

Bilo je u tom glasu đavolske sigurnosti. Činilo se, sve što izgovara, stranac potvrđuje akcentom, naglasom, zvukom, bojom.

— Ja ću pokušati — odgovorio je Dik mirnije.

— Lepo od tebe, sinko, ali pokušaj to sada.

— Kako?

— Uzmi kolt i zamisli da ti se isprečio jedan od braće. I slobodno pucaj.

— Ali, vi niste...

— Zamisli da jesam.

— Ne mogu.

— Onda ne možeš ni da spaseš oca. Prepusti to drugima.

— Kome recimo? Gradu? Rufusu Tiku? Tolveru? Konroju? Loveliju? Reganu? Kome?

— Meni.

Dik se trže.

— Vama? Zašto biste vi rizikovali svoju kožu za jednog šerifa? Šta ste vi njemu?

— Nisam raspoložen za propovedi, sinko — dobacio je stranac. Vreme prolazi. Treba da se vratiš.

— A ako neću?

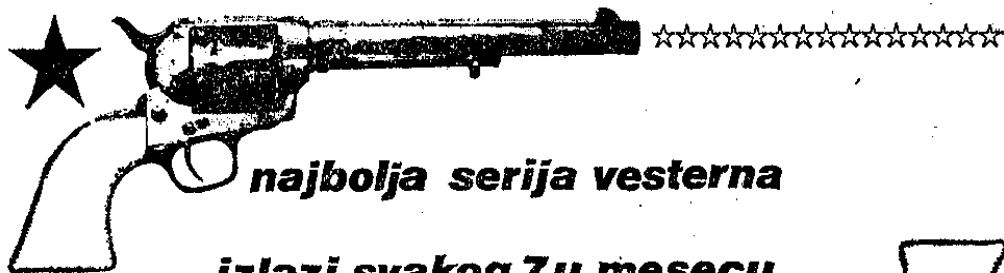
— Onda ćeš sedeti vezan u šumi.

Diku je zujalo u glavi.

Pokušao je da se sredi, da shvati, ali badava.

Odjednom se našao u čudnoj situaciji. Nepoznati čovek ga sprečava da jaše u grad i na sebe pre-

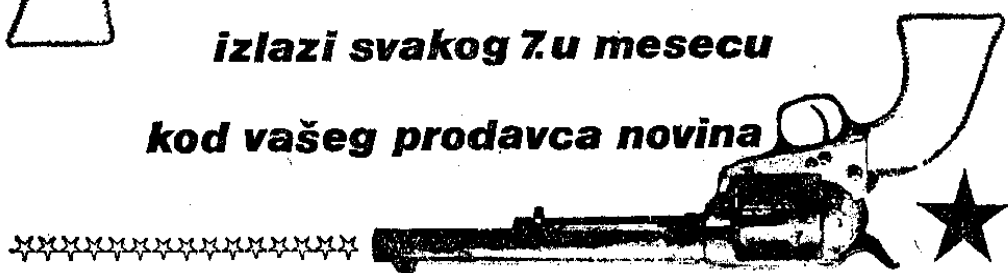
★ DOX HOLIDEY ★

najbolja serija vesterna

izlazi svakog 7. u mesecu

kod vašeg prodavca novina

★ VAJAT ERP ★

AVANTURE LEGENDARNOG ŠERIFA

SVAKOG 3. U

MESECU

★
**kod vašeg
prodavca
novina**

uzme ulogu spasioca Elmera Vajtekera!

Da li su otac i on neki davni prijatelji? Nikada o ovakvom kicošu nije pričao. Pa ipak, možda su se zžali? Možda ga je pozvao da dođe i pomogne mu?

— Onda je najbolje da pođemo zajedno — predloži Dik.

— Ne, rekao sam.

— Ja nisam ni balavac ni...

— Znam — prekide ga stranac — ali, staló je šerifu da mu sin ostane živ. I meni.

— Zašto vama?

— Da bih to mogao da sa sigurnošću prenesem šerifu.

— Kako mislite uopšte da dođete do njega?

— To je moja stvar, sinko. Tvoja je da se vratiš. Na tebe ipak računaju tamo. I neće razglabati kao što to činim ja sada. Skinuće te čim se pojaviš.

— Sačekaću mrak...

— Oni su u mraku bolje mačke od tebe.

Mladić začuta; izgledao je da se miri sa sudbinom. Lenjo se sagao prema svom koltu, čvrsto rešen da ga uperi u stranca i odstrani sa svog puta prema Daltonu.

— Ne bih to pokušavao — opomenu ga strančev metalni glas.

Dikova šaka ostade nad drškom.

— Šta ćete učiniti? — upita.

— Šmrskaću ti šaku.

Mladi Vajteker se podiže.

— Ne znam da li shvatate, mister — kazao je — ali ja ne mogu mirno da sedim na ranču dok se u gradu prave vešala za moga oca.

— Do jutra ostaće živ.

— A onda?

— Harkvejevi nisu obični desperadosi. Oni su ubice. S njima se ne može pregovarati i preganjati.

— Ni ja ne mogu da sedim.

Stranac pogleda prema suncu koje se priklanjalo zapadu.

— Mogu da te vežem za drvo, zapašim usta, mogu sve — kazao je ubedljivo — ali, daćeš mi reč...

— Ne obećavam.

— ...reč da nećeš dolaziti u grad do sedam časova.

Dik je razmišljao.

— Zašto biste verovali u moju reč? — upita.

— Zato što si Vajteker.

— Ali, ja ne znam ko ste vi?

— Ja sam... Dok Holidej.

Mladićeve zenice se raširiše.

Dok Holidej!?

Zašto bi jedan legendarni revolveraš i kockar stavljao na kocku svoj život zbog njegovog oca? Šta ih je to vezivalo? Šta to duguju jedan drugome?

Bio je istinski zaprepašćen.

Međutim, bio, je takođe uveren da više neće izvući iz čoveka iz Džordžije ni reč.

Do sedam časova delilo ga je nešto više od dva sata.

Moći će izdržati. Uostalom, za to vreme će se bolje pripremiti za ulazak u Dalton.

— Čekaću do sedam — rekao je i sagao se po kolt.

Dok ga je stavljao u futrolu, već je video kockareva leđa kako se udaljavaju.

Zamišljeno ga je pratio pogledom, ošamućen i zbunjen.

XVII

Dok su Končo Foket i Eskobar Amado šetkali ulicama sa pakosnim osmesima, nadgledajući radove oko vešala i izazivajući uzbunu u kućama svojim povremenim pucnjima po prozorskim oknima, dotle su braća Harkvej ispijala viski i uživala u raspoloženju koje ih je obuzimalo posle toliko godina.

U „Nebraski“ je bilo nešto gostiju, onih najradoznalijih i najhrabrijih, no oni su uglavnom ćutali, trudeći se da nijednim pokretom ne izazovu sumnju kod Harkvejevih.

Sećali su se razbojnici svog deinstva, nestašluka, prvih podvala i krađa, i pri tome se slatko smejali. Zatim su spominjali suđenja, potere, zatvore, zajedničke neprijatelje s onu stranu zakona.

Magla od alkoholnog isparenja kao da ih je uspavljivala.

Klint je prvi odgurnuo čašu.

— Ipak je bolje da noćas ostavimo trezni — kazao je.

— Zašto? — kliberio se Rej.

— Kad bih to znao, nastavio bih da pijem.

Rej odmahnu rukom.

— Znaš — kazao je, oblizujući usta — znaš da sam u jednom trenutku pomislio da se nećeš pojaviti da me izvučeš iz škripca?...

— Zar si posumnjao u mene, brate, a?

— Znaš kako je, mislio sam da si negde odlutao i zaboravio na starog Reja...

— Taman posla — podigao je Klint ruku — gde bih to ja!

Rej se glupavo cerio.

— Za tebe je stvarno bilo dobro što sam se pojavio na vreme, a? — cerio se Klint nadmeno.

— Mislim da jeste — potvrdi Rej.

— Bogami, da ja nisam došao, šerif bi se potrudio da visiš...

Rejov širok osmeh nešto je sada izgubio od svoje širine.

— Oh, to ne znam — kazao je. — Amado i ja smo nešto već smišljali da učinimo pre Palansa. Nismo bili toliko zabrinuti.

Klint ga pažljivo zagleda, a onda liznu papir za cigaretu.

— Nisi brinuo, brate? Ipak je trebalo da budeš... Vajteker je tvrd orah. Pravi vuk! A ti i Amado ste ličili na par ptica uhvaćenih u zamku. Po onome što sam zaključio dok sam vas pratio, izgledali ste baš vraški zabrinuto. Iskrivili ste vratove gledajući unatrag...

Sada je Rejov osmeh potpuno iščezao.

Uspravio se nekako na stolici i upro prst u Klinta.

— Siguran sam da bismo se izvukli — rekao je biranim rečima. — Niko ne može smotati Reja Harkveja na taj način, pogotovu ne neki smrdljivi seoski policajac!

Klint se veselo nasmeja.

— Pa, zar nećemo biti iskreni jedan prema drugome, brate?

— Ja i jesam iskren, do đavola. Nikad u životu nisam bio iskreniji.

— Al, tvrdiš da bi se izvukao iz šerifovih ruku, a?

— Svakako... Da nećeš tvrditi da sam lažov?

— Vajteker bi te odveo u Palans, to dobro znaš. Pazio je na vas tako da niste mogli ni da mrdnete. Čak vas je i ona pijandura držala u šahu kao mačiće. Šta je s tobom, Reje?

— Zašto šta je...?

— Bojiš se da priznaš da nekom duguješ svoju slobodu?

Sada su se već otvoreno neprijateljski posmatrali.

Klint se kezio, s cigaretom u zubima, a Rej, je stajao s rukama položenim na sto.

Ono malo gostiju okolo požurilo je da se odmakne što više u stranu.

— Baš sam se pitao — žmirkao je Rej u brata — koliko će vremena proći dok ne počneš da mašeš svojom zastavom.

— Kako to misliš? — podrignu Klint.

— Uvek si bio hvalisav, uobražen i drzak. Još kao dečak. Uvek se hvališ onim što uradiš, zar ne? Sad bi da objaviš svima kako si Reja Harkveja izvukao iz nevolja, je l' tako?

— Zar nisam?

— Poznajem te dobro, brate. Nisi se promenio ni za dlaku.

— Pa, koliko vidim nisi ni ti, veliki brate — uzvratio mu je Klint. Ti nisi nikad pravio greške, a? Tebi nikada nije bila potrebna ničija pomoć! Znaš li šta mi je jednom re-

kao naš stari, laka mu zemlja? Rekao je da bi s tobom bilo sve okej, kad bi iz glave izbio misao da si svemoćan!

Rej se iskrlješti.

— Stari to nikada ne bi rekao — dreknu.

— Meni je rekao i tada je bio u pravu, više nego ikada u životu! Rej dlanom obrisao usta.

— Ti si prokleti lažov, brate! — reče.

Klint mu poturi pesnicu pod nos.

— Nikad me više ne nazivaj tako. Ja nisam ono dete koje si kod kuće imao običaj da mučiš i gnjaviš. Ja sam...

— Nisi ti ništa! — odgurnu Rej njegovu ruku.

To kao da je bio znak za sve prisutne da potraže vrata.

Samo je za šankom ostao barmen, da skloni ono što se još može spasti, iako se tresao kao prut.

Na prozorima su već bila načičkana lica radoznalaca.

No, braća na njih nisu sada obratila pažnju. Posmatrali su se besno. Ranije je Rej uvek pobeđivao pošto je bio stariji i jači. Međutim, vremena su ojačala i izmenila Klinta. Šanse su im bile podjednake.

Mirno, iznenadno ali odlučno Klint je tresnuo Reja po licu.

Stariji Harkvej se zateturio i pridržao za stolicu da ne padne. Onda je tu istu stolicu dograbio i zavitlao na brata.

Tako je u „Nebraski” počelo da ključa!

Klint je izbegao stolicu ali ne i

Rejov udarac. Poleteo je natrag, izgubio ravnotežu ali je u padu povukao i Reja.

Kotrijali su se po podu i besomučno udarali.

Rej je imao krvav nos i rasečenu obrvu, na čelu poveliku modricu. Košulja mu je bila u dronjcima, a po koži su se nazirali tragovi Klin-tovih pesnica.

Što se mlađeg brata tiče, on nije bio u boljem stanju. I njegov nos se rascvetavao poput božura, jedno oko bilo je natečeno i skoro zatvoreno, sav je izgledao natečen i modar.

Samo su malo predahnuli, da prikupe snagu, a onda opet jurnuli u tuču.

Tako su ih zatekli Amado i Foket.

Meksikanac je prezrivo ocenio situaciju, ali je pazio da ga neka zalutala pesnica ne pogodi po licu. Međutim, kako ovi nisu prestajali, morao je da uleti među njih i da ih razdvaja.

Jedva mu je uspelo, ali ne bez ozleda.

Psujući, zaurao je.

— Prekinite, budale!

Braća se zaklatiše iscrpeni ža-rom borbe. Meksikanac s prezirom prcpravna rukave svog kaputa.

— Lepo, gringos! — kazao je s gađenjem. — Lepo izgledate, kompanjerosi. Ceo grad se skupio da gleda dve budale kako se...

Nije završio.

Klintonova pesnica pogodi ga u bradu i složi na pod.

Razjareni Meksikanac se maši za

kolt, ali Rej je već držao svoj upe-ren u njega.

— Ne mešaj se, Eskobare! — zapreti mu. — Jeste da je Klint bi-tanga, ali je moj brat. Ako neko treba da ga ubije, to nećeš biti ti, jasno?

Amado besno gurnu revolver na-trag i podiže se.

Rej se okrenu prema Klintu.

— Neka sam proklet ako nas dvo-jica možemo zajedno da radimo...

— Ne bih s tobom jahao ni za milion dolara — dobio je sličan od-govor.

Klint se sagao i podigao šešir sa poda. Onda se zagleda u lica na-čičkana na prozorima. Istrgao je kolt i zapucao. Spolja su se čuli krici i bat čizama. Začas je ulica opustela, ali na tremu je ostao da leži čovek. Niko se nije usudio da ga povede, iako je stanjao teško ranjen.

Končo Foket je skupio četiri sto-lice oko jednog stola, nadajući se da će sesti svi zajedno. Verovatno su to nesvesno učinili.

— Ima jedna stvar — naglasio je Foket. — Ovaj grad vapi da ga očis-timo.

Rej ga pogleda tupo.

— Ništa nismo učinili dalje — nastavio je ovaj. — Samo vešala dižemo. Ako se posvađate, ko će obesiti šerifa? Biće nas manje, mogu se ljudi ohrabriti i početi da pucaju...

— Ovi vašljivci? — prezrivo će Klint. — Ne trtiljaj koješta!

— Ako su vašljivci, svi drhte. Mi

smo gospodari, to treba iskoristiti, a ne svađati se...

Klint promumla nešto sebi u bradu. Amadu se nije sviđao Foketova govorancija; on je osećao da ga Klint ne podnosi, a Foket ponovo spaja braću.

— Što se mene tiče — oteže Rej brišući sa usta krv — mogu da se strpim do sutra...

— I ja — složi se Klint. — Ali, da što, manje vidim kraj sebe ovog Meksikanca.

— I on će se strpeti — obeća Rej umesto Amada.

— Ima još jedna stvar — nastavi brzo Foket. — Zatvor je bez strazara!

— Vajteker? — prenu se Rej. Sasvim se otreznio. — Zašto vas dvojica niste tamo?

— Čuli smo gužvu pa...

— Brzo napolje!

Izleteli su kao tanad.

Meksikanac je bio najbrži. Stigao je u skokovima do zatvora, vrebaujući uzput uglove koliko da spreči eventualne sumnjive pokrete. Međutim, niko mu se nije isprečio.

Foket ga je jedva sustizao. Harkvejevi su stajali na vratima „Nebraske“, modri, isprebijani i iscepani.

Meksikanac je imao kod sebe ključeve, ali jedna dobra metalna šipka ili hitac u bravu mogao je da izbavi opasnog šerifa iz ćelije.

S rukom na revolveru uzleteo je drveneim stepenicama.

Vrata su bila otvorena.

Izvukao je revolver, sa ubilačkim sjajem u očima.

Kada je uleteo u prostoriju, jednim pogledom obuhvatio je scenu.

Ispred rešetki zatvorske ćelije, pijandura Darbi Vejn je taman ispod svog širokog, zakrpljenog kaputa izvlačio kolt, u nameri da ga doturi Vajtekeru.

Daltonski šerif je imao raskravljen rukav i prilično bedno izgledao. No, lice mu se žarilo pri pomisli da dobije u šake oružje i učini nešto više ne samo za sebe, nego i za grad.

Sve je bilo uzalud!

Vejn nije stigao da pruži ruku sa koltom. Amado je opalio nemilosrdno u starca i sa četiri hica ga srozao niz rešetke kao krpu.

Tako je izdahnuo jedini čovek u Daltonu koji je dva puta hteo da pomogne zakonu.

Vajtekerove oči se prvo ispuniše užasom, a onda strahovitom mržnjom. Stegao je zdravom šakom šipku; da je mogao, njegov pogled bi razderao Meksikanca na hiljade delova.

Ovaj se na sve to samo cinički iskezio.

Nogom je prevrnuo mlitavo Vejnovu telo i ispod njega podigao oružje.

— Skoro da je uspeo, gringo! — cerio se. — Baš je to smešno, zar ne? U ovom gradu samo jedna pijanica ima petlju da pomogne šerifu.

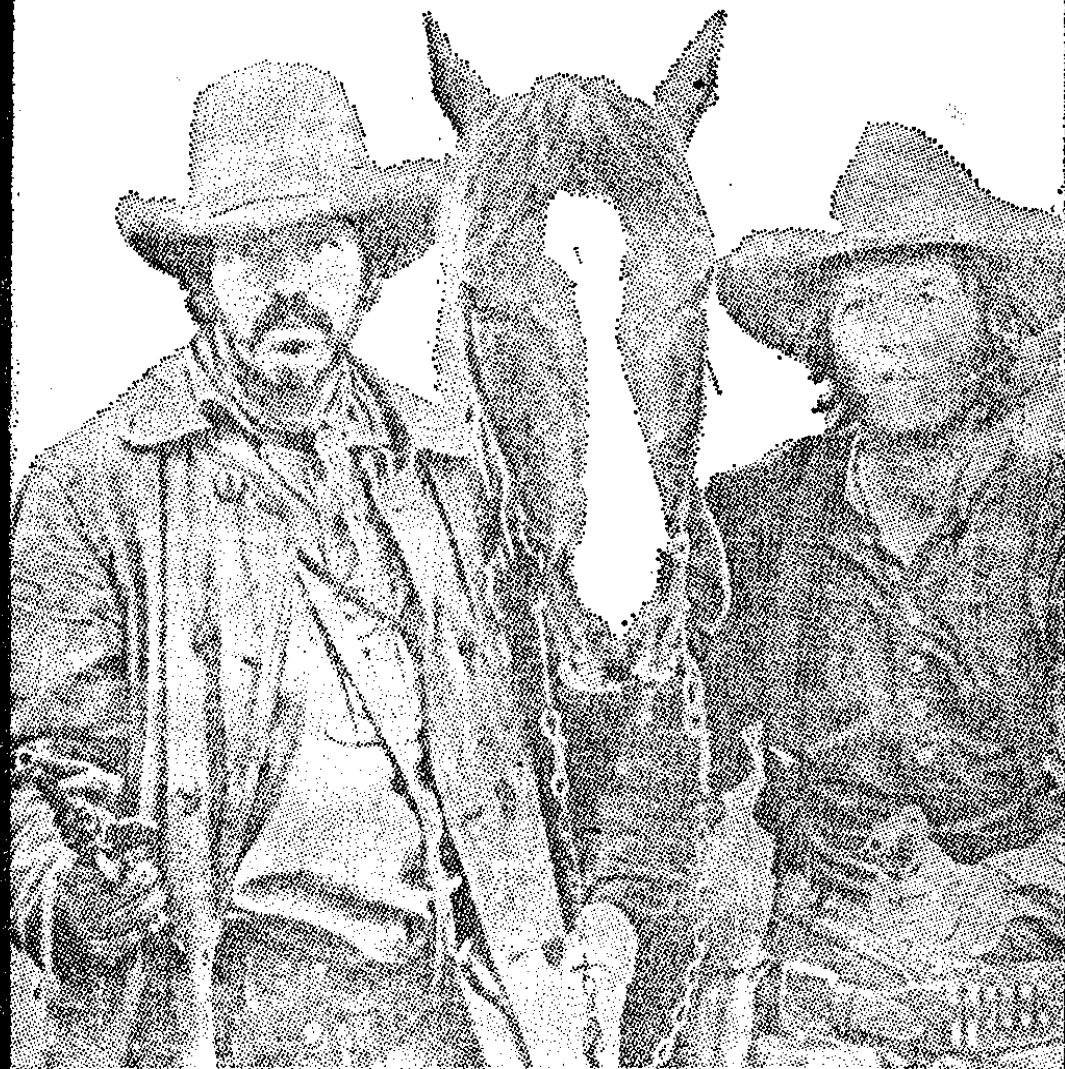
— Ubico — zaškripao je Vajteker, bled od srdžbe — za ovo ćeš platiti! Garantujem ti!

— Ti si već mrtav prijatelju — dobaci mu Amado, a onda ga iznenada koltom udari po prstima.

VAJAT ERP

★ IZLAZI SVAKOG 3. U MESECU ★

kod vašeg
prodavca novina

Vajtekerovi prsti skliznuše niz šipku; prvo su se zabeleli, zatim pomodreli pa zacrveneli. Verovatno su neke kosti već bile prelomljene.

Ali, krik nije izišao iz šerifovih usta.

Samo se povukao do zida da se tu osloni i otrpi bol.

— Ostaješ li, Amado? — pitao je Foket sa vrata.

— Ostajem.

— Ođoh do Reja. Imam plan...

— Požuri, da se ne isprazne banke i kase. Ne volim da me dva puta tera maler.

Foket iziđe na ulicu, čije su krovove već napuštali poslednji sunčevi zraci.

Amado je gadljivo posmatrao Vajtekerove ruke.

— I ti si mi neki šerif — dobaci. — Šta možeš sa tim rukama? Ni zvezdu da pridržiš, a kamo li revolver.

Pošto nije dobio odgovor, on dohvati Vejnove noge i izvuče iz hodnika. Nameravao je da ga izbaci na ulicu i tamo naredi nekome da ga nosi nekuda, bilo gde, samo da ga njegove oči ne vide.

Dok ga je vukao, ispod starca je ostajao krvav trag.

Na tremu ga je dovukao do ivice i nogom prevrnuo na zemlju. Zatim je pljesnuo dlanovima, pogledađ okolo, i nije nikoga mogao da vidi, mada je znao da desetine pari očiju skrivene posmatraju novi leš u Daltonu.

Nasmejao se glasno.

Kada je krenuo natrag, učini mu

se da čuje lagani bat konjskih kopita.

Okrenuo se.

Pakao, da li ga to oči varaju?

Jedan u tamno odeveni momak ostavljao je konja ispred Talbotove trgovine, nehajno, nemarno i nesvestan tišine na ulici.

Amado je pokušavao da se seti nečega u vezi tog stranca, ali bleda.

Otkuda je došao?

Šta je tražio u Daltonu?

Da nije neki detektiv ili slično njuškalo koji obožava da se meša u tuđe poslove?

On se podboči i s podrugljivim smeškom reši da sačeka kicoša, pošto je bilo očigledno da se upućuje baš prema njemu.

Sad se opet uozbiljio.

Ta košulja, kravata boje vina... Odakle to pamti? Ne, stranac nije bio nikakva protuva. Momak sa tako mirnim licem i takvim „topovima” na bedrima sigurno nije mamina maza.

Amadova šaka se spusti na dršku iskićenu biserima.

Dok Holidej je ravno koračao ka njemu. Kao da ga ne primećuje.

— Ti, gringo... Ti, tebi govorim! Zaustavi se!

Holidej zastade nekoliko jardi ispred. Podigao je malo glavu i Meksikanca kao da zdrobiše njegove hladne oči.

— Kuda si zapucao? Šta tražiš?

Holidej ispod oboda pogleda levo i desno od sebe. Sve je bilo pusto.

— Čuješ šta te pitam? — prosikta Amado.

— Tražim zatvor — odgovorio je kockar.

— Ma nemoj? — nasmeja se Amado. — Šta si to skrivio kad hoćeš samog sebe da strpaš iza rešetki? Da te ne juri zakon?

— Ne, ja tražim zakon.

— Koga konkretno?

— Šerifa.

— Žalim, gringo... Šerif danas ne prima. A neće više ni primati.

— Zašto?

— Zauzet je pakovanjem. Dobio je premeštaj kog svetog Petra. Počinje od sutra.

I nasmeja se svojoj „duhovitosti“.

Ali, stranca nije oduševljavala Meksikančeva dvosmislena šala.

— Je li šerif tu? — upita kockar savršeno mirno.

— Hajde, čisti se! — naroguši se Amado. — Vрати se u sedlo i kidaj, dok izbrojim do pet, inače...

Holidej se nije micao.

— Hajde, šta čekaš? — dreknu Amado. — Limun?

— Tražim šerifa — bio je uporan ovaj.

— Jedan, dva... — brojao je Amado.

Kockar sleže ramenima i samo malo rastvori kaput. To je bilo dovoljno Meksikancu da prestane sa brojanjem.

Momak je tražio đavola. I to otvoreno! Da li su građani uspeali da pozovu pomoć odnekud? I kako? Telegraf je presečen, niko nije izjahao, svi su bili u svojim rupama?

Ne, ovo mora da je puki slučaj.

Kockar je okrznuo pogledom Vej-novo telo.

— Taj je bio ljubopitljiv, slično tebi, gringo! — preteći je nagevestio svoju snagu Meksikanac. — Ako si bitanga, ili učenjen, poslaću te na pravo mesto — pokazao je prema salunu — tamo su moji prijatelji. Grad je u našim rukama. A ako si neka policijska uštva ili slično, ne puštam te ni do konja. Ko si, dakle?

— Tvoj ključar — odgovori Dok.

— Šta ti to znači, nalickani brbljivče?

— To znači da ću te zaključati u ćeliju ako samo pomeriš ruku.

— Meni ti to? Ha-ha-ha-ha — zabacio je Amado glavu u smehu. No, to je bio delić varke; sledećeg trenu je naglo začutao i povukao kolt.

Ipak se savladao da ne počini grešku.

Jer, kao začaran, „linkoln“ Doka Holideja već je bio ustremljen u njegov stomak.

Amado prebledel! Takvu brzinu još nije video. A sebe je smatrao brzim, pakleno brzim!

Prsti mu se mehanički rasklopiše i revolver skliznu natrag.

Pogledao je prema „Nebraski“. Zašto se neko ne pojavi na ulazu. Samo malo da odvrati pažnju ovom strancu s ledenim pogledom.

Ali kao u inat, vrata su ostala skamenjena.

— Ulazi unutra! — naredi mu Džordžijanac.

Kao omađijan, Meksikanac pođe ispred niklovane cevi.

Još nije umeo da misli. Samo je

u njemu odjekivalo: „Gotov sam! Gotov sam!”

Vajteker se odmakao od zida s nevericom u očima.

Kockar vešto pronađe ispod Amadovog prsluka ključeve i otvori bravu. To je bila poslednja Meksikančeva šansa, dok se vrata otvaraju i šerif izlazi.

Sada je morao da učini nešto više, koliko da se dokopa revolvera i opali. Harkvejevi će to čuti i pojuriti da vide šta se dešava.

Ramenom je jurnuo na Doka.

— Pazite — opomenu ga Vajteker slabim glasom.

Ali, nije morao to da učini.

Holideja nije mogla da iznenadi Amadova reakcija. Samo se izmakao i drškom raspalio Meksikanca iza uha. Amadova ruka, inače već na samoj dršci s biserima, klonu zajedno sa glavom.

Kockar ga dohvati za okovratnik i ubaci u ćeliju. Tek tada je primetio Vajtekerovu ranu i prste.

— Moramo po ostale — procedio je šerif.

— Vi ćete prvo kod doktora.

— Ali...

— Pridržite mi ovo! — reče naglo kockar i pruži mu svežanj s ključevima.

Šerif prihvati, ali ne uspe da ih zadrži. Ruke ga nisu slušale. Ključevi padoše na pod.

— Čime mislite da pođete? — upita kockar.

— Ali ja moram...

— Ništa vi ne morate. Neka neko drugi to uradi umesto vas.

— Ljudi su zaplašeni...

— A vi ranjeni.

— Kako ste se stvorili? Kako ste znali... Uopšte, šta vam sve ovo treba? Ne dugujete ništa ovom gradu.

— Zbog njega ništa i ne činim.

Amado je ležao onesvešćen na podu. Vajteker je bivao sve uznemireniji.

— Ako odem, oni će doći i osloboditi ga. Biće ih opet puno. Juriće vas.

— Na kojoj strani je lekar?

— Tamo — pokaza Vajteker glavom prema severu.

— Onda krenimo.

— Sami ne možete ništa — uveravao ga je Vajteker. — Morano poći da skupimo ljude, verovatno će se odlučiti za akciju, ovaj grad nije tako loš kako izgleda...

— Vi tražite ljude — složi se kockar — ali ne ovde u zatvoru. Već kod lekara.

I skoro ga izgura napolje.

Nisu imali mnogo sreće.

Končo Foket je baš tada napuštao salun i zgranuto ugledao glavom i bradom daltonskog šerifa kako slobodno šeta, u praćnji nekog momka u crnom.

Nekoliko trenutaka ostao je kao skamenjen.

— Do đavola... — najzad je promucuo i divlje počeo da puca.

Hici su prenuli braću Harkvej ali su, takođe, opasno zadobovali nadomak čizama šerifa Vajtekera i Doka Holideja.

Kockar je opali dva metka sa boka i uterao Konča u salun. Onda

je iskoristio trenutno zatišje da šerifa prebaci pod trem, a zatim do svog šarca.

Popeli su se obojica u sedlo.

— Neće izdržati — procedi šerif.

Ali, zdrebac je brzo demantovao Vajtekerove sumnje.

Poneo ih je čilo kao da ih ne oseća. Kuća doktora Kistona bila je prilično blizu. Nisu dugo čekali kad su pozvonili. Prvo se razmakla zavesa a onda škljocnuo ključ u bravi.

Holidej izvadi svoj časovnik.

Još nepuna pola sata delilo ga je od sedam časova. Ako se mladi Vajteker bude držao reči, možda mu ništa neće zafaliti.

— A vi? — upita šerif sa vrata.

— Doći ću kasnije.

XVIII

Končo Foket je uleteo u salun i skoro oborio Reja Harkveja, koji se prvi pribrao posle pucnjeva.

— Šta se dešava, do đavola! — razdrao se pijanim glasom i zamlatarao koltom.

— Šerif — procedio je Foket, pokazujući prema ulici — šerif je napolju...

— Napolju? Šta pričaš, budalo!

— Video sam ga... Prelazio je, sa još nekim tipom...

— Nemoguće — odgurnu ga Rej i krete napolje.

Za njim se saplitao i Klint.

Sva trojica su se našla na tre-

mu, buljeći prema zatvoru i ulici. Međutim, tamo više nije bilo nikoga.

Harkvej se ustremi na Konča.

— Ja sam pio, idiote, a tebi se priviđa — zagrmio je i zamahnuo šakom.

— Ali, video sam — uzvрати ovaj i steže pesnice — čak je pucao na mene!

— Ko?

— Onaj tip sa šerifom.

— Pa, gde su?

— To ne znam — sleže ramenima Foket.

— Idemo da proverimo — predloži Klint i uputi se prema konjima.

Besno su mamuznuli konje i sjurili se prema zatvoru.

Telo Darbija Vejna im je privuklo pažnju. Dakle, tu su se zadržali oni prigušeni pucnji malopre? Mora da ga je Amado slistio ako se muvač oko zatvora.

Uleteli su unutra.

— K vragu... ote se Reju kada se zatekao ispred ćelije.

Unutra je ispružen, s čvorugom iza uha, ležao Meksikanac.

Jedino se Klintu taj prizor učinio smešnim i on to nije krio.

Rej ispalio dva hica u bravu a Foket donese iz kancelarije bokal sa vodom i sruči na Meksikančevu glavu.

Brzo se osvestio.

Psovao je žestoko na svom jeziku, ponižen i besan.

— Ubiću ga — zaklinjao se i dizao ruke u vazduh. — Nožem ću ga iseckati na komade!

— Vajtekera? — upita Klint.

— Ne, onog drugog! Onog tipa, revolveraša...

Braća se zagledaše.

— Šta se desilo?

— Na prevaru me je razoružao, udario s leđa i ubacio unutra... Šta čekamo? Šerif će uzbuniti grad.

— Ma kakav grad! — prekide ga Klint. — Nema on koga da uzbuni, osim tebe!

— Šta to znači?

— Znači da ćemo po svome, a ne kako tebi padne na pamet.

— Šta nameravaš? — zapita Rej, već otrežnjen.

— Da im pokažemo ko smo — odgovorio je bandit.

Instinktivno su uzjahali i poravnali se. Na licima im nije pisalo ništa dobro.

Klint je vodio.

Prvo su došli do podignutih vešala. Tamo više nije bilo ni Tačera, ni bilo koga drugog, ali bila su gotova. Harkvej skide laso i prebaci preko grede, zateže omču i podlo se iskezi.

— Koga misliš tu da staviš? — upita Rej.

— Naći će se već neko — odgovorio je ovaj.

Hvatao se sumrak.

Kako aveti koje su izronile iz tame pakla, četiri bandita su povadili puške i krenuli glavnom ulicom. Grad je izgledao sasvim pust. Bez zvuka i pokreta.

Uputili su se prema daltonskoj crkvi.

Klint je sjahao, a za njim učiniše i ostali. Ušli su u veliku prostoriju sa klupama i predikaonicom, tog večera potpuno praznu.

Jedna vrata pri dnu mora da su vodila u odaje sveštenika Endrjusa.

Klint ih udarcem noge otvori.

Unutra, pastor uplašen poskoči i ispusti bibliju iz ruku. Videći koga ima pred sobom, brzo se dva puta prekrsti.

— Gospode, smiluj nam se! — prošaputao je, ispred ovih znojavih, bradatih, namргоđenih lica ubica.

— Diži se! — naredi mu Klint.

— Šta ćeš s njim? — smrкну se Rej.

— Da se ispovedi? — pitao je podsmešljivo Amado, ali učuta brzo pod Klintovim zažarenim pogledom.

Sveštenikova kolena su malo podrhtavala, ali je smogao snage da ostane dostojanstven.

— Ovo je božja kuća — rekao je.

— Znam, zato ćeš da zvoniš — dobacio mu je Klint i dograbio ga za okovratnik, unoseći mu se u lice. — Povlači konopac, pope, neka zvučna bruje celo veče, shvataš? Hoću da ih čujem da zvone, a ako samo prestanu, doći ću i zapaliću ti crkvu zajedno s tobom! Razumeo si?

Endrjus je zaklimao glavom. Uskoro su ga izgurali iz sobe.

— Zapamti — doviknu za njim Klint — ako prestaneš da zvoniš, zapaliću te!

Rej se cerekao. Njegov brat je zaista imao smisla za šalu.

Tako su se Daltonom razlila večernja zvona, kao nad sopstvenim pogrebom. Ljudi su se iščuđavali, virili kroz prozore i vrata, nadviivali preko balkona, ali niko nije želeo da siđe dole.

Mora da je pop poludeo!

Ili su oni razbojnici opet nekoga smakli?

Đavolska četvorka je lagano jahala, poput lešinara koji vrebaju plen. Činilo se da bi uživali u tome da ih neko prvi izazove pa da naprave pustoš.

Uputili su se prema banci pokojnog Melvina Bonda, mada su sumnjali da će tu nešto naći. Suviše su bučno prolazili kroz Dalton da bi novi vlasnici tu držali neku veću gotovinu. Uverili su se u svoje sumnje kada su na prozorima primetili ukrštene, zakucane daske.

Banka nije radila.

Klint se okrenu Foketu.

— Končo, možeš da napraviš baklje?

Ovaj klimnu glavom i pogled mu se odmah zaustavi na Talbotovoj trgovini.

Rej i Amado nisu mnogo govorili. Očigledno da je Klintu Harkveju trebalo da se „isprazni“, a kad to nekome treba, onda je opasno sputavati ga.

Foket je za to vreme razlupao prozore i ušao unutra.

Zadržao se samo toliko da nabavi drške od alata, na njih vešto namota kudelj, smolu i sve to zamoči u petrolej.

— Koliko, Klinte? — proderao se iznutra.

— Za svakog po jednu.

Amado se namršti. Pomisao na smrad petroleja grozila ga je. Osim toga, mogao se poflekati njegov izvezeni prsluk! Do vruga sa Klintovim idejama!

Rej se približi bratu.

— Šta nameravaš? Da zapališ grad?

— Možda — smejuljio se ovaj.

— Ne izazivaj sudbinu — opomenu ga stariji Harkvej. — Ljudi su najosetljiviji na te stvari. Ako im dirneš u imovinu, pobuniće se.

— Možda to i želim.

— Ali ja ne želim — prasnu Rej. — Neće se pobuniti samo jedan, već je to lanac. Tada se svi udružuju i nećeš znati na koju stranu da okreneš glavu...

Klint je ćutao. Možda je Rej bio u pravu. No, on se nije mirio sa tim da to nekome prizna.

— Ja hoću Vajtekera — zarežao je — i znam kako ću da ga isteram iz jazbine.

— Kako?

— Videćeš.

Zvona su i dalje bružala.

On se odvoji od ostalih i sa zapaljenom bakljom priđe trgovini. Tu je bilo alata, municije, oružja, hrane... i sve je moglo da ode u vazduh.

— Hej, trgovče! — proderao se Klint. — Izlazi!

Niko se ne odazva. Razbojnik je bio siguran da ga čuju i da se kolebaju.

— Izlazi... ili ćeš pečen u pakao!

I spusti baklju.

Gore se otvarao prozor.

— Ne — slabim glasom je zava-
pio Talbot, gologlav i bled. — Ne-
mojte...

— Rekao sam da siđeš.

— Ranjen sam... Vi ste me ra-
nili... Ne mogu da hodam.

— Dobauljaj do mene!

Trgovac nestade sa prozora.

Malop kasnije se pojavio, oslonjen
na dva štapa. Veliki zavoje pokri-
vao mu je potkolenicu. Jedva ga je
držala ona zdrava noga.

— Šta... šta hoćete? — pitao je,
zaklanjajući lice pred plamenom.
Na konju, Klint je za njega bio sa-
ma sotonal!

— Gde je šerif? — upitao je raz-
bojnik.

— Šerif? Ne znam... U zatvoru
je...

— Nije tamo i ti to dobro znaš

— zasikta ovaj. — Mora da si celo
popodne probdeo na prozoru gleda-
jući. Video si ga!

— Ja...

— Govori gde je, ili ću te ubiti
i baciti unutra da izgoriš!

— Ne, ne...

— Imaš li ženu, decu?

— Imam...

— Čuješ li kako nariču za to-
bom? Samo zato što si bio glup i
čuvao tuđu kožu a ne svoju, ha-ha-
ha-ha! Dakle?

Talbot je počeo da se savija.

— Ne...

— Video si ga, zar ne?

— Da...

— S kime je bio?

— Neki stranac, ne poznajem ga,
kunem se.

— Kuda su otišli?

Talbot pokaza desno.

— Ona kuća...

— Ko je tamo?

— Doktor Kiston. Šerif je ranjen,
tamo je otišao...

Klint mu je poverovao.

— Naš je — pokrenuo se prema
Reju. — Ja ulazim, vi me pokri-
vajte.

— Zašto ideš sam?

— Tako što hoću.

Talbot je otpuzao do praga, ob-
liven hladnim znojem. Još nije ve-
rovao da je ostao živ, ali, na nje-
govu sreću, ubice su odlazile. To,
međutim, nije značilo da se neće
vratiti i početi opet da divljaju!

— Onaj gringo s njim — dobacio
je Amado — nije lak zalogaj.

— Možda za tebe — podrugnu se
Klint.

Meksikanac se samo zlobno
osmehnu. A taj smešak kao da je
govorio: dabogda ne izišao iz te
kuće!

Klint Harkvej nije bio tip koji
će da razrađuje posebnu taktiku
kada je besan i željan krvi. On je
jednostavno ulazio unutra i pucao
na svakoga ko bi mu se suprotsta-
vio. Nije se obazirao ni na šta.

Rej, Foket i Amado zaokružili su
doktorovu prednju stranu kuće s
otkočenim puškama.

Klint se nalazio na vratima, sa
koltom u šaci.

Pogledao je u Reja i podigao pa-
lac.

Istog trenu, banditi su zapucali
po prozorima, dok je Klint, uz za-
glušujuću kanonadu pušaka i crk-
venih zvona uleteo unutra.

Doktor Kiston je podigao ruke, dajući mu na znanje da je nenaoružan i miroljubiv. Klintove usne se razvukoše u satanski smešak kad ugledaše šerifa Vajtekera s obe ruke u povojima. Bio je bespomoćan, kao crv.

Počeo se smejati.

— To je lepo s tvoje strane, šerife — kazao je vrativši kolt za pojas — što hoćeš na vešala da odeš lepo zakrpljen.

Vajteker je ćutao, ali je čvrsto gledao banditu u oči.

— Zašto ne svršiš sa mnom odmah? — upitao je.

— To bi bilo prekratko zadovoljstvo — odgovorio je Klint. — Napolju imam par momaka sličnih želja. A ti? Ostao si sam? Gde ti je prijatelj?

— Ovde — potrese razbojnika tih, ali hladan glas iza leđa.

Ukrutio se, s rukom nadnešenom nad revolver.

Više se nije smejao. Bio je zategnut kao struna.

— Pucaćeš mi u leđa? — upitao je.

— Ne držim revolver, prijaško.

Klint se lagano ispravi, lakše dišući. Odmakao je ruku od oružja i pomakao se u stranu. Zatim se okrenuo.

Ponovo mu je osmeh iščezao sa lica. Prepoznao je stranca iz saluna, koji je ređao karte i natrljao mu nos pred polazak u poteru za šerifom i Rejom.

— Ipak smo se sreli? — rekao je. — Imaj na umu da nisam sam. Moji momci čekaju da im se javim.

— To je tvoj problem.

— Došao sam po šerifa i bilo bi glupo s tvoje strane da se u to mešaš. Imaš moju reč da možeš izjahati iz grada bez ogrebotine.

— Ne moljakaj, Harkveje. Ovo je kraj tvog puta.

Klintu na licu izbi ružan izraz. Ustuknuo je. Bili su sami jedan prema drugom, na šerifa nije računao, kao ni na doktora. Pa, ipak, isti oni neobjašnjivi žmarci prostrujali su mu kroz kičmu. To je prastari osećaj siledžija koji na kraju nalete na nekog ko ih se ne plaši, pa se tek tada zamisle.

Odugovlačio je, nadajući se da će Rej, Amado i Foket ući da ga potraže i vide zbog čega im se ne javlja.

— Možeš da biraš — rekao mu je kockar. — Levom rukom skini opasač i baci na pod. To je sve.

— Sve? A posle?

— Posle šerif preuzima brigu o tebi...

— Ovaj kljakavko? Mene još niko nije razoružao, kicošu. Ja sam Klint Harkvej, ako te interesuje...

— Ne interesuje me.

— Onda se nosi u pakao!

Promućurni razbojnik izabrao je pokret prema doktoru Kistonu. Nedužni čovek mogao je da posluži kao dobar paravan. Stranac neće pucati u njega, ali Klint neće oklevati da puca na sve ispred sebe.

Bacio se i izvukao revolver.

Ali, ni njegove računice nisu bile tačne.

Prvo, doktor je naslutio opasnost po sebe pa se istovremeno bacio na uzani krevet kraj zida.

A zatim, njegov protivnik se nije micao. Nijednim delićem.

I dok je Klint Harkvej u padu povlačio obarač izgubivši ravnotežu, čovek iz Džordžije je sa desnog boka ispravio blistavu, niklovanu cev.

Soba je odjeknula od grmljavine.

Harkvejev urlik protresao je, činilo se, celu ulicu. Sklupčao se kao prepolovljena puma, zatim se ispravio i, kezeći se, pružio ruku prema ispuštenom koltu.

Ali, na njega nagazi Vajtekerova čizma.

Šerif je zbunjeno posmatrao razbojnika, bistrog pogleda, bez krvi na sebi. Zašto je pao?

— Promašili ste ga? — okrenuo se prema Doku.

— Brzo je padao — odgovori kockar — pa je dobio u stomak umesto u kuk. Neće dugo.

Odjednom se s druge strane čula neka buka.

Doktor Kiston prebleže.

— To je stražnji ulaz — reče.

Samo što je to izrekao, vrata se sa treskom otvoriše. Delić sekunde delio je od smrti mladog Dika Vajtekera, kada je upadao u sobu sa dvocevkom u rukama. Senke prelete Holidejevim licem. Jedva je zaustavio oroz.

— Rekli ste u sedam — zadihano je izbacio mladić.

— Tačan si — uzvratila kockar.

Šerif je gledao čas jednog, čas drugog.

— Šta to znači? — procedio je. — Otkud ti ovde, Dik? Kakvo je to buncanje o vremenu?

— Kasnije, tata — odmahnu mladić i stade uz prozor — ulica je puna hulja!

— Klinte? — urlao je spolja Rej Harkvej. — Javi se!

Naravno, razbojnik nije imao ni snage ni želje da otvori usta. Doktor Kiston je nadnešen nad njim pregledao ranu, ali je sumnjičavo vrteo glavom. Očajnički pogled umirućeg bandita sličio je pogledu psa koji od gospodara očekuje da mu podari malo milosti i dobrote, a ne dobija je.

— Goto... vo je...? zakrkljao je Klint.

Lekar stisnu usta i pogleda u stranu.

— Idite u... pakao... svi... — hrapavo ih je prokleo i uzdigao leđa u poslednjem grču.

Zatim se umirio.

— Klinte! — urlao je Rej, slućeci da unutra ne ide nešto kako bi valjalo. — Je li sve u redu? Odgovori!

— Ide ovamo — procedi mladi Vajteker i prisloni cev na staklo.

— Javi se ili ulazimo unutra! — drao se Rej. — Klinte! Klinte!

Zatim su zapraštali hici spolja.

Holidej uzmaće za zid, ali Dik ostade na svom mestu. Samo čudom nekim ostao je neokrznut, iako je po njemu padala srća od stakla i zujali meci poput otrovnih insekata.

★
KOD
VAŠEG
PRODAVCA
NOVINA
★

Zatim je opalio.

Dvocevka je graknula kao top.

Lepo se videlo kako Končo Foket poleće unatrag, raspukle lobanje. Pao je i nije se pomerio na zemlji.

Amado se bacio u stranu, a Rej uhvatio ugao kuće za zaklon.

Sada su se bez razmišljanja povlačili. Prepolovljena banda braće Harkvej, ili će napustiti Dalton glavom bez obzira ili će smisliti neku novu podlost.

— Sada će klisnuti — poradovao se Dik Vajteker, ubacujući u cev novi metak.

— Ne verujem — odmahnu glavom kockar. — Rej neće ostaviti brata bez osвете.

— Pa, šta ćemo?

— Zasada čekajmo.

— Ali, dokle?

— Dok se onaj Meksikanac ne udalji. Na mestu gde se sada nalazi, može svakog od nas da skine.

— A drugi izlaz? — javi se doktor.

— Tamo je sigurno već Rej Harkvej.

XIX

Ali, Holidej se varao.

Rej Harkvej nije gubio vreme čekajući da neko iz kuće promolinos. Padalo je večer, nebo se crvenelo na zapadu, a u njegovom srcu bilo je mesta samo za osvetu!

Znao je da je ostao sam!

Klint Harkvej je tamo završio,

prokletu neoprezan i lud što je ušao odbijajući pratnju!

Bez obzira na sve, on je bio njegov brat!

To ovaj grad ima da plati.

I da zapamti.

Oči zakrvavljenih od neočekivanih suza besa i mržnje, razbarušen, poderan i opasan kao sotona, Rej Harkvej je jurio na konju vitlajući bakljama.

Prvu je bacio u salun „Nebraska“. Kada je barmen izleteo da je odgurne u prašinu, dobio je metak u glavu!

Suludo vrišteći poput Indijanca, Harkvej je novu baklju svitlao kroz otvoreni prozor Talbotove kuće. Plamen je zahvatio zavesu, čuli su se prestravljeni krici neke žene. Dole je Rej Harkvej uzvratio paklenim smehom.

Kolt mu je neprestano bljuvao vatru na sve što je video da se miče.

„Nebraska“ je gorela đavolski brzo, bespomoćna, ogrezavala je u vatru i pretila da zahvati zgrade do nje.

Pojava vatre učinila je da crkvena zvona prestanu da lupaju.

Odjednom je nastala tišina.

Harkvej se osvrtao unezvereno.

Poterao je konja prema nekoj senci na tremu gde je pisalo „Pogrebni zavod R. T.“

Senka se uobličavala u pogrebnika Rufusa Tika. Stajao je s nekim čudesnim prkosom i podizao kundak puške na rame. Šta je to nagnalo čoveka da iziđe i jedini u Daltonu pokaže da mu je dosta

svega: i Harkvejevih, i mrtvih, i vatre, i pucanja.

Možda je verovao da će ostali slediti njegov primer. Bilo je krajnje vreme da se ljudi pokažu. Zašto bi dva pokvarena tipa maltretirali jedan dobar, miran grad, sa dobrim ali sebi prepuštenim šerifom?

Rufus Tik nikada nije bio junak.

Te večeri nije bio ni kukavica.

Pred vratima svog saluna ležao je mrtav vlasnik „Nebraske”.

Pred pragom svog doma uskoro će možda ležati još neko, neki otac, brat, muž, neko najdraži.

I Rufus Tik pritisnu oroz „vinčesterke”, zaslepljen vatrom.

Promašio je!

Urlajući, na njega je jurio Rej Harkvej, da iskali ostatak svoje mržnje.

Pre nego što je Rufus Tik uspeo da povuče za drugi hitac, Harkvej u njega izruči ceo doboš, sa blizine od pedesetak santimetara, s divljim zadovoljstvom i ludilom u očima!

I dok je obliven krvlju daltonski pogrebnik izdisao, Rej Harkvej je galopirao prema crkvi.

Prošao je pored samog Amada kao da ovaj ne postoji.

Meksikanac je smrknuta lica posmatrao kako se njegov šef gubi u sutonu, ne shvatajući koliko se ludila izlilo u njegov mozak.

Razmišljao je da li da ostane na svom mestu i pazi na doktorovu kuću. Onda je zaključio da mu se ne ostaje, s obzirom da su unutra najmanje dvojica ili trojica a on sam.

Uvideo je da od opstanka u gradu nema ništa. Klint je bio mrtav, Končo Foket, takođe, a Rej ne zna šta radi sa sobom.

Krenuo je prema svome konju.

Biće najbolje da izmakne što dalje od grada. U odblesku vatre iz „Nebraske” primetio je povijanje ljudskih senki. Mora da su građani Daltona savladali svoj strah i iskonski uplašeni vatrom pohitali da gase „Nebrasku”.

Bila je to pometnja koju je Eskobar Amado morao da iskoristi i šmugne u mrak.

Nije više mario za Reja, Neka spasava kožu kako ume. Uostalom, stariji Harkvej je već poludeo i ne kontroliše svoje postupke. Toliko je spreman da ubija, da ga ne bi opralo ni tuce vešala u njegovu čast.

Banda se raspadala. svako je spasavao svoju kožu.

Posle ovih ubistava i ovog podmetanja požara, ni Reju ni njemu ne piše se dobro. Juriće ih svi šerifi Zapada. Biće naslikani na svakom zidu. I dugo će im trebati dok se ponovo sastanu, ako se uopšte sastanu. I dok skupe novu družinu, pod uslovom da pređu u „mirnije vode” nego što je Nebraska i kraj oko Daltona.

Eskobar Amado je trebalo da pređe samo dvadesetak jardi do vranca, koji je postajao sve uznemireniiji zbog blizine vatre i žagora ljudi.

Krenuo je, nošen čudesnom mišlju da do njega nikada neće stići.

Zašto ga to tako naglo obuzima?

Šta se to pokreće s njegove desne strane...

Pričinjava li mu se?

— Halo, Meks! — neko ga pozva. Taj glas!

Meksikanac je znao da je upućen njemu. Hladan, naizgled mrzovoljan, ali pritajeno ubistven.

Okrenuo se poput mačke.

Sa trema je silazio Dok Holidej. Njegova košulja lelujala se u sumraku avetinjski bela.

Da, to je čovek koji je izveo šerifa iz zatvora a njega strpao iza rešetaka.

Prokleta opasan tip.

Ali, sada nije bilo vreme za nadmetanje rečima.

Amadova prednost bila je u tome što nije morao da gleda u plave, kao ledom zaleđene oči.

I što je njegova šaka već padala na pojas a strančeve ruke su ležerno klatile nad drškama od slonovače teških „linkolna”.

— Ti ostaješ, Meks! — rekao mu je kockar ubedljivim glasom. — Biraj: živ ili mrtav.

— Ni jedno ni drugo, gringo — nasmejao se Amado.

— Onda adio, amigo — kratko mu je poručio Džordžijanac i povukao oba kolta.

Eskobar Amado je u jednom trenu shvatio da nema šansi!

I umesto da se bori, njegove ruke su poletele uvis u znak predaje!

— Ja nisam ubijao — dreknuo je. — To je Rej Harkvej!

— To će sudija da utvrdi — dobacio je Elmer Vajteker iza Holidejevih leđa. Za njim je stupao Dik.

— Uzmi mu oružje, sine. Ako mrdne, raspoluti mu glavu!

Tako se, iznenada, neslavno završio po Amada taj dan u Daltonu. Od odlaska, od bekstva, delio ga je samo komad puta do vranca.

I, možda, nešto manje od minuta.

Dvocevka se našla na njegovim leđima. Malo zatim, osetio je da mu opasač postaje lakši. Bio je bez oružja. Jedinu nadu polagao je u nož skriven pod šeširom.

Ulica je već ličila na metež.

Dovikivanje, kofe sa vodom, cikanje pumpe, sve se to slivalo u paklenu gužvu ispred saluna i Talbotove trgovine. Ova druga je bila manje opasna, jer su na spratu ukućani uspeali čebadima i odećom da lokalizuju vatru.

Šerif i njegov sin povedoše Amada prema zatvoru.

Holedij je koraćao za njima lagano, pitajući se gde se sklonio Rej Harkvej? Ako je izjahao iz grada, teško da će mu ikada pasti na um da ovde dođe.

Ako nije, onda je bio spreman na sve!

I njegove slutnje se uskoro obistinile!

Odjeknuli su pucnji, stapajući se sa nečijim neljudskim urlikom.

Talas tišine prekri ulicu i ljude. Glave su se okrenule prema tamnom obrisu vešala koje je stolar Tačer podizao za šerifov vrat.

Pod njima su stajala dva čoveka.

Jedan od njih — Rej Harkvej.

Drugi — svešteneik Fil Endrjus. S omćom na vratu!

A osim toga, u glavu mu je bio uperen Harkvejev kolt.

— Natrag! — urlao je Harkvej slep od besa. — Inače ću vam obesiti popa! Natrag... ili teško vama ako ne poslušate! Vi ćete biti krivi za njegovu smrt! Vil! Ha-ha-ha-ha!

Vajteker je kroz zube promrsio psovku.

— Da pokušam ja... predložiti Dik.

— Ni govora! — prenu se šerif.

— Daleko je, a ako ga ne pogodite, sve je gotovo. Šta li hoće?

— Prokleti pacovi — urlao je Rej kao lud. — Ubili ste mi brata! Rođenog brata! Zato tražim da ubica dođe... Zna on ko je! Neka se pojavi, ili ću obesiti popa i pobiti još najmanje sedam — osam bednika... Neka se pokaže!

Ljudi se zgledaše.

Vajteker je bio spreman da se prijavi.

— Nije on toliko lud — dobaci Holidej. — Zna da šerif sa takvim rukama ne može likvidirati Klinta.

— Ali, on ne zna ni da ste to vi? — pobuni se Vajteker.

— Ne, zato blefira.

— Mora ga neko zagovoriti dok...

— Teško. On je u stanju samo da puca, ne da priča...

I Holidej odgurnu Vajtekera.

— Čekajte...

— Evo me, Harkveje! — zaori se kockarev glas i začas se ispred nje ga napravi prolaz.

Amado se sa svoje strane zadovoljno cerio. Sve dok je Rej držao

tog prokletog popa u rukama, bilo je nade i za njega.

Holidej je išao polako.

Kaput mu je bio raskopčan, lepo su mu se videli koltovi na bedrima.

Omča na Endrjusovom vratu bila je vraški tesna. Jedan neoprezan pokret, ili trzaj, mogao ga je odneti bogu na istinu. Zato je stajao nepokretan i micao usnama neku molitvu.

Između Reja Harkveja i mase ljudi nalazila se pristojna razdaljina.

Praznina koju su popunjavale senke i odsjaj već prigušene vatre iz „Nebraske”.

Tu se zaustavio čovek iz Džordžije.

— Ti si ubio Klinta? — upitao je prigušeno Rej.

— Bio sam brži.

— Lažeš! Mora da si ga ubio s leđa! Ili bez oružja...

— Tvoja je stvar šta ti misliš.

— Tako ćeš i ti umreti, pseto! — zarežao je on. — Baci oružje na zemlju... ali oprezno! Jedan po jedan!

Holidej mirno, sa dva prsta, izvuče desni kolt.

Niklovana cev zamre u žučkastoj prašini.

— I drugi... drugi!

Bacio je i drugi.

Rej se isceri.

Cev njegovog kolta lagano se okretala sa sveštenikove glave prema Holideju.

Vajteker je rukom zaustavio Dika

da ne povuče obarač. Nije bilo najbolje mesto za pogodak. Očajna pozicija, jer se kockar nalazio između njih i bandita.

Ali, kako je Holidej tako mirno predao oružje.

Kakav adut ima u rukavu?

U rukavu?

Samo što je ispratio tu misao, Vajteker je video kako se desna Džordžijančeva ruka lako stresa, i u šaku sleće mali, kockarski „derringer“!

Iz neposredne blizine, u sigurnoj ruci, ovo damsko oružje nije moglo da zataji.

Iz obe cevi suknuli su plamičci!

Lice Reja Harkveja ostalo je zbunjeno, razrogačenih očiju, skamenjeno.

Zatim mu se na vratu ukaza mrlja.

Onda je pao!

Žagor je preplavio ljude i pokrenuo ih.

Sveštenik je i dalje stajao nepomičan, još nesvestan da je van opasnosti. Telo mrtvog razbojnika pritiskalo mu je noge kao olovo.

Odnekud planuše svetiljke, po kućama, na ulici, neko donese baklje i sav se Dalton zažari.

Poslednja nada za Meksikanca pala je pod vešalima spremljenih za drugog.

Šerif je gledao prema Holideju, njegov sin takođe iako pušku nije skidao sa njegovih pleća.

Ruka mu podiđe pod šešir i napipa nož...

To veče bilo je krcato iznenađenjima.

Holidej je vraćao svoje „linkol-

ne“ za pojas, kada je naglo, žestoko odgurnuo u stranu Vajtekera i potegao kolt.

Jedan za drugim, iz cevi su izletali meci u pravcu Eskobara Amada.

Zaprepašćeni Dik Vajteker video je kako njegov zarobljenik posrće. Nije shvatao šta se dešava! A kad je iz šake podmuklog Meksikanca izronio nož, uvideo je da ga je mala nepažnja mogla koštati života.

Vajteker, oboren na zemlju od snažnog Holidejevog zamaha, s mukom je progutao pljuvačku.

Amado je ječao pogođen dva puta u rame i nadlakticu.

— Prokleti gringosi — urlao je. — Zašto me niste ubili? Prokleti da ste...

Sveštenik Endrjus se prekrsti nekoliko puta.

Oko Vajtekerovih nastade gužva. U početku su ga gledali posramljeno, očekujući prezir s njegove strane. Međutim, Elmer Vajteker je bio prekaljen čuvar zakona. Znao je da ga više nikada neće napustiti u sličnim situacijama, jer su iskusili krvavu čizmu bandita na svojim leđima.

Bledo se nasmejao i rukavom malo izgllačao svoju zvezdu.

— Ako je bar u „Nebraski“ upropašćen — rekao je — onda ćemo se sutra okupiti u „Palasu“. Sada je najvažnije da mrtve pokupimo. I da skinemo šešire nad Rufusom Tikom.

— Neka su nam gresi oprošteni — oglasi se Fil Endrjus — neka bog pomogne našim krvnicima koliko

svakog meseca
DOK
HOLIDEJ
najbolje priče vesterna

zaslužuju. Neka je hvala našem gospodu...

— Neka je hvala ovom čoveku — pokazao je Vajteker prema koc-karu — koji nam je u najtežim trenucima pomogao i uništio Hark-vejevu... Dok? Gde ste, do đavola?

Ali, oko njega su bila sasvim druga lica, poznata istina, ali ne ona prava.

Vajtekera obuze zebnja. Zar je moguće, da ih je tek tako ostavio?

Odgurnuo je najbliže oko sebe.

— Nadite mi tog čoveka — po-vikao je. — Ne puštajte ga! Nare-đujem vam!

— Ali, gde da ga nađemo, šerife? — okretali su se građani oko sebe.

— Dik, jesi li ga video?

Mladić odmahnu glavom.

— Ne — odgovori — pazio sam na Meksikanca, ali...

— Do đavola s tom bagrom — ražesti se šerif — bolje da si pazio na čoveka koji ti je dva puta spa-sao život!

Dik je s nerazumevanjem zurio u oca.

Vajteker se izdizao na prste ne bi li, možda, ugledao šarca.

— Ovo sebi ne mogu oprostiti — rekao je razočarano.

XX

Pola časa kasnije, zaključavši će-liju i postavivši dobrovoljce za stražu kod Amada, Elmer Vajteker i njegov sin krenuše put ranča.

Dugo je Sesili bila sama, bez vesti o suprugu i sinu.

Mogli su samo da zamišljaju kako joj je bilo te večerei i žurili su da je što pre vide.

Svetla na ranču bila su upaljena, Šerif se umorno osmehnu.

— Koliko ja znam — reče — ni-kad ne prestaje da se nada.

Kad su stigli nadomak ambara, Dik zaustavi konja. Nije želeo da stavlja u iskušenje kauboja Kin-toka na vrhu ambara.

— Lem! Lem Kintok! — povikao je u tom pravcu. — To smo mi... Otac i ja, Dik!

— O kej, sve je u redu — oda-zvao se momak odozgo.

Prošli su.

Vajtekerove nozdrve se raširiše,

— Osećaš li nešto? — upitao je sina.

— Možda sanjam, ali to su pala-činke.

— U ovo doba? — čudio se otac, — I to iz Sesiline kuhinje...?

— Šta si očekivao? Suze i jad? — smeškao se Dik.

Napustili su sedla, začuđeni i zbunjeni. Vrata su bila širom otvo-rena, svetlost iznutra padala je na trem i deo stepeništa.

Otac i sin se zgledaše.

— Koliko je ja poznajem — pro-mrmlja Elmer Vajteker — ona nam sprema doček.

— Kako je saznala?

— Žene sve znaju — filozofski će šerif.

Sesili ih je dočekala začuđena, smirena, u svojoj boljoj haljini. Oči su joj blistale, ali suzdržano.

Čutke je prvo zagrlila muža a onda sina.

Onda je nežno uzela Elmerovu ranjenu šaku i pogledala ranu.

— Kiston je dobro uradio — kazala je. — Nećeš više u Palans?

— Ne.

— Pa naravno. Dok zatvorenik prezdravi, može da sačeka putujućeg sudiju.

— Hm... Ti si upoznata sa svim, a?

— Jesam.

— Znaš da volim palačinke, zar ne?

— Znam to skoro dvadeset pet godina.

— Ali, ja nisam siguran da voliš brendi... Niti bilo ko od nas dvojice.

— Brendi i nije za vas.

— Nego za koga, do đavola?

Ona polako otvori vrata sobe.

Vajtekovo lice se razvuče u srdačan osmej. Ovome se zaista nije nadao. U staroj ali očuvanoj očevoj fotelji sedeo je Dok Holidej, s cigarom u ustima i brendijem na kolenu.

— Došao je da mi javi da ne brinem — kazala je.

— A ja ga tražim po Daltonu...

Vajteker nije želeo da bude napadan. Doneo je brendi i pridružio se Holideju. Ako je u sebi imao

dotle šta da mu kaže, sada je sve zaboravio.

Govorili su o sasvim nevažnim stvarima.

Nijednom ne pomenuše događaje u Daltonu. Kada je sat kasnije Sesili otvorila vrata i najavila da je soba za gosta spremna, šerif se nasmija.

— Znaš šta, Dok — rekao je, ne bez ponosa — neko kao ja nikada ne bi uspeo da vas nagovori da prenoćite u mojoj kući?

— Priznajem da sam umoran.

— Obećajte mi nešto?

— Šta to?

— Da nećete odjahati pre doručka.

— Obećavam!

Holidej zaista nije odjahao pre doručka.

Otišao je pre zore.

Dok su se jahač i njegov verni ždrebac udaljavali prema istoku koji se palio ljubičastoplavim žarom, pratile su ga samo smirene, srećne oči Sesili Vajteker.

Znala je da će se Elmer žestiti što ga je pustila.

Međutim, ona je za to kratko vreme savršeno razumela dušu te litalice.

Učinilo joj se, iznenada, da je jahač zastao i podigao ruku.

Htela je i ona to da učini, ali nije bila sigurna.

Šaka joj ostade u vazduhu, negde

kod lica. Onda joj se prst spustiše. ~~Mila~~ brenurje još nije bio iz-
na usne. vetrio iz sobe. Činilo se ~~u~~ njoj

Istok je plamteo.

još ~~u~~ tek star čovak ~~ne~~ sirog

Dan je nagoveštavao vrućinu. - kroje

Naslov originala:

EMERSON DODGE
„HIGH WALK FOR HARKAWAY“

Prevod: Vera Spasojčević

AUTORSKA PRAVA OBEZBEĐENA PREKO NIP „FORUM“
OOUR „MARKETPRINT“, NOVI SAD

Glavni i odgovorni urednik: Svetozar TOMIĆ
Izdaje i štampa: NIP „FORUM“, Novi Sad, Vojvode Mišića 1.

Stampa: 5. juli 1978.

Tržište: 7. juli 1978.

Oslobođeno osnovnog poreza na promet mišljenjem Pokrajinskog sekretarijata za obrazovanje, nauku i kulturu SAP Vojvodine, broj 413-179/73 od 10. maja 1973. godine.

**NE ZABORAVITE
SLEDEĆI
BROJ DO KA
HOLIDEJA**

IZLAZI 7.

AVGUSTA

1978.

7. 7. 1978.